

КИЇВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “КИЇВПРОЕКТ”
ІНСТИТУТ “КИЇВГЕНПЛАН”

Додаток №1
до рішення Київської міської ради
від 28.03.2002р.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ПЛАН МІСТА КИЄВА НА ПЕРІОД ДО 2020р. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ

**ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ
м. КИЄВА НА ПЕРІОД ДО 2020 р.**

ТЕКСТОВА ЧАСТИНА

ПЕРЕДМОВА	3
1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СУЧАСНОГО СТАНУ МІСТА	4
2. ПЕРЕДУМОВИ ТА СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ ПЕРСПЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ КИЄВА	7
3. ОСНОВНІ НАПРЯМИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ МІСТА.....	9
3.1. Населення, трудові ресурси та їх використання	9
3.2. Економічний комплекс	12
3.3. Житлове будівництво, трансформація існуючого житлового фонду	16
3.4. Розвиток соціальної сфери	23
4. ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ РОЗВИТОК.....	25
5. ФУНКЦІОНАЛЬНО-ПЛАНУВАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ	27
6. СИСТЕМА ЗАГАЛЬНОМІСЬКИХ ЦЕНТРІВ.....	32
7. ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ОХОРОНА ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ	36
8. ОЗЕЛЕНЕНІ ТА РЕКРЕАЦІЙНІ ТЕРИТОРІЇ.....	38
8.1. Розвиток мережі озелених територій	38
8.2. Проектна трансформація рекреаційної мережі міста	39
9. ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА	42
10. ТРАНСПОРТ І ВУЛИЧНО-ШЛЯХОВА МЕРЕЖА	43
11. ІНЖЕНЕРНЕ ОБЛАДНАННЯ ТА ІНЖЕНЕРНА ПІДГОТОВКА ТЕРИТОРІЇ.....	44
12. ПЕРША ЧЕРГА БУДІВНИЦТВА	48
12.1. Житлове будівництво	48
12.2. Розвиток інфраструктури соціальної сфери	54
12.3. Зелене та рекреаційне будівництво	55
12.4. Охорона навколишнього природного середовища	56
12.5. Транспорт і вулично-шляхова мережа	56
12.6. Інженерне обладнання та інженерна підготовка території.....	60
13. ОСНОВНІ РІШЕННЯ ПРОЕКТУ ПЛАНУВАННЯ ПРИМІСЬКОЇ ЗОНИ м.КИЄВА.....	63
14. ПРОЕКТНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАХОДИ ПО РЕАЛІЗАЦІЇ ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ	67

ГРАФІЧНА ЧАСТИНА

1. Київ. Генеральний план.
2. Опорний план.
3. Схема планувальних обмежень.
4. Еколого-містобудівний прогноз.
5. Планувальна структура.
6. Схема загальноміських центрів.
7. Схема розвитку громадських центрів в центральній частині міста.
8. Проект розміщення першої черги будівництва.
9. Схема організації промислових і комунально-складських територій.
10. Озеленені та рекреаційні території.
11. Зовнішній транспорт.
12. Пасажирський транспорт.
13. Вулиці та дороги.
14. Водопостачання.
15. Каналізація.
16. Дощова каналізація.
17. Теплопостачання.
18. Електропостачання.
19. Газопостачання.
20. Міський телефонний зв'язок.
21. Проводове мовлення.
22. Кабельне телебачення.
23. Схема меж адміністративних районів.
24. Основні техніко-економічні показники Генерального плану розвитку м.Києва на період до 2020р.
25. Історико-архітектурний опорний план міста.
26. Історико-містобудівний опорний план міста.
27. Склад Київської приміської зони згідно з Генеральним планом міста, затвердженим постановою Ради Міністрів України від 13.05.86р. № 177.
28. Склад Київської приміської зони згідно з Концепцією розвитку м.Києва, затвердженою рішенням Київської міської Ради від 01.03.2001р. № 198/1175.
29. Визначення складу Київського столичного округу за інтегральним показником якості.
30. Пропозиції щодо визначення складу Київського столичного округу (інститут «Київгенплан»).
31. Приміська зона. Проектний план.
32. Національна екологічна мережа.
33. Київська міжобласна система розселення.

ПЕРЕДМОВА

Генеральний план розвитку Києва є основним містобудівним документом, який визначає принципи вирішення розвитку, планування, забудови та іншого використання території міста.

Новий Генеральний план розвитку Києва у ХХІ сторіччі розроблено згідно з розпорядженням Київської міської державної адміністрації від 16.03.98 №542 та рішенням Київської міської Ради від 23.12.99 №171/673 "Про організацію робіт з розробки Генерального плану міста на новий розрахунковий період".

Цим розпорядженням замовником комплексу робіт з розробки Генерального плану м.Києва та проекту планування його приміської зони визначено Головкивархітектуру, головним проектувальником – інститут "Київгенплан" ВАТ "Київпроект".

Відповідно до регламенту Державних будівельних норм ДБН Б.1-3-97 "Склад, зміст, порядок розроблення, погодження та затвердження генеральних планів міських населених пунктів" як перший етап Генерального плану у 2000-2001рр. розроблена "Концепція розвитку м.Києва на період до 2020р."

У 2001р. Концепція схвалена колегіями Київської міської державної адміністрації і Державного Комітету будівництва, архітектури та житлової політики України та затверджена Київською міською Радою.

Концепція розвитку м.Києва базується на головній меті державної політики - підвищення якості життя, забезпечення ефективної життєдіяльності населення міста та екологічної безпеки.

В основу розробки Генерального плану розвитку міста та його приміської зони покладені:

- основні положення Концепції розвитку м.Києва та його приміської зони, затверджені рішенням Київради від 1.03.2001 №198/1175;
- прогнозні та програмні документи Президента України, Кабінету Міністрів України, міністерств та інших державних органів, Київської міської Ради, Київської міської державної адміністрації та київських міських організацій;
- Державна програма соціально-економічного розвитку м. Києва на період до 2010 р.;
- Регіональна програма соціально-економічного, науково-технічного і культурного розвитку Київської області на період до 2010 р. ("Київщина-2010 р.");
- рекомендації та висновки науково-практичної конференції "Проблеми навколишнього середовища і сталого розвитку м.Києва: стратегія співіснування в ХХІ столітті", м.Київ, 2002р.;
- дані державної і відомчої статистичної звітності;
- комплекс аналітичних та проектних пропозицій, виконаних 24-ма провідними науковими та проектними установами, міськими організаціями, у складі:

- Національна Академія наук України;
- Український ДНДП "Діпромісто";
- ДКП"Науково-дослідний інститут соціально-економічних проблем міста";
- Центральна геофізична обсерваторія Міністерства екології та природних ресурсів України;
- ДП "Київський Промбудпроект";
- ДП "Укрметротунельпроект";
- ДПВІ "Київдіпротранс";
- Інститут "Союзшляхпроект";
- Проектне бюро АТ "Мостобуд";
- ДПТНДІ "Украеропроект";
- ПВКТІ "Річтранспроект";
- Науково-інженерний центр радіогідрогеологічних полігонних досліджень НАН України;
- ДНДІ теорії та історії архітектури і містобудування;
- Рада по вивченню продуктивних сил України НАН України;
- ДНДПВІ "УкрНДІ водоканалпроект";
- Інститут гігієни та медичної екології ім.О.М.Марзеєва АМН України;
- НДПІ "УкрНДІінжпроект";
- ДПВНДІ "Укренергомережпроект";
- "Укренергопром";
- ДІ "УкрНДІпроцивільсьільбуд";
- УПРНДІ "Укрводпроект";
- Інститут електродинаміки НАН України;
- НДВІ "Геодезкартінформатика";
- ДІ "Діпрозв'язок".

Генеральний план м.Києва розроблений з урахуванням умов трансформаційного періоду - переходу до нових політичних та соціально-економічних відносин у суспільстві, у т.ч. розвитку ринкових форм господарювання, структурних перетворень в економіці, змін форм і методів управління, нових засад регіональної політики.

Згідно Державних будівельних норм ДБН Б.1-3-97 міські та селищні Ради, їх виконавчі органи та міські державні адміністрації керуються затвердженням Генеральним планом міста при:

- складанні програм соціально-економічного розвитку відповідних територій та охорони природи;
- здійсненні функціонального розподілу земель і визначенні цільового призначення земельних ділянок;
- виборі, вилученні, передачі у власність, наданні у користування, купівлі, продажу земель;

- вирішенні питань зміни використання і забудови земельних ділянок фізичними та юридичними особами;
- встановленні умов використання та забудови земельних ділянок;
- розміщенні усіх видів будівництва та попередньому погодженні місця їх розташування, наданні дозволу на будівництво (збудову) та інших видах використання земельних ділянок;
- економічній оцінці територій та грошовій оцінці земель, визначенні ставок земельного податку, стартової ціни земельних ділянок у разі їх продажу на конкурсних засадах;
- встановленні та зміні меж населених пунктів та інших територій, а також червоних ліній вулиць;
- визначенні територій пріоритетного розвитку та фінансового забезпечення цього розвитку (встановлення податкових пільг, дотацій і субвенцій з державного, обласного, районного бюджетів);
- координації розробки програм розвитку галузей економіки;
- складанні реєстрів територій з особливими умовами розвитку місцевого значення;
- проектуванні соціальної, інженерної та транспортної інфраструктури;
- встановленні територій спільних інтересів відповідних територіальних громад (приміських територій, використання яких пов'язано з розвитком населеного пункту, що проектується), у тому числі резервуванні територій для подальшого розвитку населених пунктів.

Реалізація проектних рішень Генерального плану сприятиме підвищенню якості життя населення і міського середовища в цілому та становленню Києва як світового міста в ряду провідних столиць Європи.

1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СУЧАСНОГО СТАНУ МІСТА

Місто Київ - столиця України, один з найважливіших політичних, економічних, наукових, культурно-освітніх та релігійних центрів Європи.

За кількістю населення Київ входить до числа 10-ти найкрупніших міст Європи.

У Києві працюють Президент України, Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, Конституційний Суд України, Верховний Суд України, центральні органи державної влади.

В Києві розташовані 67 дипломатичних представництв іноземних держав, у тому числі 14 міжнародних організацій, прирівняних до посольств.

Київ є адміністративним центром Київської області: тут працюють Київська обласна Рада та Київська обласна державна адміністрація, функціонують установи охорони здоров'я, культури та освіти, які обслуговують населення області.

У Києві функціонують 3208 об'єднань громадян, легалізованих органами юстиції міста, у тому числі: 391 осередок політичних партій, 2817 громадських організацій; крім того, 19 спілок об'єднань громадян, 826 благодійних громадських організацій.

У Києві представлені 60 релігійних конфесій, які мають 662 релігійні організації, працює 156 недільних шкіл. Найбільш широко представлені православні конфесії, які традиційно відіграють найпомітнішу роль у релігійному житті міста.

В межах міста діють 70 культових споруд.

Київ розташований на обох берегах річки Дніпро, нижче вливання лівої його притоки - Десни.

Площа міста в адміністративних межах дорівнює 83558 га, з них збудована - 33933 га (40,6%).

Більш як половину території міста становлять ліси, зелені насадження загального користування та водойми.

Територія міста поділяється на 10 адміністративних районів.

Кількість населення Києва на 1.01.2001р. становила 2637,1 тисяч. З 1993р. відбувалося падіння кількості населення, здебільшого за рахунок від'ємного природного приросту.

Київ має **потужний народногосподарський потенціал**, який створено вигідним економіко-географічним розташуванням, концентрацією висококваліфікованих трудових ресурсів, наявністю потужних енергетичних та будівельних баз, розвинутою міською інфраструктурою.

Народне господарство Києва характеризується масштабністю та різноманітністю галузей, виробництв та видів діяльності.

В Києві, який концентрує 5,4% населення України, в усіх сферах економічної діяльності працює 6,4% від зайнятих в Україні.

На території міста зосереджено більше 6% виробничих та невиробничих фондів України. **Обсяг валової доданої вартості**, створеної в галузях економіки міста, в розрахунку на душу населення перевищує середній по Україні у два рази, а його частка в загальнодержавному обсязі становить 10,7%. За основними показниками економічного зростання Київ випереджує інші регіони держави.

Відбувається реальне оновлення економічного комплексу міста, відхід від старих форм його організації, методів управління і технологій.

Київ - **один з провідних промислових центрів України**. В місті функціонує 484 промислові підприємства різних форм власності. Крім того, діє кілька тисяч малих підприємств промислового профілю. Промисловість Києва є складним багатогалузевим виробничим комплексом, який містить підприємства практично всіх галузей промисловості.

Промисловість Києва відома виробництвом такої конкурентоспроможної на світовому ринку продукції як літаки, морські і річкові судна, електронної обчислювальної техніки, приладів високої точності, радіоапаратури, екскаваторів, технологічного устаткування для багатьох галузей промисловості, хіміко-фармацевтичної продукції, будівельних матеріалів та інші.

З 1997р. розвиток промисловості міста характеризується позитивними зрушеннями: рівень виробництва продукції кожного наступного року був вищий від попереднього на 6%-30%.

В структурі промисловості міста за обсягом виробленої продукції провідними галузями є: харчова промисловість, електроенергетика та

машинобудування. Біля 46% промислово-виробничого персоналу зайнято в машинобудуванні та металообробці, 10,9% та 9,4% - відповідно в харчовій та легкій промисловості.

Другою важливою галуззю економіки міста є *наука*.

Профіль наукової спеціалізації міста визначається дослідженнями в таких сферах як фізика, математика, зварювання, кібернетика, обчислювальна техніка, хімія, біологія, сільськогосподарські науки, галузеві технології, науки про землю, містобудування та технологія будівництва, міське господарство, медицина, комунальна гігієна.

У Києві розташована Національна академія наук України та більшість її галузевих інститутів, багато з яких мають всесвітньо відомі наукові школи.

Всього в місті у 2000р. виконували науково-технічні роботи 375 організацій, у тому числі 285 - самостійні науково-дослідні організації, 32 - конструкторські, 20 - проектні та проектно-пошукові організації, 20 - вищі навчальні заклади, 18 - інші організації.

Будівельний комплекс міста - один з найкрупніших в Україні. Тут діють понад 400 підрядних будівельно-монтажних організацій, 82 проектні та вишукувальні організації, біля 1500 малих будівельних підприємств і фірм, які виконують роботи з проектування, будівництва та ремонту.

В цій галузі у 2000р. створено 7,3% обсягу валової доданої вартості, працювало 114,5 тисяч осіб (8,7% до кількості населення, зайнятого у всіх сферах економічної діяльності).

В Києві формується потужний центр **фінансово-кредитної** системи та загальної комерційної діяльності по забезпеченню функціонування ринку у складі Національного банку України, 105-ти комерційних банків, 42-х фондів та товарних бірж, 532-х страхових організацій, 706-ти аудиторських фірм, 56-ти бізнес-центрів, 7-ми бізнес-інкубаторів, 18-ти фондів підтримки підприємництва.

Підприємства і організації Києва здійснюють **зовнішньоторговельні** операції з підприємствами близько 170 зарубіжних країн.

Київ є важливішим **транспортним вузлом** України, який включає:

залізничний вузол, утворений п'ятьма радіальними підходами та внутрішнім кільцем. В ньому розташовані станція Київ-Пасажирський, сортувальна станція Дарниця, 26 станцій і зупинних пунктів;

автодорожній вузол складають дванадцять радіальних автодорожніх підходів, у т.ч. сім - державного значення.

Обслуговування міжміських автобусних пасажирських перевезень сконцентроване на Центральному автовокзалі та шести автостанціях;

авіавузол, до складу якого входять аеропорти міжнародного значення «Бориспіль» і «Київ», а також аеропорт «Гостомель», який спеціалізується на вантажних перевезеннях;

водно-транспортний вузол з вантажним річковим портом та Річковим вокзалом.

Київ характеризується високим соціально-культурним потенціалом.

Вищі учебні заклади, кількість яких у місті становить 112, готують фахівців в галузях промисловості та будівництва, транспорту та зв'язку, сільського

господарства, економіки та права, охорони здоров'я, фізичної культури та спорту, освіти, мистецтва та кінематографії. У 2000р. в них навчалася 304,8 тис. студентів як з Києва, так і інших регіонів України, а також зарубіжних країн.

В місті сформувалася широка мережа **навчально-виховних закладів** - загальноосвітні школи, гімназії та ліцеї (всього 497), в яких навчається 327 тис.учнів; крім того, у професійно-технічних закладах навчається 24 тис.осіб.

Кількість постійних **дошкільних дитячих закладів** становить 687, які відвідують 72,2 тис.дітей; кількість дітей у розрахунку на 100 місць становить 92.

Мережа **закладів культури і мистецтва** м.Києва включає театри, концертні зали, цирк, універсальний спортивно-видовищний зал, музеї, виставочні зали, бібліотеки, будинки культури, кінотеатри, клуби за місцем проживання.

У 2000р. в місті діяли 31 театр, кількість глядачів в яких становила біля 1 млн.чоловік, 32 музеї, які відвідали 3,47 млн.чоловік, 52 кіноустановки (у 1990р. - 187), кількість відвідувань кіносеансів в яких становила 0,54 млн.чоловік (у 1990р. - 28,46 млн.чол.), 19 концертних організацій і самостійних музичних колективів, які відвідали 0,77 млн.слухачів, 141 бібліотека з кількістю книжок та журналів 11 млн. примірників, 60 шкіл естетичного виховання, в яких навчалася понад 18 тисяч учнів; крім того, в місті діє біля 3,6 тисяч творчих об'єднань позашкільних закладів з кількістю учасників - 61,4 тисячі.

На території Києва розташовано 2148 пам'яток історії та культури, що охороняються, з них: 39 міжнародного значення (у т.ч. збудовані у XI-XII ст. Софіївський собор та комплекс споруд Києво-Печерського національного історико-культурного заповідника), 437 - державного, 1711 - місцевого.

Київ має розвинуті **системи охорони здоров'я та торговельно-побутового обслуговування**.

В місті функціонує 99 лікарняних закладів на 30,3 тис.ліжок, що в розрахунку на 10000 мешканців становить 116,4 ліжка, 339 амбулаторно-поліклінічних установ, потужність яких становить 81,1 тис. відвідувань на зміну (311,2 на 10000 мешканців), 4 станції швидкої медичної допомоги. Слід відмітити, що до їх числа входять спеціалізовані установи, що обслуговують також населення інших регіонів України.

Забезпечують потреби населення міста 2368 магазинів торговою площею 426,5 тис.кв.м, 1288 підприємств громадського харчування на 107,4 тис. місць, понад 1000 підприємств побутового обслуговування; обсяг реалізації побутових послуг на одного мешканця складає 57 грн.

Київ має розвинене багатогалузеве **комунальне господарство**. До нього входять: житловий фонд, міський пасажирський транспорт, тепло-, електро-, водо-, газопостачання, каналізація та системи очищення стічних вод, вивезення та утилізація сміття, система зелених насаджень загального користування, ремонтно-експлуатаційні та аварійні служби, мережа зовнішнього освітлення.

Житловий фонд на 01.01.2001р. становить 48,86 млн.кв.м, житлова забезпеченість населення щорічно зростає і на початок 2001р. становила 18,7 кв.м на одного мешканця.

Житловий фонд міста має високий ступінь благоустрою: 97,3% його обладнано централізованими системами водопроводу, каналізації, центральним опаленням, 96,2% - гарячим водопостачанням, 97,0% - ваннами, 79,1% - газом, 20,5% - підлоговими електроплитами.

Широкого розвитку в м.Києві набув *міський пасажирський* транспорт, мережа якого включає метрополітен, трамвай, тролейбус і автобус. Щодоби вони перевозять близько 4 млн. пасажирів.

Основу мережі пасажирського транспорту становлять три діаметральні лінії метрополітену, загальною довжиною 51,6 км з 40 станціями. У 2000р. на нього припадало 36% пасажирських перевезень.

Загальна довжина мережі наземного пасажирського транспорту з урахуванням накладання ліній різних видів складає 570 км. Щільність мережі - 1,6 км/км².

У м.Києві історично склалася радіально-кільцева структура магістралей на правому березі р. Дніпро та прямокутна - на лівому. Основу її складають міські магістралі - продовження зовнішніх автодорожніх підходів до міста з боку Овруча, Ковеля, Житомира, Одеси, Дніпропетровська, Харкова і Чернігова, дві півкільцеві магістралі на правому березі, східний обхід міста - на лівому та чотири автодорожні мостові переходи через р.Дніпро.

Загальна довжина вулично-шляхової мережі - 1630 км, у т.ч. магістральної - 620 км.

В місті діють 50 транспортних вузлів у різних рівнях, 27 шляхопроводів на перетинах автодоріг із залізничними коліями та вулицями, 273 підземні та надземні пішохідні переходи.

Київ має *потужні інженерні комунікації*.

Водопостачання. м.Київ має розвинену систему об'єднаного господарсько-питного та протипожежного водопостачання, що знаходиться на балансі ДКО "Київводоканал".

Джерелами водопостачання є р.Дніпро, р.Десна та підземні води питної якості.

До споруд Дніпровського та Деснянського водопроводів входять водозабори, станції очистки та підготовки води, насосні станції I, II, III та IV підйомів з резервуарними парками.

До складу артезіанського водопроводу входять артсвердловини, насосні станції II підйому з резервуарними парками та установами знезараження води.

Крім того, деякі підприємства мають відомчі локальні артезіанські водопроводи, які забезпечують водопостачання промпідприємств і, подекуди, прилеглої житлової забудови.

Крім госпитного водопроводу окремі райони м.Києва мають систему поливального водопроводу.

Середньодобова подача води в мережу господарсько-питного водопроводу у 2000р. становила 1355 тис.куб.м, середньодобовий відпуск води на одного мешканця - 413 літрів.

Система каналізації м.Києва побудована по повній роздільній схемі. В мережі господарсько-побутової каналізації надходять господарсько-фекальні стічні води із сельбищних територій, а також побутові та виробничі стічні води промислових підприємств та комунальних установ. Дощові води збираються та транспортуються

окремо системою зливостоків.

Пропускна спроможність очисних споруд міста - 1800 тис.куб.м за добу, при середньодобовому припливі стічних вод - 1247,5 тис.куб.м.

За 2000р. через очисні споруди пройшло 411 млн.куб.м.

Бортницька станція аерації працює по схемі повної біологічної очистки із скидом очищених стічних вод в р.Дніпро.

Мул, який виникає при очистці стічних вод, накопичується на мулових майданчиках.

Недоліком існуючої системи каналізації є наявність відносно великих неканалізованих територій, на яких розташована приватна малоповерхова садибна забудова. Стічні води від цих територій збираються асенізаційними машинами, вивозяться на зливні станції і таким чином потрапляють в систему каналізації міста. Але значна частина забудови не користується послугами асенізаційних машин і скидає стічні води у фільтруючі вигреби, що спричиняє забруднення ґрунтових вод.

Київ має розвинену систему *централізованого теплопостачання* акціонерної енергопостачальної компанії "Київенерго", до якої входять дві ТЕЦ, три станції теплопостачання, дев'ять районних котелень тепловою потужністю більше 100 Гкал/год. кожна, шість районних котелень тепловою потужністю більше 40 Гкал/год. кожна та районні і квартальні котельні (176 одиниць) різної потужності. Довжина теплових мереж складає більше 820 км (у двотрубному вимірі).

Промислові підприємства забезпечуються тепловою енергією переважно від промислових котелень.

Значна кількість (більше 200 одиниць) опалювальних котелень різних відомств забезпечують теплопостачання житлової забудови у різних районах міста.

Райони малоповерхової забудови забезпечуються теплотою від автономних індивідуальних джерел на газовому паливі.

Газопостачання м.Києва здійснюється від системи магістральних газопроводів, які кільцюють місто. До них підключені газорегуляторні станції, які знижують тиск до середнього і подають його до вуличних мереж міста.

Забезпечення газом житлової забудови здійснюється від мереж низького тиску після газорегуляторних пунктів та від мереж середнього тиску.

Відпуск газу споживачам у 2000р., становив: мережного - 3977,1 млн.куб.м (у тому числі населенню - 315,2 млн. куб. м), зрідженого - 1,2 тис.тонн (у тому числі населенню - 0,5 тис.тонн).

Електропостачання. Вищою напругою електричних мереж м.Києва є 330 кВ. Повітряні мережі 330 кВ утворюють навколо міста зовнішнє кільце, в яке включені ТЕЦ-5, ТЕЦ-6 та підстанції 330 кВ "Новокиївська", "Північна" та "Бровари". В місті є одна підстанція 330 кВ глибокого вводу - "Жовтнева", яка живиться по тупиковій схемі від ПС-330 кВ "Новокиївська".

В даний час електричні навантаження міста покриваються від власних джерел, таких як ТЕЦ-4, ТЕЦ-5 та ТЕЦ-6, які є генеруючими потужностями.

Від ТЕЦ-4, ТЕЦ-5, ТЕЦ-6 та вищезазначених підстанцій 330 кВ відходять

мережі 110 кВ, що живлять підстанції 110/35/10кВ, 110/27/10кВ та 110/10кВ, які розташовані безпосередньо на території міста.

Мережі цієї напруги утворюють внутрішнє кільце 110 кВ, що спирається на підстанції "Північна", "Жовтнева", ТЕЦ-4, "Новокиївська" та ТЕЦ-6.

До кільця підключено 13 підстанцій 110 кВ. Ряд підстанцій 110 кВ, розташованих у центральних забудованих районах міста, живиться по тупиковим схемам.

Переважна більшість мереж 110-330 кВ - повітряні.

Корисне електроспоживання в м.Києві у 2000р. становило 5225 млн.кВт г.

В цілому, схема електричних мереж м.Києва забезпечує високу ступінь надійності електропостачання споживачів міста.

Загальна площа *усіх зелених насаджень* в межах міської смуги становить 56,5 тис.га (у т.ч. 21,6 тис.га - у складі забудованих територій), тобто на одного мешканця міста припадає 214,3 кв.м. Площа зелених насаджень загального користування, розташованих в межах сельбищної території, становить 5,3 тис.га; на одного мешканця - 20,3 кв.м.

Основою системи зелених насаджень міста є унікальний водно-зелений діаметр довжиною 30 км та шириною 1,5-5 км, який включає акваторію Дніпра з островами, прибережні парки та лугопарки.

Сприятливі природні умови Києва зумовили формування та розвиток двох *кліматичних курортів*: Пуща-Водиця та Конча-Заспа (курорти загальнодержавного значення). Всього в межах міста функціонує 36 санаторіїв, будинків відпочинку, пансіонатів, і, крім того, 12 санаторіїв-профілакторіїв; кількість дитячих оздоровчих закладів, розташованих у місті, становить 30, в них відпочивало у 2000р. 28,0 тис.дітей.

В місті створена потужна матеріально-технічна база для *занять фізичною культурою та спортом*: 29 стадіонів на 186 тис. місць, 612 спортивних зали, 48 плавальних басейни, 1366 спортивних майданчика, 471 приміщення для фізкультурно-оздоровчих занять, 5 кінноспортивних баз, 5 споруд із штучним льодом.

Київ є найкрупнішим *туристичним центром* країни.

Для гостей міста та туристів в Києві функціонує 96 готелів на 8,8 тис.номерів, одноразова місткість яких становить 17,0 тис. місць.

2. ПЕРЕДУМОВИ ТА СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ ПЕРСПЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ КИЄВА

Концепцією розвитку м.Києва на базі широких аналітичних проробок визначені основні проблеми, передумови та стратегічні цілі перспективного розвитку міста.

Основні проблеми сьогодення. Для Києва, як і для інших регіонів України, характерні проблеми, пов'язані з диспропорціями розвитку економіки за радянських часів та кризовим станом її у останнє десятиріччя, основні з яких:

- висока енерго- та матеріалоемність продукції;

- високий ступінь старіння основних виробничих фондів;
- відсталість технологічної бази більшості галузей народного господарства, що не дозволяє застосовувати в них конкурентоспроможні високі технології (в тому числі колишнього ВПК);
- нестача фінансових коштів у суб'єктів підприємницької діяльності, фактична відсутність ефективної фінансової, організаційної та інформаційної підтримки їх на державному рівні.

Для їх вирішення необхідні суттєві структурні зміни, в першу чергу, пропорцій між енерго- і матеріалоемними галузями та галузями з меншою ресурсоемністю на користь останніх.

За *рівнем життя* населення Києва відзначається показниками доходу, вищими від середніх по Україні; проте, це менше стандартів ООН для країн Центральної та Східної Європи на кінець 90-х років.

Екологічна ситуація у столичному регіоні визначалась як складна, на окремих територіях близька до небезпечної. Обнадійливим фактором для столичного регіону є те, що фахівці визначають високі оцінки самодостатності і самоочищення його території по основних забруднювачах.

В останнє десятиріччя склалася тенденція погіршення стану здоров'я населення міста.

Проведене *співставлення* Києва з іншими європейськими столицями дає підставу для таких висновків.

За ознаками "столичності" (перевищення рівня показників по столичному місту у порівнянні із середніми по країні) Київ знаходиться в одній категорії із іншими столицями, проте за основними складовими життєдіяльності населення Київ відстає від рівня столиць європейських країн: рівнем економічного розвитку та доходів населення, показниками якості життя.

Дані співставлення Києва з іншими столицями стали певними орієнтирами для прийняття рішень щодо масштабів та напрямків розвитку міста у перспективі.

На основі виявленого природно-ресурсного та соціально-економічного потенціалу Києва та Київського регіону в цілому (котрий включає Київ та Київську область) визначені фактори та передумови (конкурентні переваги) розвитку міста на перспективу.

До основних з них віднесені.

Геополітичне положення. Місто Київ та Київська область розташовані в центрі Європи, на перехресті численних міжнародних транспортних артерій: водних, залізничних, автомобільних, повітряних. Це створює сприятливі передумови для розвитку зовнішніх та внутрішніх зв'язків із зацікавленими партнерами.

Для м.Києва та всього столичного регіону важливою складовою у рушійному потенціалі є *фактор столичності*. Загальновідомо, що в столицях (за винятком монофункціональних, які створювались як політичні центри) зосереджуються не тільки управлінські функції, а і економічне виробництво, яке характеризується більш прогресивною структурою та новітніми технологіями,

інтелектуальний потенціал, потужна соціальна інфраструктура, вплив якої виходить далеко за межі столиці, стікаються фінансові потоки. Внаслідок цього, місто-столиця при однакових передумовах розвитку випереджує інші міста.

Входження України у міжнародні політичні та економічні сфери в якості повноправної суверенної держави сприятиме подальшому розвитку столичних функцій Києва і має відбитися на темпах та пропорціях його економічного та соціального розвитку.

Економічний потенціал. Економічний потенціал Києва складається з багатогалузевої промисловості, будівельного комплексу, розвиненої системи галузей комунального господарства, транспортної інфраструктури, систем сучасного зв'язку.

Вихід із кризового стану промисловості Києва почався раніше, ніж в Україні, і відродження її відбувається більш динамічно: індекси продукції промисловості у 2000р. до 1990р. становили 99% (в Україні - 57%), до 1999р.- 130% (в Україні - 112%).

Демографічний та трудовий потенціал. В межах столичного регіону сконцентровано 9% населення України, в той час як територія становить 4,8% площі країни. Це свідчить про високу його заселеність: щільність населення становить майже 154 чоловік на один кв.км, що в 1,9 рази вище, ніж у середньому по Україні. У Києві зосереджено 5,4% населення України; відзначається також тенденція до поліпшення демографічної ситуації.

Концентрація трудових ресурсів у столичному регіоні (9,7% до їх кількості в Україні) та Києві (6,4%) перевищує концентрацію населення, що свідчить про більш високий трудовий потенціал регіону.

Науковий потенціал. Київ - один з найбільших наукових центрів Європи. Наукові дослідження ведуться у всіх основних напрямках, які визначають сучасний та перспективний розвиток світової економіки та гуманітарної сфери людства.

Інвестиційна привабливість міста зростає. Після тривалого падіння у 1991-1997рр. інвестиції в основний капітал в розрахунку на душу населення у Києві зросли за 1998-2000рр. у 2,2 рази (в Україні - у 1,2 рази) і становили у 2000р. 904,9 грн., що є найвищим показником серед регіонів України.

Освітній потенціал. Потужність навчально-виховних закладів міста та професійно-технічних училищ забезпечує надання повної середньої освіти усім дітям відповідного віку, поглибленні знання - зацікавленням та первинну професійну підготовку усім, хто цього потребує.

Київ має розвинену та потужну вищу школу, структура якої та рівень підготовки фахівців повністю відповідає потребам динамічного народногосподарського комплексу країни та її столиці.

Культурний потенціал включає мережу закладів культури, структура та потужність якої знаходиться на рівні інших європейських столиць, а також об'єкти культурної спадщини, що належать до всесвітніх пам'яток історії, культури та архітектури.

Територіальні ресурси міста забезпечують розміщення практично всіх видів будівництва у сучасних межах міста до 2010-2012рр. Є значний резерв приміщень для розміщення ділових установ, що дозволяє задовольнити потребу новостворених установ в офісах на першому етапі без будівництва нових. В промислових зонах є

резерви територій, що дозволяють їх ущільнення на 30%-40%.

Рекреаційні ресурси. Природні рекреаційні ресурси Києва та столичного регіону характеризуються помірно теплим кліматом, придатними для відпочинку лісами, що створює умови для коротко- і довгострокового відпочинку та лікування населення.

Значне місце у складі рекреаційних ресурсів посідають лісопарковий захисний пояс та р.Дніпро, рекреаційний потенціал якої зростає за рахунок великої розгалуженості, наявності лісистості та природних пляжів. Рекреаційний потенціал мають також малі річки. Крім того, в регіоні налічується багато цікавих пам'яток природи, архітектури, історії та культури, які можуть сприяти розвитку туризму.

Імідж. Київ - одне з найпривабливіших міст України з точки зору престижності проживання, життєвих умов, різноманітності культурних та політичних подій. Значення міста як історико-культурного центру Східної та Центральної Європи, унікальності пам'яток історії, культури та архітектури, включення міста в почесний список історичних міст ООН - все це робить Київ привабливим об'єктом для проживання, ведення економічної діяльності та туристичного відвідання.

Стратегічна мета розвитку Києва у довгостроковій перспективі визначена Концепцією - це створення високоякісного середовища життєдіяльності населення на основі сталого розвитку міста в нових соціально-економічних умовах та забезпечення виконання Києвом функцій столиці України.

Сталий розвиток Києва визначається як збалансоване функціонування міста, забезпечення економічного зростання і потреб населення з одночасним поліпшенням екологічного стану міського середовища в цілому, а також раціональне використання всіх ресурсів, в тому числі природних, технологічне переоснащення і реструктуризація підприємств, удосконалення соціальної, виробничої, транспортної, інженерної інфраструктури міста, поліпшення умов проживання, відпочинку та оздоровлення, збереження та збагачення природних ландшафтів та культурної спадщини.

Реалізація цих напрямків сталого розвитку міста забезпечить досягнення світових стандартів рівня та якості життя населення.

Для досягнення стратегічної мети передбачається реалізація системи цілей (основних напрямків) перспективного розвитку Києва.

Розвиток економічного комплексу:

- забезпечення стійкого зростання економіки міста, як основи підвищення рівня життя населення, комплексного розвитку міста;
- розвиток ринкової інфраструктури, необхідної для формування та забезпечення ефективного функціонування ринкової економіки як у Києві так і в Україні;
- посилення столичних функцій і розвиток інфраструктури міжнародної діяльності;
- ефективне використання трудових ресурсів, зростання зайнятості населення;

- раціональне природокористування;
- реструктуризація промислового комплексу: підвищення питомої ваги наукоємних виробництв; виведення із експлуатації шкідливих виробництв, морально і фізично застарілих технологій та основних фондів;
- реорганізація промислово-виробничих територій, створення умов для розвитку інноваційних структур - технопарків, технополісів.

Розвиток соціальної сфери:

- збільшення обсягів житлового будівництва з метою досягнення міжнародних стандартів житлового забезпечення та оновлення існуючого житлового фонду шляхом його реконструкції, ремонту та модернізації;
- удосконалення соціальної інфраструктури: розвиток мережі закладів та установ дошкільного виховання, освіти, охорони здоров'я, культури, фізичної культури та відпочинку на основі забезпечення нормативних показників соціальних стандартів та рівного доступу до соціальних послуг усіх верств населення міста.

Планування та забудова міста - формування повноцінного життєвого середовища шляхом:

- удосконалення функціонально-планувальної організації забудови міста (ущільнення, послідовна регенерація, реконструкція з урахуванням перспективних потреб і сучасних вимог);
- якісне формування архітектурної та об'ємно-просторової структур районів нової забудови;
- підвищення інтенсивності використання міських територій в цілому, у тому числі - підземного простору;
- збереження та відтворення історично-архітектурно-природного комплексу Києва.

Формування інженерно-транспортної інфраструктури:

- випереджаючий розвиток інженерно-транспортної інфраструктури та надання домінуючої ролі при її формуванні екологічним та ресурсозберігаючим чинникам;
- удосконалення та розвиток магістральної мережі вулиць і доріг міста з метою забезпечення належної якості і кількості транспортних зв'язків, підвищення пропускної спроможності мережі, особливо на зв'язках між берегами;
- винесення за межі міста транзитного вантажного руху всіх видів зовнішнього транспорту;
- орієнтація на громадський транспорт в забезпеченні міських пасажирських перевезень, прискорений розвиток метрополітену, як основного виду швидкісного пасажирського транспорту в місті;
- підвищення рівня забезпеченості централізованими системами водопостачання та каналізації;
- підвищення ефективності водопідготовки та очищення господарсько-побутових і зливових стічних вод;
- ліквідація дефіциту тепла в окремих районах міста;
- впровадження ефективних систем санітарного очищення та

високоєфективних засобів утилізації, переробки та знешкодження твердих побутових відходів.

Охорона довкілля:

- забезпечення екологічно безпечного функціонування всіх складових міського середовища та ефективного використання земельних, водних, рекреаційних та інших природних ресурсів, створення умов для їх відновлення.

3. ОСНОВНІ НАПРЯМИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ МІСТА

3.1. Населення, трудові ресурси та їх використання

Затвердженою "Концепцією розвитку м.Києва", на основі варіантних прогнозів розвитку демографічних процесів в м.Києві, в ув'язці з передбаченим соціально-економічним розвитком міста, визначена перспективна кількість населення (тисяч):

	2010р.	2020р.
Наявне	2640	2650
Постійне	2610	2620

Концепцією визначений комплекс заходів, котрі сприятимуть поліпшенню демографічної ситуації в м.Києві та формуванню оптимальної структури трудових ресурсів.

За умови їх реалізації можна очікувати у 2001-2020р. подолання негативних тенденцій розвитку демографічних процесів: поступове скорочення від'ємних показників природного приросту, в основному, за рахунок збільшення кількості народжених, а також зменшення смертності, збільшення тривалості життя мешканців міста.

Зріст кількості населення міста на перспективу передбачається за рахунок міграційного приросту.

Випереджаючі темпи економічного розвитку Києва (у порівнянні з іншими регіонами України) у попередні роки, намічене їх зростання - у наступні, привабливість столичного середовища дають підстави передбачити поступове збільшення міграційного приросту населення по всіх етапах розрахункового періоду.

Очікувана вікова структура населення наведена на діаграмі 3.1.

Згідно архітектурно-планувального рішення у проектні межі м.Києва включені 28 населених пунктів приміської зони із загальною кількістю населення - 132,2 тисяч, у тому числі у міських поселеннях - 71,5 тисяч, у сільських - 60,7 тисяч; із загальної кількості населення по районах Київської області:

Бориспільському - 7,0 тисяч (села Вишеньки, Гнідин, Проліски); Броварському - 4,1 тисяч (села Зазим"є, Погреби); Вишгородському - 32,9 тисяч (м.Вишгород, села Нові Петрівці, Старі Петрівці, Осещина); Києво-

Святошинському - 73,3 тисяч (м.Вишневе, смт.Чабани, села: Гатне, Горенка, Крюківщина, Лісники, Мощун, Новосілки, Петропавлівська Борщагівка, Софіївська Борщагівка, Петрівське, Ходосівка, Хотів); Обухівському - 4,7 тисяч (смт.Козин, села Нові Безрадичі, Підгірці, Плюти, Романків), а також смт.Коцюбинське, підпорядковане Ірпінській міськраді – 10,3 тисяч.

Діаграма 3.1

Кількість населення населених пунктів, включених у проектні межі м.Києва, на розрахунковий період визначена з урахуванням динаміки його за попередні роки, наявності містоутворюючої бази, масштабів та пріоритетів розвитку галузей економіки, визначених "Концепцією розвитку народногосподарського комплексу м.Києва та приміської зони", розробленої Радою по вивченню продуктивних сил України НАН України.

Визначено, що кількість населення по цих населених пунктах в цілому збільшиться на 3,5% (з 132,2 тисяч у 2000р. до 136,8 тисяч у 2020р.), у тому числі, по міських - на 9% (відповідно з 71,5 тисяч до 77,9 тисяч), по сільських - скоротиться на 3% (відповідно з 60,7 тисяч до 58,9 тисяч).

Динаміка населення у проектних межах м.Києва наведена на діаграмі 3.2.

Діаграма 3.2

Кількість населення по етапах розрахункового періоду у розрізі планувальних зон наведена у таблиці 3.1.1.

Таблиця 3.1.1

КІЛЬКІСТЬ НАСЕЛЕННЯ м. КИЄВА ПО ПЛАНУВАЛЬНИХ ЗОНАХ

Планувальні зони	тис.осіб		
	на 01.01.2001р.	на 01.01.2011р.	на 01.01.2021р.
1	2	3	4
Планувальна зона 1			
<i>Сельбищні райони м.Києва</i>	371,8	361,2	312,3
<i>Інші населені пункти</i>	0	0	0
у тому числі:			
-сільська місцевість	0	0	0
-міські поселення	0	0	0
Разом у проектних межах	371,8	361,2	312,3
Планувальна зона 2			
<i>Сельбищні райони м.Києва</i>	349,4	352,6	406,2
<i>Інші населені пункти</i>	19,7	19,7	19,4
у тому числі:			
-сільська місцевість	16,3	16,3	15,9
-міські поселення (смт. Чабани)	3,4	3,4	3,5
Разом у проектних межах	369,1	372,3	425,6
Планувальна зона 2а			
<i>Сельбищні райони м.Києва</i>	0	0	108,1
<i>Інші населені пункти</i>	6,1	6,7	8,4
у тому числі:			
-сільська місцевість	2,3	2,2	2,0
-міські поселення (смт. Козин)	3,8	4,5	6,4
Разом у проектних межах	6,1	6,7	116,5
Планувальна зона 3			
<i>Сельбищні райони м.Києва</i>	498,4	465,5	413,6
<i>Інші населені пункти</i>	56,1	57,1	58,6
у тому числі:			
-сільська місцевість	13,8	13,8	13,6
-міські поселення	42,3	43,3	45,0
у тому числі:			
м.Вишневе	32,0	33,0	35,0
смт.Коцюбинське	10,3	10,3	10,0
Разом у проектних межах	554,5	522,6	472,2
Планувальна зона 4			
<i>Сельбищні райони м.Києва</i>	457,4	462,7	414,1
<i>Інші населені пункти</i>	5,5	5,5	5,4
у тому числі:			
-сільська місцевість	5,5	5,5	5,4
-міські поселення	0	0	0
Разом у проектних межах	462,9	468,2	419,5

1	2	3	4
Планувальна зона 4а			
<i>Сельбищні райони м.Києва</i>	0	0	75,7
<i>Інші населені пункти</i>	33,7	34,2	34,4
у тому числі:			
-сільська місцевість	11,7	11,7	11,4
-міські поселення (м.Вишгород)	22,0	22,5	23,0
Разом у проектних межах	33,7	34,2	110,1
Планувальна зона 5			
<i>Сельбищні райони м.Києва</i>	674,2	637,0	550,0
<i>Інші населені пункти</i>	4,1	4,1	3,9
у тому числі:			
-сільська місцевість	4,1	4,1	3,9
-міські поселення	0	0	0
Разом у проектних межах	678,3	641,1	553,9
Планувальна зона 6			
<i>Сельбищні райони м.Києва</i>	285,9	362,0	370,0
<i>Інші населені пункти</i>	7,0	7,0	6,7
у тому числі:			
-сільська місцевість	7,0	7,0	6,7
-міські поселення	0	0	0
Разом у проектних межах	292,9	369,0	376,7
Всього сельбищні райони м.Києва	2637,1	2641,0	2650,0
<i>Інші населені пункти</i>	132,2	134,3	136,8
у тому числі:			
-сільська місцевість	60,7	60,6	58,9
-міські поселення	71,5	73,7	77,9
Разом у проектних межах	2769,3	2775,3	2786,8

Трудові ресурси. Основними факторами, що формують трудові ресурси міста на перспективу, є:

- деяке скорочення кількості осіб у працездатному віці, як результат загальної тенденції розвитку демографічних процесів у місті;
- зменшення кількості маятникових трудових мігрантів, внаслідок розвитку економіки Київського регіону в цілому та приміської зони Києва зокрема;
- залучення у зростаючих обсягах осіб старше працездатного віку до участі в економічній діяльності.

Виходячи з цього, кількість трудових ресурсів міста визначена: на 2010р. - 1930,0 тисяч (проти 1922,7 тисяч у 2000р.), на 2020р. - 1900,0 тисяч осіб.

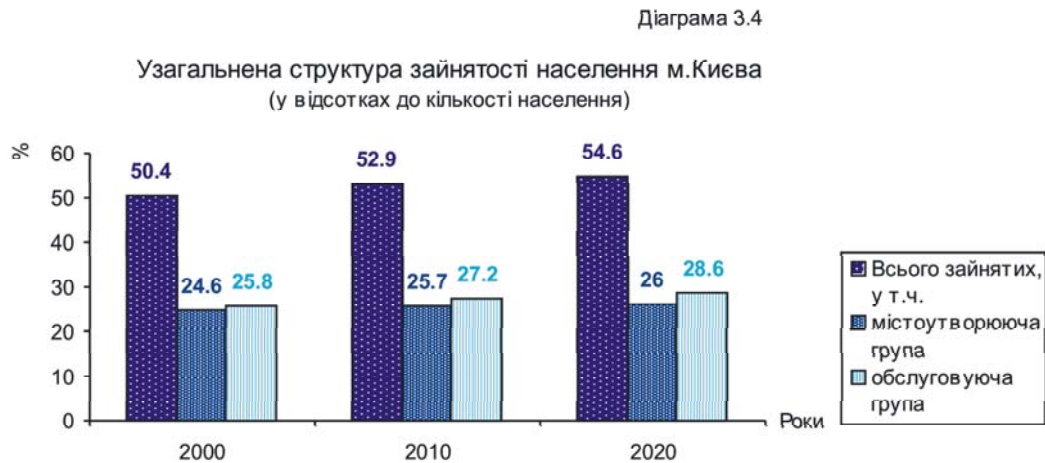
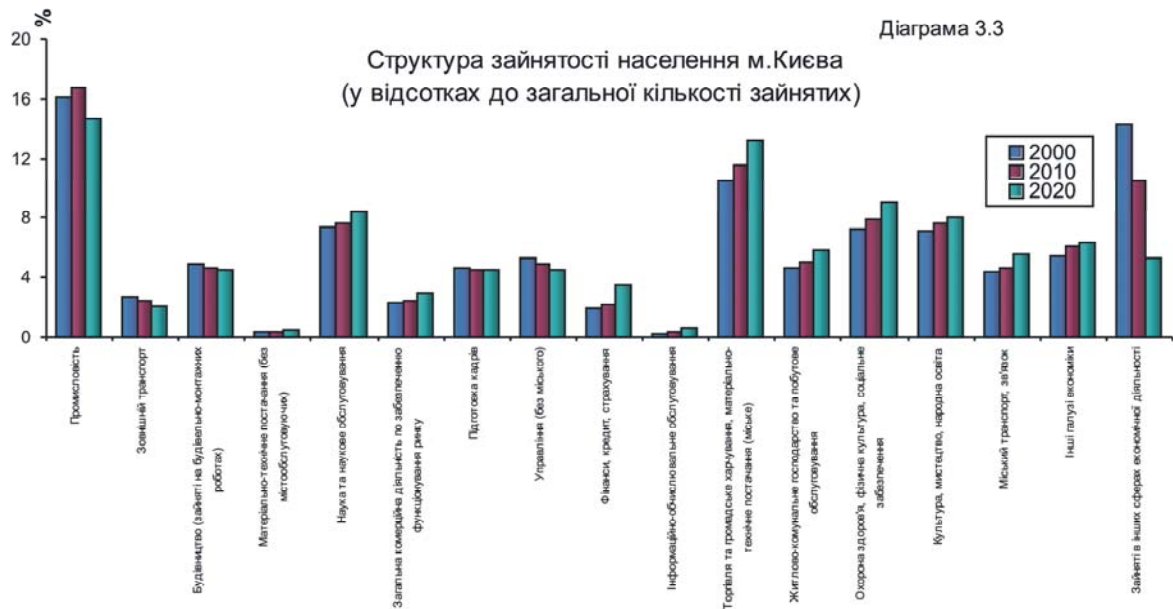
Зайнятість населення. Передбачається збільшення кількості зайнятих у всіх сферах економічної діяльності на 115,7 тисяч (8,8%), у тому числі: у галузях економіки - на 228,3 тисяч (20,3%), при зменшенні кількості зайнятих в інших сферах економічної діяльності у 2,5 рази: з 187,6 тисяч у 2000р. до 75 тисяч у 2020р.

Трансформація сфери зайнятості передбачається у напрямі формування пропорцій, характерних для соціально-орієнтованої ринкової економіки; відповідно до цього відбуватиметься перерозподіл зайнятих у галузі, зорієнтовані на надання послуг населенню (галузі соціально-культурної сфери, житлово-комунальне господарство, торгівля та громадське харчування, побутове обслуговування,

інформаційно-обчислювальне обслуговування, операції з нерухомим майном, загальна комерційна діяльність по обслуговуванню ринку, фінанси та кредит, страхування, управління, транспорт та зв'язок).

Розвиток економіки на ринкових засадах, зріст її потужності сприятимуть формуванню розгалуженої структури ринку праці, яка відзначатиметься більшою різноманітністю, новими формами використання робочої сили, появою альтернативних можливостей працевлаштування, що дозволить суттєво зменшити рівень безробіття до мінімальних значень (тимчасове безробіття обумовлюється власним вибором або пошуком більш престижної роботи, з вищим рівнем оплати).

В зв'язку з цим відбудуться зміни у структурі зайнятості: зросте питома вага зайнятих у галузях: наука та наукове обслуговування, фінансування та кредитування та в усіх галузях обслуговування населення. В цілому питома вага зайнятих у містоутворюючих галузях зменшиться з 48,7% у 2000р. до 47,6% у 2020р., в обслуговуючих зросте - з 51,3% до 52,4% (до загальної кількості зайнятих) - діаграми 3.3, 3.4.

В населених пунктах, включених у проектні межі м.Києва, наразі зайнято у всіх сферах економічної діяльності 57,6 тисяч (70,9% до загальної кількості трудових ресурсів), з яких 30,8 тисяч (53,5%) працює в їх межах і 26,8 тисяч (46,5%) - за межами, в основному, у Києві.

На розрахунковий період передбачається збільшення кількості зайнятого населення до 62,4 тисяч (на 7,7%), у тому числі зайнятих в межах населених пунктів - до 34,0 тисяч (на 10,7%), за межами населених пунктів - до 28,5 тисяч (на 6,1%).

Виходячи з того, що у міських поселеннях наразі сформована власна містоутворююча база, яка має всі передумови для подальшого розвитку, передбачається збільшення кількості зайнятих у цій групі галузей з 14,1 тисяч у 2000р. до 15,1 тисяч у 2020р. (на 7%).

Проте, наявність потужного ринку праці у м.Києві, у межах 1-1,5 годинної доступності, розвиненість його структури, обумовлюють випереджаючий розвиток, як у міських, так і у сільських поселеннях, галузей економіки соціальної направленості, які забезпечують потреби населення безпосередньо за місцем проживання. Внаслідок цього, кількість зайнятих у галузях обслуговування зросте з 16,6 тисяч у 2000р. до 18,9 тисяч у 2020р. (на 13,8%).

3.2. Економічний комплекс

Концепцією розвитку м.Києва передбачено зростання потужності економічного комплексу міста як основи підвищення рівня та якості життя населення, розвитку соціальної інфраструктури та комунального господарства міста.

Довгострокове економічне зростання має відбуватися шляхом модернізації та структурної перебудови виробничого потенціалу, зниження його енерго- та матеріаломісткості, підвищення конкурентоспроможності. Важливим фактором, який має сприяти зрушенням в економіці міста, надати їй необхідного динамізму, є розвиток малого та середнього бізнесу, як найбільш адаптивного сектора економіки.

Основним показником розвитку економіки є темпи зросту виробництва валової доданої вартості (ВДВ).

У Києві індекси фізичного обсягу ВДВ у 1996-1999рр. були вищими від середніх по Україні (у 1999р. - 106,4% у порівняних цінах до 1998р.), що можна оцінювати як відносно кращі стартові умови розвитку економіки міста в перспективі.

На першому етапі (2001-2010рр.) передбачається за рахунок прискореного розвитку промислової сфери накопичення ресурсів для подальшого економічного росту. В той же час, враховуючи світовий досвід, вже на цьому етапі доцільним є стимулювання підприємств, діючих в галузях, які надають послуги. В першу чергу, в тих з них, в яких існує прямий та зворотній зв'язок з промисловістю: транспорт, зв'язок, фінансова сфера, торгівля та громадське харчування та інші.

Роль цих галузей посилиться на другому етапі (2011-2020рр.) і буде обумовлена впливом цілого ряду факторів. Серед основних з них варто виділити такі: соціальні зміни, обумовлені зростанням рівня доходів населення; технологічні зміни, пов'язані, в першу чергу, з розвитком засобів телекомунікації, комп'ютеризацією, підвищенням ролі пасажирського і вантажного транспорту; загальна глобалізація економіки, коли провідну роль відіграє перехід до нових

методів організації виробництва, та посилення інвестиційного інтересу саме до галузей, які надають послуги.

Прогноз динаміки виробництва ВДВ та його структура на період до 2020р., наведені в таблиці 3.2.1.

В цілому, за цим прогнозом, при реалізації передбачених темпів та пропорцій можна досягнути зростання обсягу виробництва валової доданої вартості на кінець розрахункового періоду (2020р.) майже у 6 разів (проти 1999р.).

Промисловість. Концепцією розвитку м.Києва на період до 2020р. передбачено, що промисловість має стати рушійною силою стійкого росту економіки міста в найближчі двадцять років.

Таблиця 3.2.1.

ПРОГНОЗ ОБСЯГІВ ВИРОБНИЦТВА ВДВ ТА ЙОГО СТРУКТУРА ЗА ОСНОВНИМИ СФЕРАМИ І ГАЛУЗЯМИ ЕКОНОМІКИ м.КИЄВА ДО 2020р.

Показники	На кінець року					
	1999р.		2010р.		2020р.	
	млн.грн.	%	млн.грн.	%	млн.грн.	%
1	2	3	4	5	6	7
ВДВ, всього	11114,0	100,0	25560,0	100,0	65000,0	100,0
у тому числі:						
<i>По галузях, які виробляють товари</i>	2912,0	26,2	9500,0	37,2	28300,0	43,5
з них:						
Промисловість	1804,0	16,2	7310,0	28,6	24800,0	38,1
Будівництво	811,0	7,3	1400,0	5,5	2000,0	3,1
Інші	297,0	2,7	790,0	3,1	1500,0	2,3
<i>По галузях, які надають послуги</i>	8202,0	73,8	16060,0	62,8	36700,0	56,5
з них:						
Транспорт та зв'язок	2118,0	19,1	4200,0	16,4	9300,0	14,3
Галузі сфери обігу	2652,0	23,9	5500,0	21,5	13500,0	20,8
Фінанси, кредит, страхування	605,0	5,4	1500,0	5,9	4000,0	6,1
Інші	2827,0	25,4	4860,0	19,0	9900,0	15,1

Передбачається орієнтація розвитку промислового комплексу міста на інноваційну ресурсозберігаючу модель та його активізація:

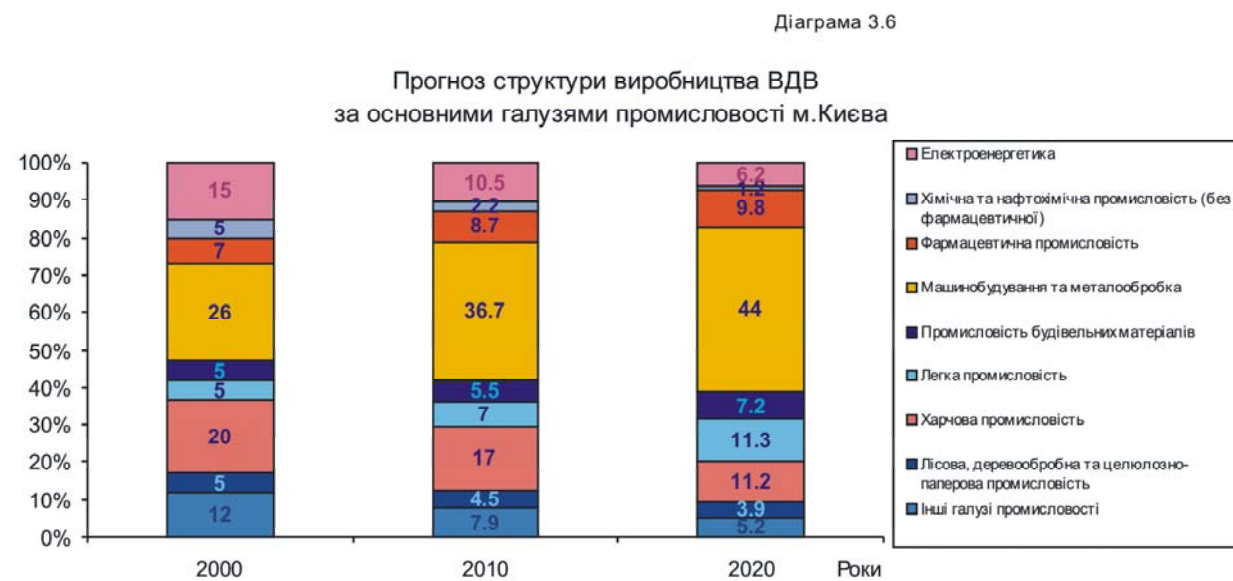
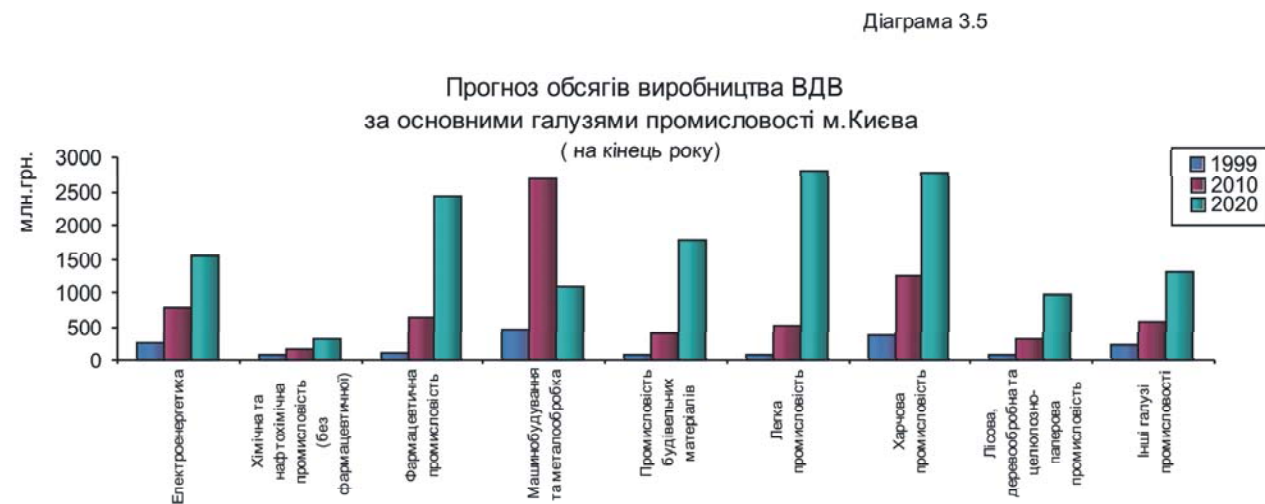
- поглиблення спеціалізації підприємств міста на високотехнологічних наукоємних, екологічно безпечних виробництвах, які базуються на використанні науково-технічного потенціалу міста;
- відновлення виробництва військового призначення на підприємствах ВПК з одночасною їх конверсією в об'єктивно обумовлених обсягах;
- створення в місті експортоорієнтованого промислового виробництва на основі стимулювання конкурентоспроможних виробників;
- організація виробництва імпортозамінюючої продукції з метою зниження залежності міської економіки від зовнішніх поставок.

Передбачається також посилення соціальної направленості розвитку промислового виробництва, насамперед, на випуск товарів народного

споживання, в тому числі, побутової техніки та побутових приладів, електротоварів, предметів культурно-побутового призначення.

За умов реалізації наведених вище напрямків можна очікувати, що саме за рахунок розвитку галузей промисловості вдасться досягнути якісного стрибка в загальному розвитку соціально-економічного комплексу м.Києва. Очікується, що на першому етапі розвитку (2001-2010 рр.) в промисловості буде збільшено темпи приросту до 13,5%-14,0% щорічно, на другому етапі (2011-2020рр.) – вони дещо знизяться до 12%-13% на рік, внаслідок прискореного розвитку галузей, що надають послуги.

Прогноз динаміки виробництва ВДВ у промисловості міста та його структури наведено на діаграмах 3.5, 3.6.

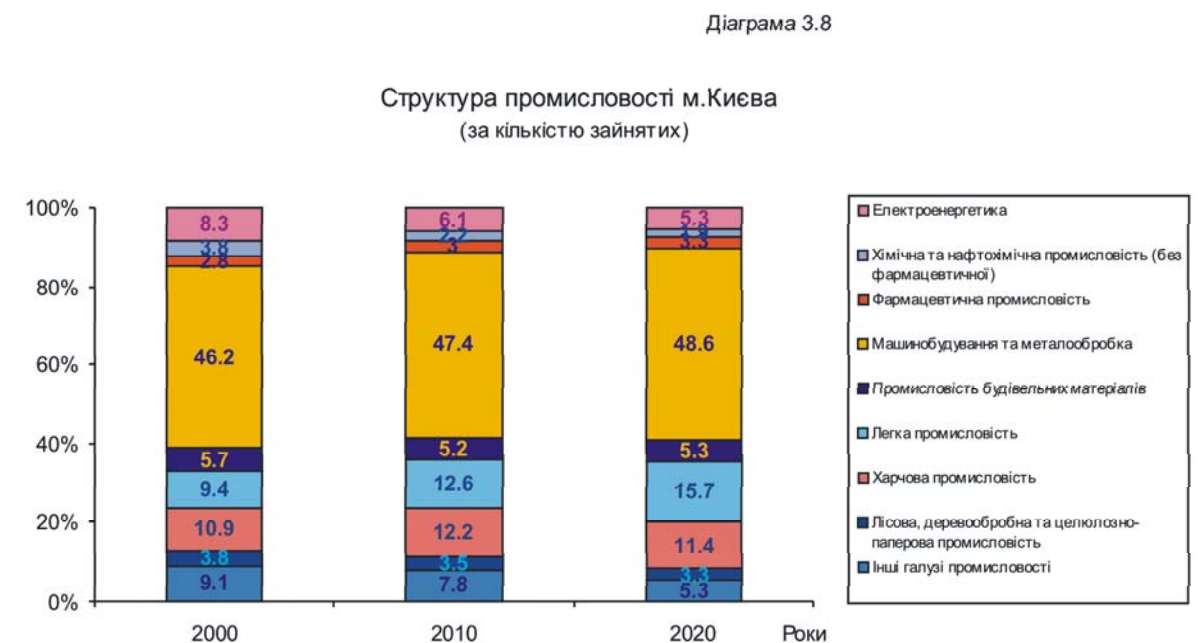
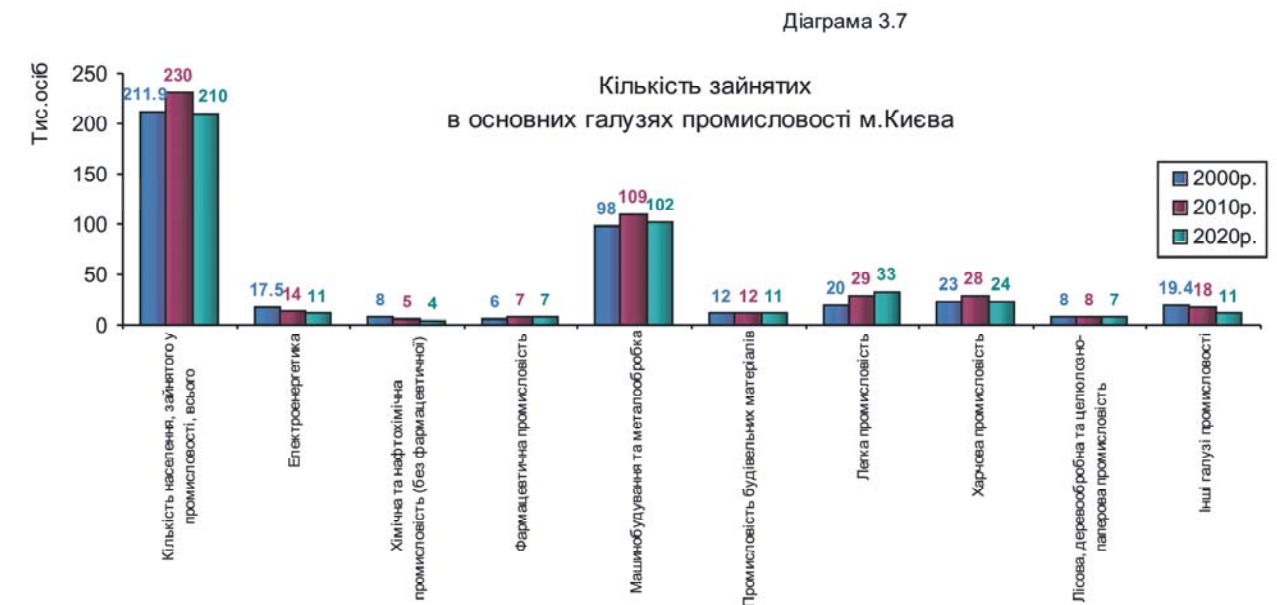

Структурна перебудова та пріоритетний розвиток окремих галузей призведуть до відповідних змін у структурі зайнятих у промисловості.

При тому, що кількість зайнятих у промисловості на кінець розрахункового

періоду практично залишиться на сучасному рівні (при деякому - на 8%-9% - збільшенні їх до 2010р.), кількість їх суттєво зменшиться у хімічній (удвічі), електроенергетиці (на 37%), і збільшиться - у легкій (в 1,7 рази), машинобудуванні та харчовій (на 4%), фармацевтичній (на 17%) галузях.

Відповідно до цього, у структурі зайнятих у промисловості міста зросте питома вага машинобудування (з 46,2% у 2000р. до 48,6% у 2020р.), легкої (відповідно, з 9,4% до 15,7%), харчової (з 10,9% до 11,4%), фармацевтичної (з 2,8% до 3,3%) галузей (діаграми 3.7, 3.8).

Науковий потенціал. В перспективі пріоритетними напрямками є подальший розвиток фундаментальної науки, а також прикладних науково-технічних розробок, за рахунок впровадження яких у виробництво Київ та країна в цілому здатні вийти на рівень світових досягнень, що забезпечить конкурентні переваги київської продукції на світовому ринку. До них належать:

розробки нових матеріалів та технологій їхньої обробки, новітні технології фізики низьких температур, ядерної фізики, електрозварювання, космічні технології, енергозбереження та отримання нових джерел енергії, технології екологічного захисту, інформаційні технології; нові біотехнології (включаючи біотехнології для переробних галузей легкої та харчової промисловості, виробництва ліків); нові методи охорони здоров'я населення (профілактики захворювань, захисту генофонду в складних екологічних та соціальних умовах, розроблення нових методів ранньої профілактики, діагностики та лікування захворювань з впровадженням нових лікарських препаратів та медичного обладнання); нові речовини та матеріали із заданими ефективними функціональними та конструкційними властивостями тощо.

Надзвичайно важливим для міста є реструктуризація та подальший розвиток підприємств колишнього ВПК, в якому потрібно розвивати наукоємні та високотехнологічні виробництва експортної орієнтації, що вже зарекомендували себе як лідери світового НТП і мають певний науково-виробничий потенціал для забезпечення і зміцнення ринкових позицій у міжнародному розподілі праці. Пріоритетними слід вважати виробництва сучасних видів озброєнь і військової та ракетно-космічної техніки, літакобудування, особливо важких транспортних літаків і авіаційних двигунів, автомобіле-, судно-, верстатобудування, а також мікроелектроніки, систем зв'язку, спеціальної електроніки та приладобудування.

Розвиток наукового потенціалу міста сприятиме здійсненню ефективної інноваційної політики і впровадженню досягнень науково-технічного прогресу у виробництво товарів і послуг як в м.Києві, так і в Україні.

Відповідно до цього має збільшитися кількість зайнятих в науці та науковому обслуговуванні з 97,6тисяч до 120,0 тисяч, зокрема в фундаментальних дослідженнях - на 25,5%, в прикладних дослідженнях - на 17%.

Виходячи з того, що в перспективі можливе утворення нових наукових закладів з новими сучасними напрямками спеціалізації, і враховуючи, що 45% організацій з кількістю працівників 29,8 тис.чол. не мають власної території і приміщень, додаткова розрахункова потреба території для них визначена у розмірі 100 га.

Передбачається розвиток нових високоефективних форм організації науково-технічної діяльності - технологічних і наукових парків (технопарків), технополісів та інкубаторів бізнесу. Для їх розміщення передбачається 400 га території, у тому числі 120 га - в межах Києва та 280 га - в приміській зоні.

Підготовка кадрів. Розвиток економічних комплексів Києва та регіонів України обумовлює зростання потреби у висококваліфікованих кадрах. Це обумовлює подальший розвиток державних вищих навчальних закладів і зміцнення недержавних.

Передбачається структурна перебудова вищої освіти відповідно до вимог ринку праці та соціально-економічних відносин, що складаються в суспільстві:

- упорядкування мережі навчальних закладів вищої та післядипломної освіти в місті з урахуванням потреб держави в конкурентноздатних фахівцях відповідної кваліфікації та професійного рівня кожного конкретного вищого навчального закладу, встановленого в результаті його атестації;
- відкриття нових спеціалізацій та перепідготовка фахівців для роботи в

нових господарських утвореннях, ринкових інфраструктурних ланках, системі малого підприємництва;

- сприяння розвитку гуманітарних наук як ефективного інструментарію формування соціальних процесів і явищ та впровадження соціально орієнтованої політики держави.

Виходячи з цього та враховуючи дані анкетного опитування вищих навчальних закладів м.Києва визначені перспективи їх розвитку на період до 2020 року: кількість студентів вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації зросте більш як на 26%, в тому числі денної форми навчання - на 4%; кількість працюючих збільшиться - на 4,3 % (табл.3.2.4). Передбачається збільшення кількості студентів вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації на 25% в основному за рахунок зростання денної форми навчання. Кількість працюючих в вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації збільшиться на 19%.

Таблиця 3.2.4

ЗВЕДЕНІ ПОКАЗНИКИ РОЗВИТКУ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ I-IV РІВНІВ АКРЕДИТАЦІЇ НА ПЕРІОД 2001-2020рр.

Показники	2001р.	2010р.	2020р.
1	2	3	4
Кількість студентів, тис.чол.	282,8	315,0	358,0
у тому числі:			
- денної форми навчання	183,8	205,0	229,0
Кількість працюючих, тис.чол.	51,8	53,0	55,0
Території, га	755,3	1000,0	1341,0

Передбачається припинення падіння потужності професійно-технічних навчальних закладів і стабілізація її на сучасному рівні.

Наразі основним напрямом функціонування професійно-технічних закладів є професійна підготовка випускників шкіл (22,8 тис.учнів) і лише 0,9 тис.чол. інших категорій населення; слід очікувати, що в перспективі в мережі професійно-технічних навчальних закладів буде набувати більшого значення професійне навчання незайнятого населення, котре включає первинну професійну підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації. Кількість працюючих залишиться на сучасному рівні – 10 тисяч.

Будівельний комплекс. В перспективі в динаміці та структурі будівельного комплексу відбудуться суттєві зміни. Ці зрушення охоплюють структуру продукції будівництва, технологій будівництва і промисловості будівельних матеріалів, що значно прискорить створення продукції будівельного комплексу, знизить її трудо- енергоємність та фізичну масу.

Головними напрямками розвитку будівельного виробництва в Києві на перспективний період є:

- створення разом з машинобудуванням основних фондів і виробничих потужностей, що забезпечують вихід будівельного виробництва на передові рубежі науки і техніки; створення нових виробництв,

основаних на досягненнях НТП, прискорене технічне переозброєння виробництва і реконструкція діючих підприємств;

- підвищення технічного і якісного рівня будівельної продукції та значне скорочення питомих витрат матеріально-технічних і трудових ресурсів на створення потужностей та об'єктів;
- удосконалення розвитку виробничих сил і формування розвиненої комплексної інфраструктури;
- своєчасна і повна реалізація довготермінових програм містобудування, житлового і громадського будівництва, значне підвищення рівня забезпечення киян житлом, комплексний розвиток комунального господарства та сфери соціально-побутового і культурного обслуговування населення;
- раціональне використання природних ресурсів, відновлення і оздоровлення навколишнього природного середовища.

Підвищення ефективності капітального будівництва в місті здійснюватиметься переважно за рахунок таких інтенсивних факторів:

- технічного переоснащення і широкого впровадження новітньої техніки та технології;
- значного підвищення рівня застосування ефективних матеріалів, виробів і конструкцій;
- комплексної механізації та автоматизації будівельних робіт.

Ці завдання вирішуватимуться шляхом ефективнішого використання капітальних вкладень, переважного направлення їх на реконструкцію і технічне переоснащення підприємств галузі, зменшення в капітальних вкладеннях частки будівельно-монтажних робіт (БМР), скорочення строків будівництва підприємств, а також обсягів незавершеного будівництва, що сприятиме досягненню передбаченого рівня розвитку народного господарства.

За умов реалізації цих заходів середньорічні темпи приросту створеної в галузі валової доданої вартості складуть - 4%-5%, кількість зайнятих на будівельно-монтажних роботах - стабілізується на сучасному рівні - 65 тис. осіб.

Підприємства, бази та склади будівництва (загальнобудівельні, спеціалізовані, бази механізації - усього понад 400 об'єктів) займають територію загальною площею більш, ніж 800 га, з яких умовний резерв визначений у розмірі 155 га, що дозволяє ущільнити існуючу забудову майже на 20%.

При необхідності додаткового розміщення об'єктів будівельного комплексу в існуючих межах міста можливе використання території промислово-комунальних зон, при проведенні їх реструктуризації, якій підлягають понад 3 тис.га (45% від загальної площі). Крім того, передбачається розміщення об'єктів будівельного комплексу у складі нових промрайонів Києва.

Стратегічною метою розвитку **транспортного** сектора економіки є забезпечення своєчасного, повного та якісного задоволення потреб населення і суспільного виробництва у перевезеннях.

Розвиток Київського залізничного вузла передбачається з урахуванням розбудови міжнародних транспортних коридорів в Україні. Обсяг вантажообороту залізниці збільшиться в 2,1 рази, відправлення пасажирів - в 1,8 рази.

Концепцією створення та функціонування Національної мережі транспортних коридорів в Україні в районі Києва передбачається створення п'яти потужних транспортно-складських комплексів (ТСК) для обслуговування вантажних перевезень автомобільним, залізничним та водним транспортом, з яких чотири розміщуються в приміській зоні і один - у проектних межах Києва (р-н с.Ходосівка).

Розвиток водно-транспортного вузла Києва передбачається з урахуванням відновлення та формування сучасного річкового комплексу України для інтеграції його у загальноєвропейську мережу міжнародних транспортних коридорів (МТК).

Проходження через Київ МТК №7 (водного) та №№ 3 і 9 (сухопутних) буде сприяти збільшенню обсягів роботи річкового транспорту м.Києва. Обсяг вантажообороту річкового транспорту зросте у 3,8 рази, відправлення пасажирів - у 5 разів.

Розвиток Київського авіавузла на розрахунковий період обумовлений соціально-політичним, економічним та культурним потенціалом України та м.Києва, як її столиці, що обумовлює значне зростання обсягу ділових, комерційних і туристичних перевезень, збільшення частки транзитних перевезень як пасажирських, так і вантажних.

Загальний обсяг відправлень пасажирів з аеропортів Київського авіавузла зросте у 5,6 разів, вантажообороту – майже у 19 разів.

Намічено будівництво нових автовокзалів. Обсяг пасажирських перевезень у міжміському сполученні зросте у 4,2 рази.

Передбачається подальший розвиток міського пасажирського транспорту: обсяг перевезень пасажирів усіма видами транспорту зросте на кінець розрахункового періоду у 1,4 рази.

Галузь **зв'язку** м.Києва розвивається у трьох функціональних площинах: як складова життєдіяльності населення міста; як механізм забезпечення державного управління; як ланка у розвитку міжнародних телекомунікаційних мереж.

На перспективу передбачається оновлення всіх засобів зв'язку: підвищення якості функціонування міської телефонної мережі; реконструкція та удосконалення міжміського телефонного і телеграфного зв'язку; радіотрансляційної мережі; розвиток кабельного телебачення.

Реалізація передбачених напрямів розвитку галузі зв'язку посилить її роль як структуроформуючої у постіндустріальному економічному виробництві.

В цілому по галузях транспорт та зв'язок передбачається зріст обсягів виробництва валової доданої вартості у 4,4 рази; кількість зайнятих у цих галузях дещо зросте.: з 99,3 тисяч у 2000р. до 110,0 тисяч у 2020р.; із загальної кількості на підприємствах зовнішнього транспорту - зменшиться на 6,0 тис. (відповідно з 36,3 тис. до 30 тис.), і на підприємствах зв'язку, міськелектро- та автотранспорту збільшиться на 17 тис. (з 63 тис. до 80 тис.).

Фінансово-кредитна сфера. Ефективність подальшої діяльності підприємств фінансово-кредитної сфери багато в чому залежить від ступеня розвитку всього соціально-економічного комплексу не лише Києва, але й усієї

України.

Реформування відносин власності, структурна перебудова економіки зумовлюють активізацію процесу створення фондового ринку України та подальший розвиток банківської системи.

Виходячи з того, що Київ як столиця України має всі передумови для подальшого розвитку цих галузей економіки, передбачається в перспективі створення у місті потужного фінансового центру, як повноцінної складової частини світової фінансової системи.

Відповідно до цього, кількість працюючих в установах цієї сфери зросте: у 2010р. - до 30 тисяч, у 2020р. - до 50 тисяч; питома вага їх у загальній кількості працюючих зросте до 3,5% (проти 1,9% у 2000р.). В перспективі фінансова діяльність за кількістю працюючих буде однією з провідних галузей містоформуючої бази міста.

Адміністративно-господарське управління. Народногосподарський комплекс м.Києва - столиці України, характеризується концентрацією функцій управління.

Кількість працюючих в апараті органів державного і господарського управління, органів управління кооперативних і громадських організацій у м.Києві зросла у 1,5 рази і становила на 1.01.2001р. 69,9 тисяч, що зумовлено посиленням столичних функцій Києва як столиці незалежної держави, змінами у політичній та суспільній сферах.

Внаслідок цих процесів у структурі цієї категорії зайнятих також відбулися зміни: підвищилась частка працюючих в органах державного управління (з 47,4% у 1985р. до 64% у 2000р.) та управління кооперативних та громадських організацій (відповідно з 6,9% до 8%) і значно зменшилась - в установах господарського управління (відповідно з 45,8% до 28%).

У 1999-2000рр. в Україні започатковано проведення адміністративної реформи, яка розрахована на відносно тривалий період її реалізації.

Адміністративна реформа має впровадити динамічний механізм змін інституціональної і функціональної побудови органів державної влади, включаючи такі напрями як оптимізація структури та діяльності системи органів управління, розмежування владних повноважень, виведення з під юрисдикції державного управління окремих ланок для опосередкованого регулювання через застосування економічних важелів або соціальних орієнтирів.

Внаслідок проведення відповідних заходів у 1999-2000рр. кількість зайнятих у цій сфері скоротилася на 4,4 тисячі (з 74,3тис. у 1999р. до 69,9 тис. у 2000р.). В перспективі, виходячи з викладених вище завдань адміністративної реформи, передбачається подальше зменшення кількості зайнятих у сфері управління: до 68 тисяч у 2010р. та 65 тисяч у 2020р.

З урахуванням того, що більшість новостворених державних установ, підрозділів існуючих, політичних та суспільних організацій, дипломатичних установ розташовані у пристосованих приміщеннях, визначена додаткова потреба територій для їх розміщення у розмірі 90-100 га.

Для розвитку та розміщення центрів **ділової активності**, у тому числі підприємств малого бізнесу у сферах фінансової, інноваційної, науково-дослідницької та інших видів діяльності, визначені території у складі

загальноміських громадських центрів та секторів поліфункціонального призначення промислово-комунальних зон загальним розміром 260 га.

3.3. Житлове будівництво, трансформація існуючого житлового фонду

Відповідно до Концепції розвитку м.Києва на період до 2020р. передбачається розміщення житлового будівництва в обсязі 26,0 млн.кв.м загальної площі квартир, у т.ч.:

у 2001-2010рр. - 11,02 млн.кв.м,

у 2011-2020рр. - 14,98 млн.кв.м.

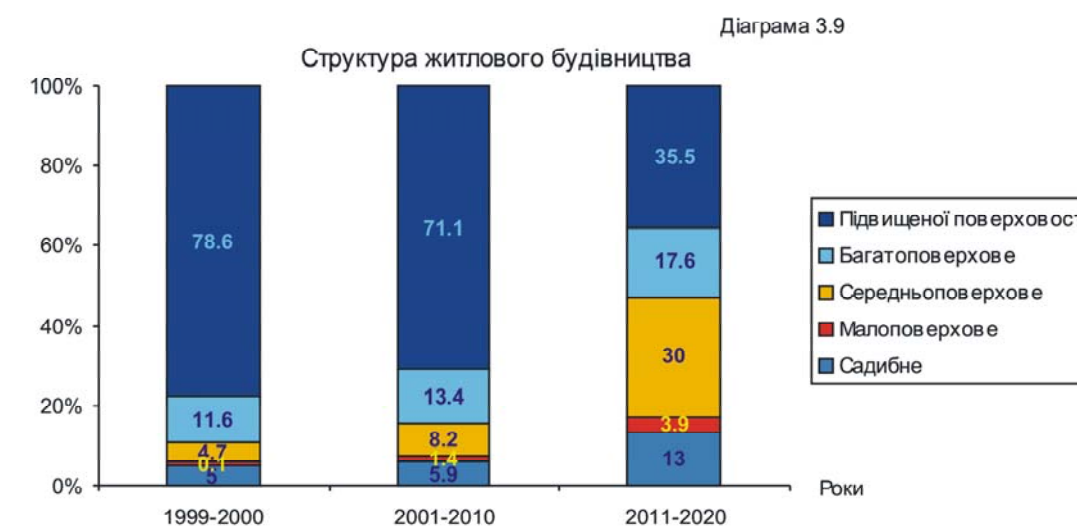
При реалізації цих обсягів будівництва житловий фонд міста, з урахуванням убутку існуючого з різних причин (4,12 млн.кв.м), зросте майже у 1,5 рази і становитиме у кінці розрахункового періоду 70,74 млн.кв.м загальної площі, у т.ч. в 2010р. - 57,86 тис.кв.м.

Житлова забезпеченість зросте з 18,7 кв.м до 22,2 кв.м у 2010р. та 27,0 кв.м на одного мешканця у 2020р.

Структура житлового будівництва за поверховістю визначена відповідно до основних напрямів її зміни, передбачених Концепцією, та з урахуванням архітектурно-планувальної організації території міста в цілому та окремих сельбищних районів у відсотках до загального обсягу.

- садибна та котеджна (1-3 пов.) - 10%;
- малоповерхова та блокована (1-3 пов.) - 3%;
- середньоповерхова (4-8 пов.) - 21%;
- багатоповерхова (9 пов. та вище) - 66%.

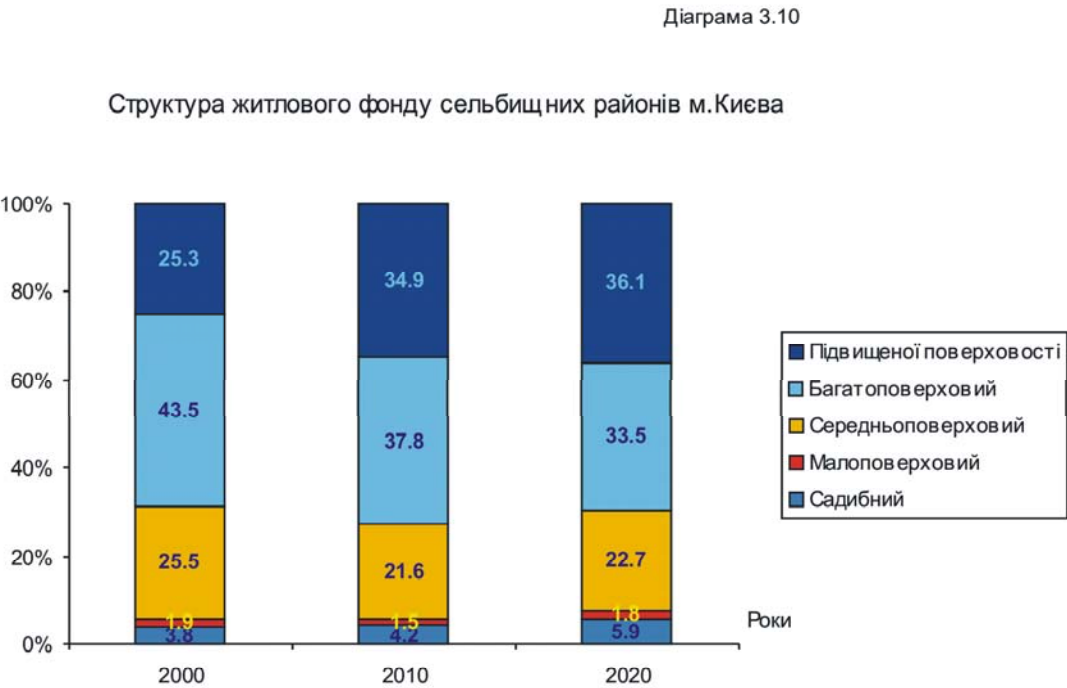
Структура житлового будівництва по етапах розрахункового періоду наведена на діаграмі 3.9.

Розрахункова кількість квартир в новому житловому фонді становить 278,8 тисяч, з яких: 261,9 тисяч - в багатоквартирних будинках, 16,9 тисяч - це одноквартирні будинки садибного та котеджного типу.

Середній розмір однієї квартири по етапах розрахункового періоду зростає до 140-160 кв.м в одноквартирних житлових будинках та до 80-96 кв.м - в багатоквартирних (проти 75 кв.м у останні роки).

Структура житлового фонду сельбищних районів Києва на розрахунковий період наведена на діаграмі 3.10.

Передбачається житлове будівництво в інших населених пунктах, включених у проектні межі Києва, на розрахунковий період в обсязі 1,23 млн.кв.м загальної площі (у т.ч. до 2010р. - 0,44 млн.кв.м). Внаслідок цього житловий фонд цих населених пунктів збільшиться до 2020р. на 42% (у т.ч. до 2010р. - на 15%). Житлова забезпеченість зросте з 22,1 кв.м у 2000р. до 30,3 кв.м на одного мешканця у 2020р., у т.ч. в сільській місцевості відповідно з 27 кв.м до 36 кв.м, у міських поселеннях - з 18 кв.м до 26 кв.м.

Житловий фонд у проектних межах Києва досягне 75,0 млн.кв.м загальної площі, кількість квартир та одноквартирних житлових будинків - 1185 тисяч.

Розміщення житлового будівництва виконано відповідно з прийнятим в Концепції варіантом територіального розвитку міста.

Передбачений обсяг будівництва (26,0 млн.кв.м заг.площі) розміщується на території 6-ти існуючих планувальних зон міста з включенням 2-х нових сельбищних районів - Гатнівського та "Чайки", та двох нових: 2а (сельбищний район Ходосівський) та 4а (сельбищний район Вишгородський) – таблиця 3.3.1.

Забудова нових сельбищних районів передбачається після 2010 року; у період 2011-2020рр. в цих районах буде розміщено 8,0 млн.кв.м заг.площі квартир, що становитиме 53% від нового будівництва в цей період, або 31% від загального обсягу за 20-річний період.

Із загального обсягу житлового будівництва 72% розміщується в правобережній частині міста, 28% - в лівобережній.

Із загального обсягу житлового будівництва 78,6% розміщується компактно, в житлових кварталах та мікрорайонах, 9,6% - на окремих ділянках в існуючій забудові; 4,9% - на території садових товариств (у т.ч. 1,9% - це модернізація їх під житлову забудову з присадибними ділянками, 3% - реконструкція їх з розміщенням

багатоповерхового житлового будівництва: Русанівські, Воскресенські, Нивки); 6,9% - надбудова існуючих житлових будинків при їх реконструкції.

Територія, що необхідна для розміщення житлового будівництва у 2001-2020рр., становить біля 4,9 тис.га.

За категоріями сучасного використання земель найбільші обсяги житлового будівництва (67,4%) розміщуються на вільних від забудови територіях (з них землі сільськогосподарського призначення - 37,9%), і 32,6% - на територіях, що підлягають реконструкції.

Із загального обсягу житла 40,2% розміщується на територіях, що потребують інженерної підготовки - гідронамиву, підсипки, обвалування та ін.

Передбачається **реконструкція існуючих житлових будинків** з метою приведення їх у відповідність до сучасних вимог (перепланування, капремонт, надбудова, добудова, утеплення стін, заміна внутрішнього інженерного обладнання, тощо).

Згідно вимог технічних норм і правил утримання та установлених термінів циклічності проведення робіт по реконструкції житлового фонду у наступні 20-25 років необхідно реконструювати 5,3 тис. будинків загальною площею понад 20 млн.кв.м. Із цього обсягу на розрахунковий період передбачається реконструкція 4-х тисяч існуючих фізично та морально застарілих житлових будинків загальною площею 11,8 млн.кв.м, у т.ч. 5-ти поверхових першого періоду індустріального домобудування - 4,0 млн.кв.м (табл. 3.3.2).

Таблиця 3.3.2

УЗАГАЛЬНЕНІ ОБСЯГИ ПЕРСПЕКТИВНОГО ПРОГНОЗУ
РЕКОНСТРУКЦІЇ ЖИТЛОВОГО ФОНДУ

	Всього	2001- 2010рр.	2011- 2020рр.
1. Підлягає реконструкції (тис.кв.м/%), всього	11816,3/100	2685,6/100	9130,7/100
у тому числі:			
- 5-поверхові будинки	4005,0/34	1511,7/56	2493,3/27
- інші будинки	7811,3/66	1173,9/44	6637,4/73
2. Очікується приріст площі (тис.кв.м/%), всього	1800,0/100	368,8/100	1431,2/100
у тому числі:			
- 5-поверхові будинки	770,0/43	152,0/41	618,0/43
- інші будинки	1030,0/57	216,8/59	813,2/57

Якщо в період 2001-2010рр. реконструкції підлягають переважно будинки історичної забудови та п'ятиповерхові будинки, то в період 2011-2020рр. необхідно буде проводити також реконструкцію (санацію) дев'ятиповерхових будинків, особливо точкових панельних будинків, збудованих у 70-ті роки.

Проведення санації панельних 5-9-16-поверхових будинків у період 2011-2020рр. планується як обов'язкові заходи, пов'язані із виконанням завдань по енергозбереженню у житловому фонді.

Таблиця 3.3.1

**РАЙОНИ РОЗМІЩЕННЯ ЖИТЛОВОГО БУДІВНИЦТВА
В м.КИЄВІ НА 2001-2020 рр.**

№№ за ГП	Найменування житлових кварталів, мікрорайонів, житлових та сельбищних районів	/тис. кв. м заг. площі/								
		Розміщується за генпланом у 2001-2020 роках			у тому числі					
		Всього	садибна	інша	2001-2010 рр.			2011-2020 рр.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	Планувальна зона 1									
1	Старонаводницька, 2-20 (2 черга)	109,0	0,0	109,0	109,0	0,0	109,0	0,0	0,0	0,0
2	р-он вул. Щорса, 32-36	194,9	0,0	194,9	84,9	0,0	84,9	110,0	0,0	110,0
3	Кіквідзе-Підвисоцького	157,9	0,0	157,9	157,9	0,0	157,9	0,0	0,0	0,0
4	Золотоустівська-Чорновола, всього	171,7	0,0	171,7	159,4	0,0	159,4	12,3	0,0	12,3
	у т.ч. кв. 1	19,6	0,0	19,6	19,6	0,0	19,6	0,0	0,0	0,0
	кв. 1а	55,3	0,0	55,3	55,3	0,0	55,3	0,0	0,0	0,0
	кв. 2	33,1	0,0	33,1	33,1	0,0	33,1	0,0	0,0	0,0
	кв. 3	12,3	0,0	12,3	0,0	0,0	0,0	12,3	0,0	12,3
	кв. 5	13,8	0,0	13,8	13,8	0,0	13,8	0,0	0,0	0,0
	кв. 4	34,4	0,0	34,4	34,4	0,0	34,4	0,0	0,0	0,0
	кв. 6	3,2	0,0	3,2	3,2	0,0	3,2	0,0	0,0	0,0
5	Гончари-Кожум"яки	74,7	13,8	60,9	74,7	13,8	60,9	0,0	0,0	0,0
6	р-он вул. Петрівської	36,9	0,0	36,9	16,9	0,0	16,9	20,0	0,0	20,0
7	вул. Панфіловців (ущільнення)	8,9	8,9	0,0	6,0	6,0	0,0	2,9	2,9	0,0
8	вул. Мічуріна (рек. з ущільн.)	9,9	9,9	0,0	6,6	6,6	0,0	3,3	3,3	0,0
9	вул. Звіринецька (рек. з ущ.)	15,1	15,1	0,0	7,7	7,7	0,0	7,4	7,4	0,0
10	Чорна Гора (рек. з ущ.)	12,5	2,5	10,0	11,0	1,0	10,0	1,5	1,5	0,0
	Окремі ділянки	1000,0	0,0	1000,0	766,4	0,0	766,4	233,6	0,0	233,6
	Надбудова при реконструкції	668,8	0,0	668,8	165,2	0,0	165,2	503,6	0,0	503,6
	Разом по планувальній зоні 1	2460,3	50,2	2410,1	1565,7	35,1	1530,6	894,6	15,1	879,5
	Планувальна зона 2									
11	Саперно-Слобідська, 1 м/р	147,1	0,0	147,1	147,1	0,0	147,1	0,0	0,0	0,0
12	просп. Науки, 3 м/р	50,0	0,0	50,0	0,0	0,0	0,0	50,0	0,0	50,0
13	пров. Моторний	54,2	0,0	54,2	44,5	0,0	44,5	9,7	0,0	9,7
14	Ломоносова, всього	477,0	13,6	463,4	369,0	13,6	355,4	108,0	0,0	108,0
	у т. ч. 1 м/р	127,5	0,0	127,5	127,5	0,0	127,5	0,0	0,0	0,0
	1а м/р	45,0	0,0	45,0	45,0	0,0	45,0	0,0	0,0	0,0
	3 м/р	160,0	0,0	160,0	160,0	0,0	160,0	0,0	0,0	0,0
	4-5 м/р	18,1	13,6	4,5	18,1	13,6	4,5	0,0	0,0	0,0
	8-8а м/р	126,4	0,0	126,4	18,4	0,0	18,4	108,0	0,0	108,0
15	Кібцентр, 2 м/р	95,5	0,0	95,5	95,5	0,0	95,5	0,0	0,0	0,0
16	Теремки-III	600,0	0,0	600,0	200,0	0,0	200,0	400,0	0,0	400,0
17	Метрологічна	80,0	20,0	60,0	40,0	10,0	30,0	40,0	10,0	30,0

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
18	Народного ополчення, всього	162,3	0,0	162,3	113,3	0,0	113,3	49,0	0,0	49,0
	у т.ч. 2 черга	66,6	0,0	66,6	66,6	0,0	66,6	0,0	0,0	0,0
	3 черга	46,7	0,0	46,7	46,7	0,0	46,7	0,0	0,0	0,0
	4 черга	49,0	0,0	49,0	0,0	0,0	0,0	49,0	0,0	49,0
19	Батієва Гора (рек. з ущільн.)	42,1	12,1	30,0	34,5	4,5	30,0	7,6	7,6	0,0
20	Олександрівська слобідка (рек. з ущільн.)	31,2	21,2	10,0	10,4	10,4	0,0	20,8	10,8	10,0
	у т.ч. 1 (південна)	20,6	10,6	10,0	5,2	5,2	0,0	15,4	5,4	10,0
	2 (північна)	10,6	10,6	0,0	5,2	5,2	0,0	5,4	5,4	0,0
21	Совки (ущільнення)	15,3	15,3	0,0	7,2	7,2	0,0	8,1	8,1	0,0
22	сел. Жуляни (ущільнення)	94,2	94,2	0,0	38,0	38,0	0,0	56,2	56,2	0,0
23	Ширма (рек. з ущільненням)	33,8	23,8	10,0	20,0	10,0	10,0	13,8	13,8	0,0
24	Деміївка (рек. з ущільненням)	18,0	18,0	0,0	8,2	8,2	0,0	9,8	9,8	0,0
25	Мишоловка (рек. з ущільненням)	28,0	18,0	10,0	18,2	8,2	10,0	9,8	9,8	0,0
26	Корчувате (рек. з ущільненням)	6,4	6,4	0,0	4,1	4,1	0,0	2,3	2,3	0,0
27	сел. Пирогів (рек. з ущільн.)	23,3	23,3	0,0	10,5	10,5	0,0	12,8	12,8	0,0
28	сел. Чапаєвка (рек. з ущільн.)	101,6	101,6	0,0	44,2	44,2	0,0	57,4	57,4	0,0
29	Гатнівський	2300,0	0,0	2300,0	0,0	0,0	0,0	2300,0	0,0	2300,0
30	СТ "Мічурінець" (модернізація)	18,0	18,0	0,0	18,0	18,0	0,0	0,0	0,0	0,0
31	СТ "Автомобіліст" (модернізація)	1,5	1,5	0,0	1,5	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0
32	СТ по вул. Гаєвій (модернізація)	1,5	1,5	0,0	1,5	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0
	Окремі ділянки	547,7	0,0	547,7	426,3	0,0	426,3	121,4	0,0	121,4
	Надбудова при реконструкції	341,2	0,0	341,2	35,7	0,0	35,7	305,5	0,0	305,5
	Разом по планувальній зоні 2	5269,9	388,5	4881,4	1687,7	189,9	1497,8	3582,2	198,6	3383,6
	Планувальна зона 2а									
33	Ходосівський	3060,0	600,0	2460,0	0,0	0,0	0,0	3060,0	600,0	2460,0
	Разом по планувальній зоні 2а	3060,0	600,0	2460,0	0,0	0,0	0,0	3060,0	600,0	2460,0
	Планувальна зона 3									
34	кварт. Лебедєва-Кумача	116,6	0,0	116,6	116,6	0,0	116,6	0,0	0,0	0,0
35	бульв. Лепсе, 34-42	32,3	0,0	32,3	32,3	0,0	32,3	0,0	0,0	0,0
36	просп. Відродженський	50,2	0,0	50,2	0,0	0,0	0,0	50,2	0,0	50,2
37	Караваєві дачі (ущільнення)	15,4	15,4	0,0	7,0	7,0	0,0	8,4	8,4	0,0
38	Святошин, всього	163,9	3,4	160,5	162,1	1,6	160,5	1,8	1,8	0,0
	у т.ч. 1 м/р	74,0	0,0	74,0	74,0	0,0	74,0	0,0	0,0	0,0
	2 м/р	78,5	0,0	78,5	78,5	0,0	78,5	0,0	0,0	0,0
	3 м/р (рек. з. ущ.)	11,4	3,4	8,0	9,6	1,6	8,0	1,8	1,8	0,0
39	Біличі, всього	134,1	8,3	125,8	129,8	4,0	125,8	4,3	4,3	0,0
	у т.ч. 8 м/р	14,7	0,0	14,7	14,7	0,0	14,7	0,0	0,0	0,0
	13 м/р	27,1	0,0	27,1	27,1	0,0	27,1	0,0	0,0	0,0
	13а м/р (рек. з ущ.)	29,1	2,1	27,0	28,1	1,1	27,0	1,0	1,0	0,0
	16 м/р (рек. з ущ.)	21,6	1,5	20,1	20,8	0,7	20,1	0,8	0,8	0,0
	17 м/р (рек. з ущ.)	41,6	4,7	36,9	39,1	2,2	36,9	2,5	2,5	0,0
40	Новобіличі (рек. з ущ.)	54,0	11,9	42,1	48,0	5,9	42,1	6,0	6,0	0,0
41	вул. Відпочинку (в/ч)	66,3	0,0	66,3	0,0	0,0	0,0	66,3	0,0	66,3

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
42	Південна Борщагівка (рек. з ущ.)	60,9	10,9	50,0	35,6	5,0	30,6	25,3	5,9	19,4
43	р-он вул. Танкової-Ризької	111,4	3,6	107,8	0,0	0,0	0,0	111,4	3,6	107,8
44	вул. Ризька (рек. з ущільненням)	11,3	1,3	10,0	0,5	0,5	0,0	10,8	0,8	10,0
45	Нивки (рек. з ущільненням)	18,4	18,4	0,0	8,3	8,3	0,0	10,1	10,1	0,0
46	сел. Катеринівка (рек. з ущільн.)	7,2	7,2	0,0	4,0	4,0	0,0	3,2	3,2	0,0
47	сел. Жовтневе (ущільнення)	4,4	4,4	0,0	2,6	2,6	0,0	1,8	1,8	0,0
48	сел. Перемога (рек. з ущільн.)	47,3	8,6	38,7	43,8	5,1	38,7	3,5	3,5	0,0
49	Житомирське шосе, 15 км	38,1	38,1	0,0	38,1	38,1	0,0	0,0	0,0	0,0
50	"Чайка"	520,0	365,0	155,0	0,0	0,0	0,0	520,0	365,0	155,0
51	СТ Нивки (реконструкція)	75,0	0,0	75,0	75,0	0,0	75,0	0,0	0,0	0,0
52	СТ Берківці-ліві (модернізація)	292,5	292,5	0,0	142,5	142,5	0,0	150,0	150,0	0,0
53	СТ "Связист" (модернізація)	44,8	44,8	0,0	44,8	44,8	0,0	0,0	0,0	0,0
	Окремі ділянки	439,8	0,0	439,8	351,3	0,0	351,3	88,5	0,0	88,5
	Надбудова при реконструкції	357,0	0,0	357,0	75,1	0,0	75,1	281,9	0,0	281,9
	Разом по планувальній зоні 3	2660,9	833,8	1827,1	1317,4	269,4	1048,0	1343,5	564,4	779,1
	Планувальна зона 4									
54	Оболонь, всього	548,6	6,4	542,2	548,6	6,4	542,2	0,0	0,0	0,0
	у т. ч. За м/р	307,8	6,4	301,4	307,8	6,4	301,4	0,0	0,0	0,0
	36 м/р	92,9	0,0	92,9	92,9	0,0	92,9	0,0	0,0	0,0
	інші мікрорайони	147,9	0,0	147,9	147,9	0,0	147,9	0,0	0,0	0,0
55	ур. Оболонь	15,1	15,1	0,0	15,1	15,1	0,0	0,0	0,0	0,0
56	Вишгородська-Автозаводська, 2	63,3	0,0	63,3	63,3	0,0	63,3	0,0	0,0	0,0
57	Замковецька, 1 і 2 м/р	200,0	0,0	200,0	200,0	0,0	200,0	0,0	0,0	0,0
58	просп. "Правди", всього	1150,0	0,0	1150,0	525,0	0,0	525,0	625,0	0,0	625,0
	у т.ч. діл. 4	75,0	0,0	75,0	75,0	0,0	75,0	0,0	0,0	0,0
	діл. 5	100,0	0,0	100,0	100,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
	діл. 6	50,0	0,0	50,0	50,0	0,0	50,0	0,0	0,0	0,0
	діл. 7	450,0	0,0	450,0	300,0	0,0	300,0	150,0	0,0	150,0
	діл. 7а	175,0	0,0	175,0	0,0	0,0	0,0	175,0	0,0	175,0
	діл. 8	300,0	0,0	300,0	0,0	0,0	0,0	300,0	0,0	300,0
59	Виноградар, всього	69,0	0,0	69,0	69,0	0,0	69,0	0,0	0,0	0,0
	у т.ч. 1 м/р	7,7	0,0	7,7	7,7	0,0	7,7	0,0	0,0	0,0
	2 м/р	41,3	0,0	41,3	41,3	0,0	41,3	0,0	0,0	0,0
	4 м/р	20,0	0,0	20,0	20,0	0,0	20,0	0,0	0,0	0,0
60	м/р "Троянда"	150,0	0,0	150,0	150,0	0,0	150,0	0,0	0,0	0,0
61	сел. Шевченко (рек. з ущ.)	49,3	19,3	30,0	23,7	8,7	15,0	25,6	10,6	15,0
62	вул. Замковецька-Беліцька-Гомельська (рек. з ущільн.)	44,0	24,0	20,0	21,2	11,2	10,0	22,8	12,8	10,0
63	вул. Петропавлівська-О.Теліги (рек. з ущільн.)	35,1	15,1	20,0	17,4	7,4	10,0	17,7	7,7	10,0
64	вул. Ольжича-Котовського (рек. з ущільненням)	30,3	5,3	25,0	17,8	2,8	15,0	12,5	2,5	10,0
65	СТ Нивки (реконструкція)	250,0	0,0	250,0	150,0	0,0	150,0	100,0	0,0	100,0
66	СТ Берківці-праві (модернізація)	132,0	132,0	0,0	0,0	0,0	0,0	132,0	132,0	0,0
	Окремі ділянки	147,2	0,0	147,2	92,4	0,0	92,4	54,8	0,0	54,8

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	Надбудова при реконструкції	167,0	0,0	167,0	33,6	0,0	33,6	133,4	0,0	133,4
	Разом по планувальній зоні 4	3050,9	217,2	2833,7	1927,1	51,6	1875,5	1123,8	165,6	958,2
	Планувальна зона 4а									
67	Вишгородський	2120,0	180,0	1940,0	0,0	0,0	0,0	2120,0	180,0	1940,0
	Разом по планувальній зоні 4а	2120,0	180,0	1940,0	0,0	0,0	0,0	2120,0	180,0	1940,0
	Планувальна зона 5									
68	Вигурівщина-Троєщина, всього	779,9	0,0	779,9	779,9	0,0	779,9	0,0	0,0	0,0
	у т.ч. 2 м/р	101,6	0,0	101,6	101,6	0,0	101,6	0,0	0,0	0,0
	11 м/р	19,5	0,0	19,5	19,5	0,0	19,5	0,0	0,0	0,0
	13 м/р	26,2	0,0	26,2	26,2	0,0	26,2	0,0	0,0	0,0
	20 м/р	188,0	0,0	188,0	188,0	0,0	188,0	0,0	0,0	0,0
	21 м/р	67,6	0,0	67,6	67,6	0,0	67,6	0,0	0,0	0,0
	22 м/р	18,2	0,0	18,2	18,2	0,0	18,2	0,0	0,0	0,0
	24 м/р	255,4	0,0	255,4	255,4	0,0	255,4	0,0	0,0	0,0
	26 м/р	43,4	0,0	43,4	43,4	0,0	43,4	0,0	0,0	0,0
	26а м/р	60,0	0,0	60,0	60,0	0,0	60,0	0,0	0,0	0,0
69	сел. Троєщина (ущільнення)	14,6	14,6	0,0	6,0	6,0	0,0	8,6	8,6	0,0
70	Лівобережний центр	78,7	0,0	78,7	78,7	0,0	78,7	0,0	0,0	0,0
71	Лівобережний, всього	400,0	0,0	400,0	0,0	0,0	0,0	400,0	0,0	400,0
	у т.ч. 9 м/р	150,0	0,0	150,0	0,0	0,0	0,0	150,0	0,0	150,0
	9а м/р	250,0	0,0	250,0	0,0	0,0	0,0	250,0	0,0	250,0
72	Стара Дарниця, всього	130,5	2,2	128,3	82,2	0,9	81,3	48,3	1,3	47,0
	у т.ч. 1 м/р (рек. з ущ)	104,1	0,8	103,3	66,7	0,4	66,3	37,4	0,4	37,0
	2 м/р (рек. з ущ)	26,4	1,4	25,0	15,5	0,5	15,0	10,9	0,9	10,0
73	р-он ДВРЗ (рек. з ущ.)	104,0	8,6	95,4	98,4	3,0	95,4	5,6	5,6	0,0
74	бульв.Верховної Ради, 21	46,2	0,0	46,2	46,2	0,0	46,2	0,0	0,0	0,0
75	Биківня (рек. з ущільн.)	8,9	8,9	0,0	3,7	3,7	0,0	5,2	5,2	0,0
76	Русанівські СТ (реконструкція)	300,0	0,0	300,0	0,0	0,0	0,0	300,0	0,0	300,0
77	Воскресенські СТ (реконструкція)	160,0	0,0	160,0	160,0	0,0	160,0	0,0	0,0	0,0
	Окремі ділянки	271,0	0,0	271,0	212,6	0,0	212,6	58,4	0,0	58,4
	Надбудова при реконструкції	251,0	0,0	251,0	57,7	0,0	57,7	193,3	0,0	193,3
	Разом по планувальній зоні 5	2544,8	34,3	2510,5	1525,4	13,6	1511,8	1019,4	20,7	998,7
	Планувальна зона 6									
78	Нова Дарниця, всього	321,2	0,0	321,2	201,2	0,0	201,2	120,0	0,0	120,0
	у т.ч. 1 м/р	75,7	0,0	75,7	75,7	0,0	75,7	0,0	0,0	0,0
	3 м/р	68,7	0,0	68,7	68,7	0,0	68,7	0,0	0,0	0,0
	5 м/р	156,8	0,0	156,8	56,8	0,0	56,8	100,0	0,0	100,0
	10 м/р	20,0	0,0	20,0	0,0	0,0	0,0	20,0	0,0	20,0
79	Харківський, 4 м/р (рек. з ущ.)	11,4	11,4	0,0	7,8	7,8	0,0	3,6	3,6	0,0

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
80	Позняки-західні, всього	976,8	0,0	976,8	776,8	0,0	776,8	200,0	0,0	200,0
	у т.ч. 2 м/р	254,4	0,0	254,4	154,4	0,0	154,4	100,0	0,0	100,0
	3 м/р	165,9	0,0	165,9	65,9	0,0	65,9	100,0	0,0	100,0
	8 м/р	286,0	0,0	286,0	286,0	0,0	286,0	0,0	0,0	0,0
	9 м/р	115,0	0,0	115,0	115,0	0,0	115,0	0,0	0,0	0,0
	10 м/р	105,1	0,0	105,1	105,1	0,0	105,1	0,0	0,0	0,0
	10а, б м/р	50,4	0,0	50,4	50,4	0,0	50,4	0,0	0,0	0,0
81	Позняки-східні, всього	536,3	0,0	536,3	536,3	0,0	536,3	0,0	0,0	0,0
	у т.ч. 4 м/р	200,4	0,0	200,4	200,4	0,0	200,4	0,0	0,0	0,0
	5-5а м/р	138,3	0,0	138,3	138,3	0,0	138,3	0,0	0,0	0,0
	6а м/р	82,2	0,0	82,2	82,2	0,0	82,2	0,0	0,0	0,0
	7 м/р	115,4	0,0	115,4	115,4	0,0	115,4	0,0	0,0	0,0
82	Осокорки-північні, всього	1110,1	0,0	1110,1	1110,1	0,0	1110,1	0,0	0,0	0,0
	у т.ч. 5-8 м/р	405,0	0,0	405,0	405,0	0,0	405,0	0,0	0,0	0,0
	6 м/р	261,9	0,0	261,9	261,9	0,0	261,9	0,0	0,0	0,0
	7а м/р	27,0	0,0	27,0	27,0	0,0	27,0	0,0	0,0	0,0
	9а м/р	27,0	0,0	27,0	27,0	0,0	27,0	0,0	0,0	0,0
	11 м/р	109,2	0,0	109,2	109,2	0,0	109,2	0,0	0,0	0,0
	12 м/р	280,0	0,0	280,0	280,0	0,0	280,0	0,0	0,0	0,0
83	Осокорки-центральні	1215,0	208,0	1007,0	240,0	70,0	170,0	975,0	138,0	837,0
84	Осокорки-південні	400,0	0,0	400,0	0,0	0,0	0,0	400,0	0,0	400,0
85	Бортничі-верхні (рек. з ущільн.)	101,8	29,7	72,1	46,7	13,6	33,1	55,1	16,1	39,0
86	Бортничі-нижні (рек. з ущільн.)	64,6	46,9	17,7	4,0	4,0	0,0	60,6	42,9	17,7
	Окремі ділянки	81,0	0,0	81,0	72,3	0,0	72,3	8,7	0,0	8,7
	Надбудова при реконструкції	15,0	0,0	15,0	1,5	0,0	1,5	13,5	0,0	13,5
	Разом по планувальній зоні 6	4833,2	296,0	4537,2	2996,7	95,4	2901,3	1836,5	200,6	1635,9
	В С Ь О Г О за генпланом	26000,0	2600,0	23400,0	11020,0	655,0	10365,0	14980,0	1945,0	13035,0
	%%	100%	10%	90%	100%	6%	94%	100%	13%	87%
	у т.ч.									
	житлові райони	20438,0	2109,7	18328,3	8136,6	446,7	7689,9	12301,4	1663,0	10638,4
	садові товариства (СТ)	1275,3	490,3	785,0	593,3	208,3	385,0	682,0	282,0	400,0
	окремі ділянки	2486,7	0,0	2486,7	1921,3	0,0	1921,3	565,4	0,0	565,4
	надбудова при реконструкції	1800,0	0,0	1800,0	368,8	0,0	368,8	1431,2	0,0	1431,2
	у т.ч.									
	5-поверхових будинків індустріального домобудування	770,0	0,0	770,0	152,0	0,0	152,0	618,0	0,0	618,0
	інших будинків, включаючи надбудову мансард	1030,0	0,0	1030,0	216,8	0,0	216,8	813,2	0,0	813,2

3.4. Розвиток соціальної сфери

Реалізація основних напрямів та заходів по розвитку соціальної сфери, передбачених Концепцією розвитку м.Києва, обумовлює необхідність відповідного формування її інфраструктури – нарощування потужностей матеріально-технічної бази її галузей та оптимізацію мережі закладів та установ, що надають послуги населенню.

Концепцією передбачено завершення формування дворівневої системи обслуговування населення, маючи на меті забезпечення рівноцінних умов та комплексності надання послуг на всій території міста.

Виходячи з цього і з огляду на диспропорції, що склалися в її розвитку на сьогодні, передбачається пріоритетний розвиток підприємств та установ загальноміського значення та подальший пропорційний розвиток підприємств та установ громадського обслуговування місцевої мережі.

Розвиток міської мережі має формуватися як система загальноміських центрів і створювати привабливі умови для розміщення об'єктів виробничого призначення і ринкової інфраструктури.

Розвиток місцевої мережі, яка забезпечує комплексність забудови мікрорайонів і житлових районів, має відбуватися в напрямку доведення до нормативних показників забезпеченості населення об'єктами обслуговування в районах як існуючої забудови, так і в районах нового (перспективного) будівництва.

Наявна потужність більшості установ та підприємств обслуговування населення недостатня, аби досягнути нормативний (соціально-гарантований) рівень забезпеченості ними населення міста.

Додаткова потреба у будівництві об'єктів обслуговування по етапах розрахункового періоду (2010р. та 2020р.) визначена в цілому по місту та у розрізі двох рівнів системи обслуговування:

- місцевої мережі – для постійного населення сельбищних районів м.Києва (2620 тисяч);
- міської мережі – для постійного населення м.Києва у проектних межах (2756,4 тисяч).

Нормативи забезпеченості установами освіти – дошкільними закладами та середніми загальноосвітніми закладами згідно з вимогами ДБН 360-92* – визначені на основі розрахункової кількості дітей відповідних вікових груп.

Враховано тенденцію поступового збільшення кількості народжених у місті, наявність у складі міграційного приросту населення дітей відповідних вікових груп; рівень їх охоплення прийнятний: загальноосвітніми закладами – 100% дітей 1-10 класів та 85% - дітей 11-12 класів; дошкільними закладами – 68% дітей у 2010р. та 75% дітей у 2020р. (проти 63% у 2000р.) - таблиця 3.4.1.

Слід відзначити, що ці нормативи мають уточнюватися кожні 5-7 років, виходячи з поточних демографічних процесів та скорегованого відповідно до цього демографічного прогнозу.

НОРМАТИВИ ЗАБЕЗПЕЧЕНОСТІ НАСЕЛЕННЯ м.КИЄВА УСТАНОВАМИ ОСВІТИ

(місць на 1000 населення)

№ п/п	Установи освіти	2010р.	2020р.
1.	Постійні дошкільні заклади		
	Нормативний показник в середньому по місту	27	36
	у тому числі:		
	- в нових мікрорайонах	34	45
	- в існуючій забудові	25	33
2.	Середні загальноосвітні навчально-виховні заклади		
	Нормативний показник в середньому по місту	108	126
	у тому числі:		
	- в нових мікрорайонах	135	158
	- в існуючій забудові	98	115

Згідно виконаних розрахунків для досягнення нормативної забезпеченості населення виникає додаткова потреба по всіх видах обслуговування.

По установах освіти. Додаткова потреба у дошкільних закладах та середніх загальноосвітніх закладах формується в основному у районах компактного розміщення житлового будівництва і становить на перспективу відповідно 31,5 тисяч місць та 110,6 тисяч місць.

За цей період відбуватиметься убуток місць в існуючих установах освіти: у дошкільних закладах – майже 14 тис. місць (18,2% до існуючої потужності), у зв'язку із зменшенням кількості дітей в районах існуючої забудови, у середніх загальноосвітніх закладах – 80,7 тис.місць (27%), з тієї ж причини, а також у зв'язку з розуцільненням класів та організацією додаткових функцій у складі закладів: позакласного поглибленого навчання, розвитком спортивних та культурно-досугових функцій.

Площі установ освіти, що вивільняються, мають використовуватися для розміщення закладів позашкільного виховання та установ соціального забезпечення.

По установах позашкільного виховання. Додаткова потреба у школах мистецтв (місцева мережа), які розміщуються у комплексі із житловою забудовою, становить 5,8 тис. учнів. Нове будівництво передбачається в нових периферійних районах міста (на 4,4 тис. учнів); решта потреби задовольняється за рахунок використання будинків дитячих дошкільних закладів та загальноосвітніх шкіл, що вивільняються в районах існуючої забудови. Додаткова потреба будинків дитячої творчості (міська мережа), які розміщуються у центрах загальноміського значення, становить 1756 місць.

По підприємствах торгівлі додаткова потреба (з урахуванням убутку існуючих підприємств торгівлі, розташованих у пристосованих приміщеннях, фізично та морально зношених) становить 444,3 тис.кв.м торгової площі, у тому числі 149 тис.кв.м – місцевої мережі та 295,3 тис.кв.м – міської мережі.

Для досягнення нормативної забезпеченості населення міста передбачається будівництво підприємств продовольчої і непродовольчої торгівлі місцевої мережі рівномірно по місту, в районах нового житлового будівництва, а також існуючої забудови – замість тих, що вибувають; будівництво підприємств продовольчої та непродовольчої торгівлі міської мережі передбачається у складі громадських центрів загальноміського значення.

По підприємствах громадського харчування додаткова потреба становить 64 тис. місць, що зумовлено низьким рівнем забезпеченості, що склався на початок 2001р.; із загального обсягу потреба підприємств місцевої мережі становить 8,4 тис. місць, міської мережі – 55,6 тис. місць.

На розрахунковий період передбачається будівництво підприємств громадського харчування у необхідному обсязі: місцевої мережі (в основному ресторанів та кафе різних типів, потужністю 25, 50, 100 місць) – на нових житлових масивах, міської мережі – ресторанів та спеціалізованих підприємств (національної кухні, цільового призначення, швидкого обслуговування) у складі громадських центрів загальноміського значення, зонах відпочинку та розваг.

По ринках додаткова потреба становить 54,2 тис.кв.м торгової площі. Передбачається убуток існуючих ринків у значних обсягах – 30 тис.кв.м як таких, що не відповідають нормативним стандартам цих типів підприємств.

На їх місцях, якщо вони відповідають містобудівним умовам та санітарним вимогам ринкової торгівлі, передбачається поступове формування цивілізованих ринків: на першому етапі – торгових центрів із легких конструкцій, на другому – стаціонарних капітальних багатофункціональних торгових центрів, а також площадок для організації сезонної та ярмаркової торгівлі.

По підприємствах побутового обслуговування додаткова потреба становить 16,7 тис.робочих місць, у тому числі місцевої мережі – 2,9 тис.роб.місць, міської мережі – 13,8 тис.роб.місць.

Передбачається прискорений розвиток цієї галузі, яка в умовах проведення комерціалізації підприємств у 90-х роках, спочатку зазнала занепаду. Слід відмітити, що на сьогодні відзначається її поступове відродження.

Основними напрямками розвитку побутового обслуговування є будівництво крупних об'єктів, які надають широкий спектр послуг, та спеціалізованих майстерень у зонах загальноміських центрів, та об'єктів місцевої мережі, які надають стандартні послуги за місцем проживання.

По підприємствах комунального обслуговування додаткова потреба, згідно з чинними нормативами, становить значні обсяги, які перевищують потужність існуючих установ: пралень самообслуговування – у 32 рази, фабрик-пралень – у 20 разів, хімчисток самообслуговування – у 11 разів, фабрик-хімчисток – майже у 8 разів.

Розвиток ринкових відносин зумовив значні зміни у структурі цієї галузі та типах цих підприємств. Поява приватних пралень та хімчисток призвела до зменшення об'єктної потужності і зумовила недоцільність будівництва крупних фабрик цього профілю. Оптимальна потужність пральні визначена до 1000 кг білизни за зміну, хімчисток – до 350 кг речей за зміну.

Крім того, сучасна побутова техніка забезпечує реалізацію значної частини

відповідних послуг (прання та хімчистки) вдома, власними силами сім'ї.

Виходячи з цього, обсяги будівництва цих об'єктів визначені з урахуванням задоволення потреб громадського сектора та тієї частини населення, яка їх потребує (старі, хворі, немічні, інваліди, тощо). Відповідно до цього на перспективу рівень забезпеченості послугами (у відсотках до нормативного показника) становитиме: послугами пралень – 60%, хімчисток – 80%.

Мережа існуючих бань за останнє десятиріччя скоротилася у 3,5 рази, оскільки більшість з них в умовах ринкових відносин були не рентабельні.

Відродження цих послуг нової функціональної спрямованості (як банно-оздоровчі комплекси) буде відбуватися поступово; очікується, що у наступний 20-ти річний період обсяг будівництва їх дозволить досягнути 50% забезпеченості до нормативного показника.

По установах охорони здоров'я додаткова потреба становить: лікарень – 21,1 тис. ліжок, поліклінік – 17,3 тис. відвідувань за зміну, аптек – 39,3 тис.кв.м нормованої площі, станцій швидкої медичної допомоги – на 122 автомобілі.

У 2001-2020рр. передбачається зменшення потужності існуючих установ охорони здоров'я у зв'язку з їх розущільненням та доведенням до нормативних показників палатних площ та поліклінічних приміщень на одиницю потужності, а також виведенням із експлуатації непридатних будівель: лікарень – на 3,12 тис. ліжок (15,4% до існуючих), поліклінік – на 4,0 тис. відвідувань за зміну (відповідно 6,7%), аптек – на 3,4 тис.кв.м нормованої площі (відповідно 5,3%).

На перспективу передбачається будівництво установ охорони здоров'я в обсягах, що забезпечують повністю потребу в них населення міста.

По установах культури і мистецтва додаткова потреба становить: театрів – 8,0 тис. місць, концертних залів – 4,5 тис. місць, універсальних спортивно-видовищних залів – 6,5 тис.місць, цирків – 7,6 тис. місць, кінотеатрів – 12,9 тис. місць, масових бібліотек – 6,5 млн.одиниць збереження, клубних установ – 59,8 тис. місць, приміщень для культурно-масової роботи з населенням, дозвілля і аматорської діяльності за місцем проживання – 118,5 тис.кв.м.

Формування у Києві духовного та культурного центру України та світового українства зумовлює необхідність досягнення на розрахунковий період нормативного рівня забезпеченості театрами, концертними залами, універсальними спортивно-видовищними залами, масовими бібліотеками. Відповідно до цього будівництво цих об'єктів має бути в обсягах додаткової потреби в них.

Що стосується кінотеатрів, клубних приміщень та центрів дозвілля, то їх мережа наразі скорочується внаслідок падіння попиту на послуги цих установ; на першу чергу будівництва (2001-2010рр.), згідно даних відповідних управлінь КМДА та міських організацій, будівництво клубних установ передбачається в обсязі 350 місць, кінотеатрів – зовсім не передбачається. Виходячи з цього та припускаючи, що на другому етапі ці установи будуть зажаданні, передбачається будівництво їх в обсягах, які дозволять досягнути 85% нормативної забезпеченості кінотеатрами і 65% - клубними установами (проти 64% та 50% у 2000р.).

Зважаючи на великі обсяги додаткової потреби цирків (у 3,8 рази більше, ніж існуючі) та враховуючи, що на першому етапі передбачається їх будівництво в

невеликому обсязі – 1000 місць, а також значну капіталоємність їх будівництва, на перспективу вважається не реальним досягнення нормативної забезпеченості цими установами. У разі збільшення обсягів будівництва цирків до 4000 місць у 2011-2020рр., з урахуванням потужності існуючого, рівень забезпеченості цими установами збільшиться з 35% у 2000р. до 73% у 2020р.

Такі установи як “приміщення для культурно-масової роботи з населенням, дозвілля і аматорської діяльності за місцем проживання” (а також “приміщення для фізкультурно-оздоровчих занять у житловому кварталі”) у складі містобудівних нормативів по м.Києву з'явилася наприкінці 80-х років (у ДБН 360-92 – в 1992р.), і внаслідок цього їх масове будівництво у місті ведеться лише на протязі останніх 12-14 років; рівень забезпеченості населення міста цими установами наразі низький (відповідно 28% та 5%), і додаткова потреба в їх будівництві – надто велика.

На перспективу передбачається будівництво цих установ в основному на нових житлових масивах та у місцях концентрованого розміщення житла в існуючій забудові, в обсягах, які дозволять підвищити рівень забезпеченості приміщеннями: для культурно-масової роботи – до 70% (до нормативного показника), для фізкультурно-оздоровчих занять – відповідно до 60%. В кварталах існуючої забудови ці установи доцільно розміщувати за рахунок переспеціалізації існуючих будівель, у тому числі – дитячих дошкільних закладів, які вивільняються.

По **спортивних установах** додаткова потреба становить: спортивних залів загального користування – 160,6 тис.кв.м, басейнів критих та відкритих – 104,9 тис.кв.м дзеркала води.

Виходячи з того, що заняття фізичною культурою та спортом є невід'ємною частиною здорового способу життя, сприяють укріпленню здоров'я, а, відтак, збільшенню тривалості життя мешканців міста, передбачається будівництво цих установ в обсягах, які забезпечують досягнення нормативних показників на розрахунковий період (2020р.). Оскільки на сьогодні вже відбувається часткова комерціалізація цієї сфери, очікується що значні обсяги будівництва (60%-70%) будуть реалізовані за участю приватних інвестицій, а також спонсорської підтримки.

По **установах соціального забезпечення** додаткова потреба становить в цілому 8,3 тис. місць.

Соціальна направленість політики міської влади зумовлює орієнтацію на повне забезпечення установами соціального забезпечення всіх категорій населення міста, які цього потребують.

Виходячи з цього передбачається будівництво:

- будинків-інтернатів для старих, ветеранів війни і праці (з 60 років) – 2,2 тис. місць;
- будинків-інтернатів для дорослих інвалідів з фізичними порушеннями (з 18 років) – 2,17 тис. місць;
- психоневрологічних інтернатів – 1,64 тис.місць;
- будинків-інтернатів для розумово відсталих дітей – 1,36 тис.місць, крім того передбачається використання для розміщення цих установ будівель

дитячих дошкільних закладів, що вивільняються, в обсязі 0,9 тис. місць.

По **кредитно-фінансових установах та підприємствах зв'язку** додаткова потреба становить відповідно 35,3 тис.кв.м нормованої площі та 75,7 тис.кв.м загальної площі.

Чинними нормативами визначається потреба у відділеннях та філіях Ощадного банку, які в системі обслуговування міста формують в основному місцеву мережу (їх частка становить 80% до загального нормативного показника). Оскільки ці установи надають послуги повсякденного попиту, розміщення їх передбачається у комплексі із житловою забудовою. Виходячи з цього та враховуючи, що це можуть бути відділення також інших (комерційних) банків, які надають такі ж послуги та мають можливість інвестувати їх будівництво, на розрахунковий період передбачається будівництво їх у повному обсязі.

На цих принципах передбачається також формування мережі підприємств зв'язку.

По **установах житлово-комунального господарства** додаткова потреба становить: пожежних депо – 49 пожежних автомашин, житлово-експлуатаційних організацій – 36 об'єктів, готелів – 45,4 тис. місць, громадських вбиралень – 1,58 тис. приборів.

По цих установах на розрахунковий період передбачаються обсяги будівництва у розмірах, необхідних для досягнення нормативної забезпеченості ними населення міста.

4. ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ РОЗВИТОК

Потреба в територіях для розміщення всіх видів будівництва на розрахунковий період становить 30,1 тис.га, в тому числі:

- житлового будівництва (включаючи громадське обслуговування, озеленені території загального користування, вулично-шляхову мережу) – 9,3тис.га;
- промислово-комунального будівництва – 2,0 тис.га;
- об'єктів ринкової інфраструктури та цивільного будівництва – 1,6 тис.га;
- рекреаційних територій – 13,5 тис.га;
- об'єктів транспорту та вулично-шляхової мережі – 3,0 тис.га;
- інженерної підготовки території – 0,7 тис.га.

Крім того, визначена потреба в курортних зонах - 4,25 тис.га та територіях масового відпочинку - 73,8 тис.га.

З метою виявлення можливих джерел забезпечення потреби в територіях, здійснена оцінка внутрішніх (в існуючих межах міста) і зовнішніх (приміській зоні) територіальних ресурсів.

Територія міста Києва на початок 01.01.2001р. в існуючих межах становить 83,6 тис.га, з них: сельбищна територія – 23,9 тис.га (28,6%), за межами сельбищної – 59,7 тис.га (71,4%), в тому числі:

- цивільна забудова – 0,5 тис.га (0,6%);
- озеленені території (включаючи ліси) – 36,7 тис.га (43,9%);

- вулично-шляхова мережа – 1,0 тис.га (1,3%);
- промислово-комунальні території – 5,5 тис.га (6,6%);
- території та споруди транспорту – 1,8 тис.га (2,1%);
- сільськогосподарські території – 4,6 тис.га (5,5%);
- рекреаційні території – 2,8 тис.га (3,3%);
- інші території – 6,8 тис.га (8,2%).

Аналіз територіальних ресурсів міста та комплексу планувальних обмежень дозволив виявити реальні можливості їх використання для розміщення всіх видів будівництва та задовольнити потреби в місцях масового відпочинку.

В цілому в існуючих межах міста територіальні ресурси у складі забудованих територій визначені в розмірі – 7,2 тис.га, в тому числі за рахунок:

- реконструкції та ущільнення існуючої житлової забудови – 1,0 тис.га;
- озелених територій (значною мірою за рахунок трансформації зелених насаджень загального користування та рекреаційних територій) – 1,4 тис.га;
- промислово-комунальних та транспортних територій – 1,1 тис.га;
- сільськогосподарських територій – 0,7 тис.га;
- територій садових товариств та дач – 0,5 тис.га;
- спеціального призначення – 0,6 тис.га;
- територій, що не використовуються – 1,9 тис.га.

Співставлення розмірів необхідних місту територій з наявним внутрішнім ресурсом свідчить про те, що для повного задоволення потреби необхідно залучення додаткових територій за існуючими межами міста.

У зв'язку з вищевикладеним та враховуючи зазначену вище потребу для розміщення всіх видів будівництва, а також для організації масового відпочинку, територія м.Києва у проектних межах збільшиться на 59,8 тис.га (у тому числі за сучасним використанням: площа включених населених пунктів - 13,2 тис.га, озелених територій - 15,4 тис.га, сільськогосподарських територій – 16,7 тис.га, рекреаційних територій – 1,7 тис.га, водоймищ та водотоків – 8,7 тис.га, інших – 4,1 тис.га) і становитиме на розрахунковий період 143403 га.

Функціональне використання територій, включених у проектні межі м.Києва, передбачається у таких основних напрямках:

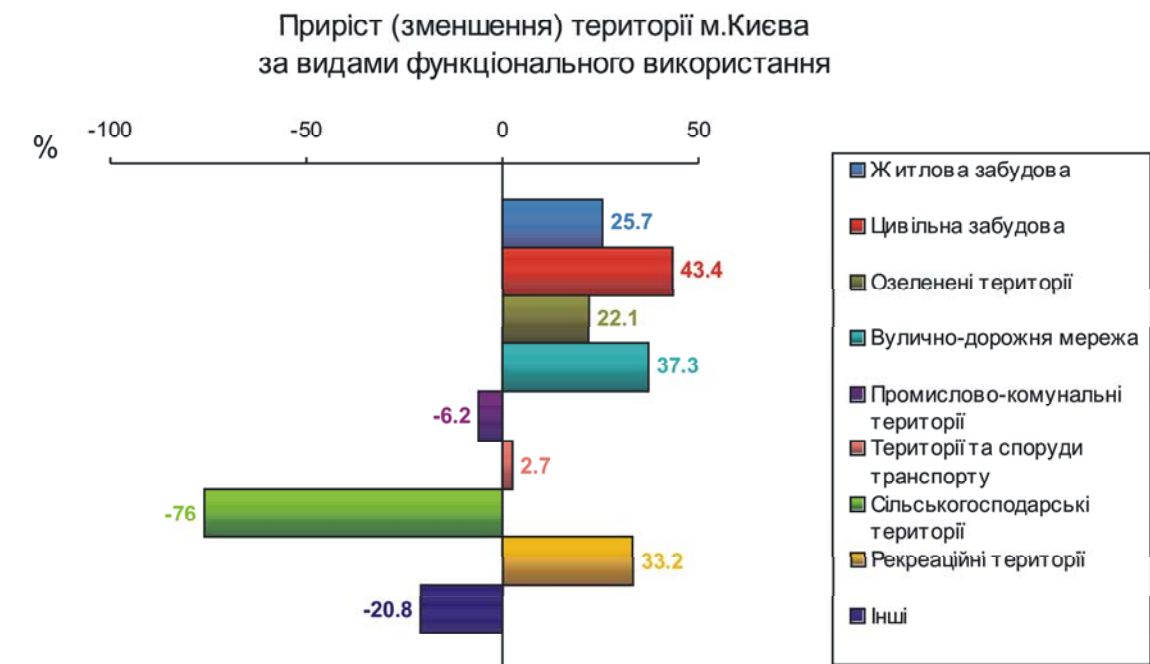
- організація комплексних сільбищно-промислових районів – 3,6 тис.га, у тому числі – сільбищних – 2,9 тис.га, промислово-комунальних – 0,7 тис.га;
- розміщення об'єктів транспорту та будівництво вулично-шляхової мережі – 1,1 тис.га;
- розвиток рекреаційної мережі (розміщення закладів санаторного лікування, відпочинку та туризму) – 3,3 тис.га;
- озеленені території та водойми – 24,1 тис.га;
- організація захисних зелених зон - прибережних, уздовж інженерних та транспортних коридорів, навколо промислово-комунальних об'єктів – 10,5 тис.га (за рахунок сільськогосподарських територій без їх вилучення, земель спеціального призначення та територій, що не використовуються).

Зберігають нинішнє функціональне використання існуючі населені пункти – 13,2 тис.га, землі сільськогосподарського призначення – 3,9 тис.га.

В цілому із загальної площі земель сільськогосподарського призначення (16,7 тис.га) для розміщення всіх видів забудови необхідно вилучення 5,0 тис.га, 7,8 тис.га використовуються як охоронні зелені зони із збереженням їх сільськогосподарського призначення з певними обмеженнями, повністю за призначенням зберігається 3,9 тис.га.

Трансформація території м.Києва у проектних межах за основними видами функціонального використання наведена на діаграмі 4.1.

Діаграма 4.1

Основним напрямком територіального розвитку м.Києва, який відповідає вимогам покращення та оздоровлення міського середовища, є підвищення інтенсивності використання територій за рахунок більш повного та раціонального використання вже зайнятих територій, а також територій, що підлягають освоєнню. Основними заходами підвищення інтенсивності використання територій є:

- застосування максимальних (для відповідних типів житлових будинків) нормативів щільності і підвищення поверховості житлової забудови в межах, визначених архітектурно-планувальними рішеннями;
- ущільнення районів екстенсивної забудови;
- ліквідація та перебезування за межі міста підприємств та об'єктів, що не відповідають умовам екологічної безпеки та санітарно-гігієнічним нормам розміщення підприємств;
- освоєння сільськогосподарських територій та територій, що не використовуються.

5. ФУНКЦІОНАЛЬНО-ПЛАНУВАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ

Функціонально-планувальна організація Києва розглянута як відкрита система **місто - приміська зона - регіон**. В основу планувальної організації Києва та його приміської зони, яку запропоновано виділити в адміністративно-територіальне утворення - Київський столичний округ, закладені принципи, які передбачають єдність суспільного, економічного і територіального устрою і забезпечують розвиток Києва та зони його інтенсивного впливу як цілісне збалансоване територіальне утворення. Головним завданням Київського столичного округу визначено досягнення екологічної рівноваги, а також реалізація столичних функцій.

Особливості взаємопов'язаного формування столиці, агломерації та столичного регіону надають підстави організації цілісної екоурбасистеми, основними принципами розвитку якої є:

- збереження за Києвом головної функції міста-центра з подальшою концентрацією столичних функцій, децентралізацією промислово-виробничих функцій, активізацією формування ближнього розселення;
- збереження взаємообумовленого розвитку екологічного (природного) та урбанізованого каркасів;
- визначення за головні чинники екологічної стабільності Великого Києва водно-зеленого діаметру Дніпра та лісопаркового поясу столиці;
- формування поясної, радіально направленої, лінійно-вузлової планувальної структури з регламентованим використанням територій на основі встановленого в Генеральному плані функціонального зонування.

Територіальні напрямки розвитку Києва визначені з урахуванням пріоритету екологічних факторів. Так, північний правобережний перспективний напрям територіального розвитку Києва визначений як стриманий небезпечний. Північний лівобережний напрям визначений як стриманий екостабілізуючий. Західний і південно-західний, а також східний територіальні напрямки визначені як перспективні сектори розвитку м.Києва.

З урахуванням територіальних потреб розвитку столиці, а також вимог резервування на майбутнє, встановлено проектну межу Києва. Територія міста в проектних межах складає 143,4 тис. га.

Функціонально-планувальна організація столиці в проектних межах передбачає формування компактних сельбищних і житлових районів, збалансованих за розселенням, місцями праці, обслуговуванням і рекреацією. Утворення сельбищно-виробничих планувальних зон передбачає організацію взаємообумовлених угруповань житлових, виробничих і ландшафтно-рекреаційних районів. На проектний період визначено 8 планувальних зон, а саме:

- 1 - Центральна планувальна зона**
- 2 - Південна планувальна зона**
- 3 - Західна планувальна зона**
- 4 - Північна планувальна зона**
- 5 - Північна лівобережна планувальна зона**

6 - Східна планувальна зона

2а - Планувальна зона сельбищного району Ходосівка-Підгірці

4а - Планувальна зона сельбищного району Вишгород

Основою планувальної організації міста є його планувальний каркас. Генеральним планом планувальний каркас розглянуто як систему, що складається з підсистеми екологічного каркасу та підсистеми урбакаркасу.

В якості головної планувальної вісі екологічного каркасу Києва в напрямі «північ-південь» визначено русло р. Дніпро. В якості головної планувальної вісі урбакаркасу визначено планувальну вісь у напрямі «схід-захід». Перспективна планувальна структура міста, обумовлена розвитком екологічного каркасу та урбакаркасу, передбачає новий підхід до функціонально-планувальної організації системи екоурбакаркасу Києва.

Формування єдиного для Великого Києва екоурбакаркасу є головною метою функціональної, планувальної, територіальної та просторової організації міста на перспективу.

Планувальний каркас Києва - це інваріантна система. В правобережній частині міста вона розвиватиметься за радіально-кільцевою схемою, в лівобережній частині планувальний каркас міста розвиватиметься за лінійно направленою схемою. Система планувального каркасу складається з планувальних вісей і вузлів.

Функцію планувальних вісей виконують магістральні вулиці та дороги загальноміського значення, а функцію вузлів - перетини магістральних вулиць і доріг.

Перспективи функціонально-планувальної організації передбачають:

- використання територій за видами переважаючого функціонального призначення - сельбищного, виробничого, ландшафтно-рекреаційного;
- створення нових і завершення формування сельбищних районів, об'єднаних планувальним каркасом, системою загальноміських центрів і ландшафтно-рекреаційною мережею;
- удосконалення архітектурно-планувальної структури з урахуванням традиційних особливостей київського міського середовища та прогресивних тенденцій містобудування;
- забезпечення комплексності нової забудови, поліпшення архітектурно-просторової якості міського середовища;
- відтворення архітектурно-художнього колориту Києва, збереження історико-культурної спадщини та історичного ландшафту центральної планувальної зони з обмеженням висоти будівель, що споруджуються згідно спеціальних обґрунтувань, але не вище двадцяти семи метрів від поверхні землі.

Проектні пропозиції щодо організації житлових районів

Згідно прийнятого рішення розвитку міста в проектних межах Києва намічено розмістити 26 млн.м². Генеральним планом опрацьовано 130 районів, кварталів та окремих ділянок для освоєння обсягів нового житлового будівництва (табл. 5.1).

Таблиця 5.1.

ОБСЯГИ НОВОГО ЖИТЛОВОГО БУДІВНИЦТВА
В м. КИЄВІ НА ПЕРІОД 2001-2020 рр.

Розміщення житлового будівництва	Всього за період 2001-2020 рр.		у тому числі:			
	тис.м ² заг. пл.	%%	2001-2010 рр.		2011-2020 рр.	
			тис.м ² заг. пл.	%%	тис.м ² заг. пл.	%%
1	2	3	4	5	6	7
1. В проектних межах м. Києва	20820,0	80,0	11020,0	100	9800,0	65
у тому числі:						
- в правобережній частині міста:	13442,0	52	6497,9	59	6944,1	46
1 планувальна зона	2460,3	10	1565,7	14	894,6	6
2 планувальна зона	5269,9	20	1687,7	15	3582,2	24
3 планувальна зона	2660,9	10	1317,4	12	1343,5	9
4 планувальна зона	3050,9	12	1927,1	18	1123,8	7
- в лівобережній частині міста	7378,0	28	4522,1	41	2855,9	19
5 планувальна зона	2544,8	10	1525,4	14	1019,4	7
6 планувальна зона	4833,2	18	2996,7	27	1836,5	12
2. В 2а і 4а планувальних зонах	5180,0	20,0	-	-	5180,0	35
3. Всього за період:	26000,0	100	11020,0	100	14980,0	100
у тому числі:						
- в правобережній частині	18622,0	72	6497,9	59	12124,1	81
- в лівобережній частині	7378,0	28	4522,1	41	2855,9	19

Для визначення більш раціональної організації сельбищних територій райони і ділянки розглянуті в залежності від розташування в планувальній структурі міста.

Виявлено найбільш характерні типи районів і застосовано диференційований підхід до забудови і реконструкції. В їх числі житлові райони і квартали центральної частини міста, що формувалася на протязі тривалого часу; райони, що прилягають до центральної планувальної зони міста; нові житлові райони, райони малоповерхової садибної забудови, райони садівницьких товариств, приміські території, включені в проектну межу міста.

Виходячи із завдань розміщення та оновлення житлової забудови, кожний із зазначених районів вимагає індивідуального підходу як на першу чергу реалізації Генерального плану (2010 р.), так і на віддалену перспективу.

Належна увага приділяється реконструкції та розміщенню житлової забудови у центральній частині міста, де необхідно враховувати характер і містобудівну роль комплексів загальноміського значення, а також вимоги щодо

підвищеної архітектурно-естетичної виразності. Житлову забудову районів зазначеного типу передбачається розмістити в житлових районах, що історично склалися на території центральної планувальної зони, а саме в районах Гончари-Кожум'яки, вул. Старонаводницької, 2-20 (2 черга), вул. Щорса, вул. Златоустівської-Чорновола та інших. Крім цього, частину ділянок у межах центральної зони, а також прилеглих до неї територій, освоєння яких було обтяжене складними інженерно-геологічними умовами, передбачено освоїти уже до 2010 р. (райони вул. Кіквідзе-Підвисоцького, вул. Звіринецької, Чорної Гори).

Окремі умови реконструкції передбачені для районів масового будівництва 50-60-х років. До них відносяться Відрадний, Нивки, Першотравневий, Соцмістечко, Воскресенський, Лісовий, Нова Дарниця та інші. Планувальна організація цієї забудови характеризується низькою щільністю житлового фонду, обмеженою номенклатурою типових будинків, одноманітними і невиразними архітектурними рішеннями. В них, як правило, вже сформована система зелених насаджень, розвинуте транспортне сполучення, присутня збалансованість у місцях праці. Потенційний резерв вільних територій для нового будівництва в даних районах складає до 15-20% території їх мікрорайонів, тому з метою підвищення інтенсивності використання територій 5-поверхової забудови запропонована комплексна реконструкція.

Генеральним планом передбачена реконструкція, модернізація (включаючи надбудову) понад 4 тис. житлових будинків з відповідним приростом загальної площі квартир 1,8 млн.м². З них біля 0,8 млн. (або 43%) від запланованих обсягів модернізації складає 5-поверховий житловий фонд забудови першого періоду індустріального домобудування. Основні реконструктивні заходи намічено здійснити на початковому етапі реалізації Генерального плану до 2010 р.

Значної уваги приділено районам, які формувалися в кінці 60-х і на початку 70-х років. У цих районах, крім часткового доущільнення забудови, передбачається санація існуючих будинків з метою забезпечення умов більш ефективного енергозбереження, а також проведення відповідних робіт по благоустрою (другий етап розрахункового періоду – 2011-2020рр.).

Згідно з Генеральним планом основні обсяги житлового будівництва намічається розмістити на вільних від забудови територіях міста, у т.ч. на наливних, що передбачались до освоєння попереднім Генеральним планом міста. Це мікрорайони і квартали житлових районів Позняки, Осокорки, незавершені ділянки в житлових районах Вигурівщини-Троєщини, а також на існуючих внутрішньоміських територіальних резервах (райони вул. Саперно-Слобідської, Ломоносова, просп. «Правди», Лівобережний та інших).

Особливе місце відведено питанням реконструкції районів малоповерхової садибної забудови, а також модернізації територій садівницьких товариств і об'єднань. Райони садибної забудови займають значну за розмірами площу міських земель - біля 2690 га, а території під колективними садами - 1500 га, що в сукупності становить приблизно 5% від всієї території міста.

З урахуванням різноманітних містобудівних та інженерно-технічних умов формування і реконструкція забудови на розрахунковий період передбачає наступні містобудівні заходи:

- для районів малоповерхової садибної забудови, розташованих на територіях з підвищеними позначками (Ширма, Деміївка, Мишоловка, Бортничі-верхні, сел. Жуляни, Караваєві дачі та інші) - доуцільнення великорозмірних присадибних ділянок і використання вільних територіальних резервів для додаткового розміщення забудови;

- для районів садибної забудови, розташованих на територіях, що періодично підтоплюються (селища Бортничі-нижні, Троєщина) - спеціальні заходи щодо інженерного захисту території від затоплення та підтоплення (влаштування захисних дамб, часткова підсипка території) з подальшими заходами по функціонально-планувальному впорядкуванню цих районів;

- для районів реконструкції забудови садівницьких товариств - комплекс відповідних планувальних та інженерно-технічних заходів з врахуванням умов перетворення існуючої вулично-дорожньої мережі та інженерного обладнання до нормативів садибної забудови міських поселень.

Щодо нових сельбищних районів, формування яких передбачене за існуючими межами міста (Вишгородський, Гатнівський, Ходосівський, Чайка), то основні обсяги їх містобудівного освоєння заплановані на період з 2011 по 2020 рр. Згідно з цим, зокрема, в сельбищному районі «Чайка» передбачається спорудити до 40% загального обсягу запланованого на цій ділянці житла, в районі «Гатне» - до 50%, в районі «Вишгородський» - до 70%, в районі «Ходосівський» - до 75%. Решту обсягів житлового будівництва на територіях даних районів віднесено на більш віддалену перспективу.

Планувальна організація нових сельбищних утворень передбачається на основі застосування різних типів житлової забудови, включаючи багатоповерхову (переважаючий тип), малоповерхову садибного типу та змішану.

Територія визначена Генеральним планом розвитку м. Києва, необхідна для розміщення до 2020 р. всіх вищевказаних типів житлової забудови, становитиме 4900 га, з яких 2900 га буде освоєно в існуючих межах м. Києва, а решта - в проектних межах - в нових сельбищних утвореннях. Потреба в територіях для організації інших структурних елементів сельбищної зони (з урахуванням потреб всього населення міста) становитиме 4457 га.

Таким чином, загальна сельбищна територія для розміщення будівництва на період до 2020 р. в цілому складе 9357 га.

Понад 67% обсягів житлового будівництва буде зосереджено на вільних від забудови територіях і біля 33% - на територіях, намічених під реконструкцію.

Проектні пропозиції щодо організації промислово-виробничих районів

Необхідність реабілітації та розвитку промисловості в поєднанні з ефективними заходами територіальної організації є для Києва проблемою, яку необхідно вирішувати як одночасно двоєдине завдання. Проведений аналіз свідчить, що промислово-комунальні території мають значні резерви як для нарощування промислового потенціалу, так і для часткового перепрофілювання під інші види функціонального використання.

Генеральним планом передбачаються обсяжні заходи щодо реорганізації промислових і комунальних територій:

- збалансування територіально-галузевої структури виробничих утворень, нарощування виробничого потенціалу, яке пов'язано з оптимальною виробничою структурою міста;
- реорганізація промислово-комунальних територій з метою реабілітації природного комплексу, розміщення нового житлового будівництва та поліфункціонального використання;
- обмеження розмірів нових територій для промислово-комунальної забудови з урахуванням максимально ефективного використання територіальних резервів промислових утворень.

З метою реабілітації природного комплексу передбачається винесення промислових підприємств за межі прибережних захисних смуг р.Дніпро та інших об'єктів водного фонду міста - виробництв Подільсько-Куренівського промрайону, промрайонів Теличка, Пирогово, з острова Водників.

Вивільнення ділянок для нового житлового будівництва рекомендовано у промислово-комунальних зонах, які можуть органічно бути включені в сельбищні райони і розміщені без порушення санітарно-гігієнічних нормативів.

Для поліфункціонального використання запропонована реорганізація окремих частин промрайону Теличка, окремі промислові утворення центральної планувальної зони, південна та центральна частина Подільсько-Куренівського промрайону, промрайон Жовтневий, ділянки підприємств хімічної промисловості промрайону Дніпровський, Київського м'ясокомбінату, ділянки будіндустрії в промрайонах Корчувате і Пирогово.

Впорядкування планувальної організації промислових районів передбачається, в основному, в межах існуючих територій за рахунок використання внутрішніх резервів. Передбачається використання зарезервованих діючим Генеральним планом територій в промрайонах Троєщина та Осокорки.

Заплановано формування нових промислово-комунальних районів. Зокрема, резервуються території: у Вишгородському районі - 145 (з них на проектний період - 80 га), в районі Ходосівський - 255 (90 га), в районі Чайка - 165 (110 га), в районі Гатнівський - 260 (120 га).

Рекомендована галузева направленість зазначених промрайонів наведена в табл. 5.3.

Для забезпечення збалансованості між новими сельбищними утвореннями та ареалами трудового тяжіння передбачається також використання для промислової забудови наявних резервів промислових зон в прилеглих до Києва містах (Вишгород, Вишневе та ін.).

В процесі реалізації рішень Генерального плану і на наступних стадіях проектування та забудови промислово-комунальних зон необхідно застосовувати проектні рішення, які б забезпечували:

- підвищення ефективності використання території промислових підприємств за рахунок ущільнення забудови шляхом укрупнення та блокування споруд, активного освоєння підземного простору, підвищення поверховості забудови;

- чітке функціональне зонування різних технологічних зон, забезпечення об’ємно-просторової сумісності із забудовою прилеглих територій;
- підвищення архітектурної виразності забудови, формування відповідних містобудівних акцентів, реконструкція та оновлення фасадів із залученням засобів зовнішньої реклами;
- підвищення рівня благоустрою та озеленення територій з формуванням зон відпочинку, насичення місць концентрації людей (передзаводські зони, зупинки транспорту та ін.) малими архітектурними формами, об’єктами обслуговування населення.

Таблиця 5.3.

ГАЛУЗЕВА НАПРАВЛЕНІСТЬ РАЙОНІВ ПРОМИСЛОВО-КОМУНАЛЬНОЇ ЗАБУДОВИ НА ЗАРЕЗЕРВОВАНИХ І НОВИХ ТЕРИТОРІЯХ		
№№ пп	Назва промрайонів	Галузева направленість
1	2	3
1.	Троещина	Машинобудування, мікробіологічна, медична, енергетика, хімічна, харчова, об’єкти комунального і транспортного обслуговування, бази будівельної індустрії
2.	Осокорки	Машинобудування, легка, поліграфічна, приладобудування, об’єкти комунального і транспортного обслуговування
3.	Вишгородський	Приладобудування, скляна, легка, енергетика, об’єкти комунального і транспортного обслуговування, бази будівельної індустрії
4.	Ходосівський	Будівельних матеріалів, чорна та кольорова металургія, лісова та деревообробна, об’єкти комунального і транспортного обслуговування, складське господарство
5.	Чайка	Машинобудування, круп’яна та комбікормова, будівельних матеріалів, харчова, об’єкти комунального і транспортного обслуговування, складське господарство
6.	Гатнівський	Машинобудування, лісова та деревообробна, легка, харчова, медична, об’єкти комунального і транспортного обслуговування, бази будівельної індустрії

Реалізація передбачених заходів дозволить забезпечити: подальший сталий розвиток промислового комплексу міста; оптимальну організацію розміщення підприємств і об’єктів; впорядкування забудови промислових територій; подальшу реконструкцію та оновлення інженерно-транспортної та соціально-культурної

інфраструктури; ефективне використання територіальних ресурсів та оздоровлення навколишнього середовища.

За рахунок підвищення ефективності використання територіальних ресурсів буде забезпечене суттєве нарощування виробничого потенціалу, а також вивільнено понад 1,8 тис. га промислово-комунальних територій для іншого функціонального використання. Загальна площа промислово-комунальних територій буде складати на 2020 р. 7913,5 га, а їх доля в загальному балансі забудованих територій зменшиться (в порівнянні із сучасним станом) з 30% до 19%.

Установи комунального господарства разом із складами, базами та об’єктами інженерної інфраструктури розміщені на території площею понад 3,3 тис. га.

У планувальній структурі міста бази і склади розміщені нерівномірно. Складські приміщення розміщені, як правило, в одноповерхових будівлях, часто на невпорядкованих територіях, які іноді вклинені в сельбищні зони міста з під’їзними залізничними коліями, що перетинають райони житлової забудови і займають надмірні площі. Деякі з таких складських підприємств розташовані на затиснутих і незручних за конфігурацією площадках в оточенні щільно забудованих житлових кварталів, що виключає можливість їх реконструкції.

Потреба в нових складах для міста обумовлена не тільки збільшенням обсягів складування, а й необхідністю переміщення спеціалізованих складів з районів, що підлягають реконструкції.

Тому в основу розвитку та упорядкування комунально-складського господарства покладені такі принципи:

- підвищення ефективності використання території, зайнятої існуючими складами, базами та іншими комунальними об’єктами шляхом підвищення рівня механізації, впровадження нових технологій, підвищення поверховості будівель і споруд;
- удосконалення планувальної структури, дорожньо-транспортної мережі, маневреності транспортних засобів, інженерного обладнання, покращання санітарних умов;
- передислокація баз і складів, безпосередньо не пов’язаних з діяльністю міста;
- відповідність запланованих реконструктивних обсягів комунально-складської зони реальним потребам обслуговування відповідних планувальних зон та інших структурно-планувальних елементів міста;
- виконання вимог щодо забезпечення інженерно-технічних заходів цивільної оборони.

Аналіз існуючого стану свідчить, що території для розміщення нових комунально-складських підприємств у правобережній частині міста практично вичерпані, і тому ця проблема буде вирішуватись за рахунок більш інтенсивного використання територій існуючих підприємств.

На лівобережжі діючим Генеральним планом міста були зарезервовані значні території під нові промислово-комунальні райони, більша частина яких до цього часу не освоєна; даним Генеральним планом намічені території в промзонах

Троєщина, Осокорки для розміщення загально-товарних складів та інших комунальних об'єктів.

Із запланованого територіального резерву (230 га) промрайону Троєщина 150 га намічається для освоєння на розрахунковий період, з них понад 50% території заплановано для комунально-складських об'єктів.

У промисловому районі Осокорки на розрахунковий період передбачається освоїти біля 100 га території, більшу частину якої планується зайняти під комунальні об'єкти для обслуговування населення та виробничого комплексу 6-ї планувальної зони міста.

Нові комунально-складські зони, передбачені для розміщення на територіях перспективної забудови - у промислових районах Вишгородський, Ходосівський, Чайка та Гатнівський.

Базисні комплекси і термінали, склади держрезервів, промислової сировини, отрутохімікатів, лісоперевалочної сировини та інші, що обслуговують населені пункти в межах системи групового розселення, передбачаються на перспективу для винесення за межу території міста та його зеленої зони - у відокремлені райони із забезпеченням санітарних, протипожежних та інших спеціальних норм.

Організація пішохідних зв'язків, освоєння підземного простору

Система пішохідних зв'язків розглядається як одна з планувально-формуєчих основ структури сельбищних територій.

Передбачається, що пішохідні зв'язки будуть відігравати ведучу роль у планувальній структурі таких функціональних зон міста, як загальноміський центр, центри планувальних зон і житлових районів. Ними визначається організація територій житлових районів і мікрорайонів, зелених насаджень загального користування. Пішохідними зв'язками забезпечується пересування населення до центрів обслуговування, місць прикладання праці, зупинок громадського транспорту, зон відпочинку та ін., що знаходяться в межах пішохідної доступності.

Пішохідні зв'язки передбачено вирішувати такими планувальними засобами:

- у вигляді урбанізованих еспланад, з високим рівнем благоустрою в зоні загальноміського центру та центрів обслуговування різних рівней, а також на основних формуєчих планувальних напрямках території зелених насаджень загального користування;
- створення бульварів вздовж магістральних вулиць, де напрями пішохідних зв'язків співпадають з транспортними;
- улаштування бульварів і зелених еспланад у парках і скверах;
- створення пішохідних алей і стежково-дорожньої мережі в зоні лісопаркового поясу.

Прикладами таких пішохідних еспланад є бульвар Хрещатика, система пішохідних зв'язків вздовж наддніпрянських парків, що об'єднують низку великих громадських комплексів. На основі створення пішохідних зон ведеться реконструкція історичної частини Подолу.

Активно пішохідні зв'язки включаються в структуру нових сельбищних утворень. Прийняті планувальні рішення базуються на поєднанні пішохідних зв'язків із системою зелених насаджень загального користування.

Підземне будівництво набуває особливу актуальність в щільно забудованому центрі, в умовах необхідності збереження історичного середовища та гострого дефіциту території. До ефективних засобів підземної урбанізації відносяться: тунелі і станції рейкового транспорту, тунелі автотранспорту, тунелі для пішоходів, багаторівневі паркінги і гаражі, торгівля, тощо. Мережа метрополітену, приміського і міського електротранспорту розвивається і формує транспортно-пересадочні вузли і транспортні площі з широким використанням підземного простору для організації пересадочних потоків. У Києві вже існують і будуються нові підземні пішохідні зони. Це підземний простір під Майданом Незалежності, Хрещатиком, площею Слави, бульваром Дружби народів та інші. Підземну урбанізацію запропоновано використовувати при реконструкції Львівської площі.

На правому березі підземні урбанізовані комплекси з'являтимуться на напрямках будівництва нових ліній метрополітену в районі Біличів, Виноградаря, Сирця, Московської, Голосіївської, Амурської площ, виставкового центру, пл.Перемоги, Солом'янській пл., тощо. Передбачається будівництво тунелю на подовженні вул.Січневого Повстання в комплексі з стоянками для автотранспорту і упорядкуванням пішохідного руху на поверхні. Другий вид підземної урбаністики, що пов'язаний з будівництвом тунелів для автотранспорту, реалізовано на Севастопольській площі, на перетині вулиць О.Теліги і Щусєва. При реконструкції і забудові транспортних площ і вузлів цей вид передбачено застосовувати на Європейській, Лук'янівській, Інтернаціональній, Поштової площах та ін.

Тунелі для пішоходів під існуючими транспортно-пересадочними вузлами і площами повинні реконструюватись у напрямку їх з'єднання в єдину систему. Це характерно для нової Вокзальної площі, площ: Перемоги, Московської, Либідської, Бессарабської, Лук'янівської. Нові пішохідні тунелі і переходи передбачаються на площах Героїв Бресту, Героїв Великої Вітчизняної війни, на Тульській та Інтернаціональній площах, поблизу станцій приміського та міського електротранспорту «Городня», «Лівий берег», «Проспект Науки», «Київ-Волинський»; в зоні нових транспортних розв'язок Кільцевої дороги з магістралями безперервного руху.

Підземне будівництво паркінгів повинно бути реалізовано поблизу транспортно-пересадочних вузлів регіонального та загальноміського значення, а також на транспортних площах, де зосереджені об'єкти масового тяжіння міського та приміського населення (оптові та інші ринки, супермаркети, розважальні центри та ін.) і відсутні території для відкритих автостоянок. Це відноситься до площ: Вокзальної, Московської, Тульської, Героїв Бресту і Фрунзе. Запропонована підземна урбанізація базується на принципах вертикального зонування, комплексності проектування станцій зовнішнього транспорту, а також типах транспортних розв'язок.

6. СИСТЕМА ЗАГАЛЬНОМІСЬКИХ ЦЕНТРІВ

Практика містобудівного розвитку свідчить, що організація центроформуючих функцій найзначніших міст пов’язана з процесами розвитку планувальних каркасів. Формування планувального каркасу стає структурною основою системи загальноміського центру. В опорному планувальному каркасі міста у вузлах і вздовж планувальних вісей формується система центрів загальноміського, регіонального та міського рівнів. Співіснування двох (внутрішньої міської і зовнішньої регіональної) мереж планувального каркасу обумовлює диференціацію у побудові системи центрів. Деформації рівномірного розміщення загальноміських центрів виявляються в поступовому переході до поліцентричної та ексцентричної структури загальноміських центрів.

В сучасних умовах проблема сумісного формування планувального каркасу і системи загальноміського центру набуває особливої актуальності.

Вирішення цієї проблеми запропоновано шляхом визначення опорного планувального каркасу, а також інтеграції центрів в єдину поліцентричну структуру.

Визначення принципів функціонально-просторової організації центрів на основі планувального каркасу міста, їх фокусування в транспортно-пересадочних вузлах, лінійного розвитку вздовж планувальних вісей загальноміського та регіонального значення надає підстави щодо перспективного формування системи загальноміських центрів.

Система загальноміських центрів

Структурні центри міста	Рівень обслуговування	Місце формування
1	2	3
1. Громадський центр	Столичний регіональний епізодичний	Центральна планувальна зона
2. Загальноміські центри	Столичний епізодичний	Містоформуючі вузли Києва, примагістральні території
3. Регіональні центри	Регіональний епізодичний	Містоформуючі вузли магістралей зовнішньої транспортної мережі
4. Центри планувальних зон	Епізодичний повсякденний	Містоформуючі вузли планувальних зон
5. Центри житлових районів	Повсякденний, пов’язаний з об’єктами та установами обслуговування ж/районів	Житлові вулиці, магістральні вулиці

Громадські центри в центральній частині міста

Структурно-планувальна система громадських центрів міста є місцем зосередження установ державних, міжнародних, регіональних рівней управління; підприємств і закладів обслуговування, господарської діяльності. Система формується в межах сучасної центральної планувальної зони і охоплює історичну частину міста.

Історичну частину складає сукупність стародавніх міст-поселень, які за особливостями просторового розвитку в минулому сформували її поліцентричну структуру.

Прадавнє розміщення центру міста пов’язане з розбудовою Старокиївської гори. Її території включали в себе міста князів Кия, Володимира, Ярослава та Ізяслава. Закріпили цей трикутник свята Софія - на заході, Андріївська церква - на півночі та Михайлівський Золотоверхий монастир - на сході. Первісно тут склалися великі князівські осади і видатні духовні осередки X-XII ст. На протязі віків вони зазнавали занепаду та відродження.

З розвитком ремісничого району «Києво-Поділ» формувався його центр в районі Контрактової площі.

На протилежному видовженому над Дніпром узвишші складався Печерський осередок, що мав первісно духовне значення (печери, Печерська Лавра), а з XIII-XIX ст. обійняв ще й адміністративно-мілітарну функцію. Коли у 30-х роках XIX ст. була розпочата забудова Печерської фортеці, починається розбудова губернського центру на Печерську.

Між розбудовою Старокиївської гори і Печерська з середини XIX ст. у Хрещатій долині розпочалось формування громадсько-торговельного та культурно-адміністративного центру, що одержав назву Хрещатик. Він об’єднав усі доти розрізнені частини міста.

Освоєння міських територій розповсюджувалось в радіальних від центру напрямках. Вже до середини XIX ст. визначається характер регулярної квартальної забудови центру.

Невід’ємним питанням щодо перспектив розбудови сучасного центру Києва є його унікальна архітектурно-художня своєрідність.

Історичний центр Києва формує силует і панораму міста у візуальному басейні Дніпра. Архітектурне утворення історичної частини охоплює території першої правобережної гряди Київських пагорбів - комплекс Кирилівського монастиря, ландшафтні комплекси гір Юрковиці, Щекавиці, Замкової гори, Володимирської гірки, ансамблів Старокиївської гори, Липок, Печерська, Видубичів.

Сучасний етап формування громадського центру Києва, обумовлений новаціями в житті суспільства та спадкоємними традиціями, встановлює основні завдання щодо його організації:

- створення національного, державного, ділового, культурно-освітнього центру, який відповідає міжнародним стандартам якості та комфорту міського середовища;

- збереження унікального архітектурно-ландшафтного комплексу історичного центру Києва;
- вдосконалення функціонально-планувальної організації згідно сучасних містобудівних тенденцій і перспектив розвитку провідних функцій центру;
- відтворення історичних містоформуючих ансамблів і розбудова сучасних загальноміських комплексів.

Громадський центр Києва

1. Центри провідних функцій

Державної влади:

Палац Президента, офіси президентської адміністрації

Парламентської влади:

Верховна Рада України, приймальні, апартаменти

Урядової влади:

Кабінет міністрів України, галузеві міністерства, міністерство закордонних справ, міністерство внутрішніх справ

Судової влади, прокуратури:

суди, приймальні, прокуратури

Столичної влади:

Київська міська Рада та Київська адміністрація, окремі Київські районні адміністрації

Регіональної влади:

Київська обласна Рада та обласна держадміністрація

Дипломатичних представництв іноземних держав, міжнародних представництв:

посольства, консульства, представництва, офіси, резиденції

Громадської діяльності:

профспілки, громадські фонди, заклади Червоного Хреста

Духовно-релігійні:

патріархати, собори, церкви, монастирі, молитовні будинки

Культурно-просвітні

музеї, виставки, галереї, палаци урочистих подій, театри, студії

Ділові, фінансові, комерційні:

бізнес-центри, бізнес-інкубатори, банки, митниці, тощо

Меморіальні:

парк Вічної Слави, Національний музей історії Великої Вітчизняної війни 1941-1945 рр., меморіальний комплекс «Бабин Яр»

2. Спеціалізовані центри

Учбові:

Київський національний університет ім. Т.Г. Шевченка
Національний технічний університет
Національний медичний університет
Національний педагогічний університет ім. М. Драгоманова
Національний університет «Києво-Могилянська академія»
Інститут міжнародних відносин Національного університету ім. Т. Шевченка

Наукові центри

Інститут електрозварювання ім. Є.О. Патона НАН України
Інститут фізіології ім. О.О. Богомольця НАН України
Інститут педіатрії, акушерства та гінекології (НДПАГ) НАН України
Кібернетичний центр (технопарк)
Академмістечко (технопарк)

Лікувальні та клінічні:

Міська центральна клінічна лікарня
ОХМАТДИТ - Українська спеціалізована дитяча лікарня
МОЗ України
Центральна міська клінічна лікарня МО для вчених НАН України
Міська клінічна психоневрологічна лікарня № 1
Міська клінічна лікарня № 12
Поліклініка державного лікувально-оздоровчого управління
Київська обласна клінічна лікарня

Спортивні:

Олімпійський національний спортивний комплекс
Стадіон «Динамо»
Стадіон «Спартак»
Олімпійський комплекс-2010

Ботанічні сади та парки:

Ботанічний сад НАН України

Ботанічний сад ім. Акад. Фоміна
Зоологічний парк

Територіальний розвиток громадського центру передбачено в межах центральної планувальної зони. Території його розвитку складають 4900 га, а ядра - 1453 га, території загальноміського призначення можуть займати від 718 до 930 га.

У пропозиціях щодо вдосконалення функціональної організації громадського центру закладений принцип доцільності сполучення провідних, спеціалізованих і супутніх функцій.

Система громадського центру Києва розвиватиметься за променевою радіально направленою схемою. Напрямки розвитку провідних і супутніх функцій визначені вздовж планувальних вісей - вул. М. Грушевського, бул. Л. Українки, вул. Червоноармійської, просп. Перемоги, вул. Артема-Мельникова, вул. Фрунзе, бул. Дружби Народів та інші.

Будівельна ємність площі громадської забудови має складати на 01.01.2011 р. 5063 тис.м², на 2020 р. - 5213 тис.м².

Пріоритетним напрямком сфери обслуговування громадського центру Києва визначено розвиток мережі закладів столичного та регіонального рівней обслуговування, до яких відносяться спеціалізовані магазини продовольчої і непродовольчої торгівлі, ресторани і кафе високого розряду, підприємства побутового обслуговування з унікальними видами послуг.

Планувальна та об'ємно-просторова структура сучасного громадського центру сформована під впливом природного чинника русла Дніпра.

Друга планувальна структура громадського центру формується під впливом природної вісі - долини р. Либідь. Лінійна структура р. Либідь розглядається як перспективна система громадського центру Києва.

Спадкоємно для Києва приділяється увага прибережній до Дніпра правобережній смузі. На сучасному етапі організації системи громадських центрів визначена доцільність реорганізації промислової зони Подолу. Створення на території Київської гавані ділового, торгового, розважального комплексу «Подільський мол» формуватиме новий центр.

Загальноміські центри

Система загальноміських центрів формується як лінійно-вузлова структура. Розгалуження її в плані міста здійснюється на основі опорного планувального каркасу міста. З урахуванням історичних особливостей і сучасних тенденцій розвитку, формування системи центрів Києва запропоновано на підставі визначення найбільш придатних для цього містоформуючих вузлів планувального каркасу.

Організація загальноміського центру «*Видубичі*» передбачається в районі ст.м. «Видубичі». Його формування на більш віддалену перспективу пов'язано з реорганізацією північної частини промрайону Теличка, яку запропоновано розглядати як поліфункціональну зону.

Загальноміський центр «*Севастопольський*» передбачається в районі Севастопольської площі з розвитком вздовж Повітрофлотського проспекту.

Загальноміський центр «*Правобережний*» сфокусовано в районі ст.м. «Шулявка», його лінійний розвиток передбачається на примігистральних територіях просп. Перемоги. У складі Правобережного центру розглянуті примігистральні території вздовж вул. О.Довженка.

До нових центрів загальноміського значення віднесені містоформуючі вузли малої кільцевої дороги – зокрема "*Дорогожичі*", "*Кирилівський*".

Загальноміські центри лівобережної частини Києва передбачається сформувати в районі перетину загальноміських магістралей - просп.Ватутіна та бул. Перова. Лінійний розвиток цей загальноміський центр отримає вздовж проспектів Ватутіна та Маяковського.

Центричне формування системи загальноміського обслуговування передбачається на перетині перспективного Подільського мостового переходу та вул. І.Микитенка. Лінійний розвиток загальноміських функцій передбачається вздовж Дніпровської та Русанівської набережних. Загальноміський центр з лінійно-вузловою структурою передбачено на примігистральних територіях просп. Бажана.

Загальноміський центр має сформуватися в перспективному житловому районі Осокорки-центральні.

Регіональні центри

Передбачається, що система обслуговування регіонального рівня повинна забезпечувати потреби не тільки постійного населення, але й міграційні міжселенні потоки.

Регіональні центри запропоновано формувати на основі регіональної мережі планувального каркасу міста, а також в центральній планувальній зоні - в районах площ Л.Українки і Лук'янівської.

У північній правобережній частині міста регіональний центр має сформуватись в районі перетину Мінського проспекту та вул. Ю.Кондратюка. В західному напрямі - в районі перетину просп. Перемоги і Кільцевої дороги та в районі нового житлового району «Чайка». У південно-західному напрямі регіональні центри мають сформуватись на перетині Кільцевої дороги і просп. Акад. Глушкова, а також в районі смт Чабани.

Регіональний центр південного правобережного напрямку запропоновано сформувати на перетині вул. Акад. Заболотного, Дніпровського шосе.

Регіональні центри лівобережної частини формуються в районі Харківської площі, в районі перетину Харківського шосе і залізниці, в районі Броварського проспекту, вулиць А.Малишка і Кіото, а також в районі вулиць Братиславської і Драйзера.

Центри планувальних зон

Фокусування загальноміського центру 1-ї і частково 3-ї планувальної зони запропоновано в районі перетину просп. Перемоги з вулицями О.Довженка та Індустріальною.

Організацію центру 2-ї планувальної зони запропоновано в районі Московської площі.

Сфокусоване формування центру 3-ї планувальної зони передбачається в районі просп. 50-річчя Жовтня і вул. Сім'ї Сосніних.

Центр 4-ї планувальної зони формується на перетині вулиць Вишгородської та Білицької.

Найбільш відповідним місцем центру 5-ї планувальної зони є Лівобережний центр.

Центр 6-ї планувальної зони сфокусовано в районі ст.м. «Славутич».

Центри планувальних зон в існуючих і нових сельбищних утвореннях розміщуються відносно рівномірно з радіусом часової пішохідної доступності.

Центр планувальної зони 2а сельбищного району Ходосівка-Підгірці розміщується в північній частині району вздовж радіальної автомагістралі Київ-Дніпропетровськ. Центр одночасно буде виконувати декілька функцій: загальноміського та регіонального рівней обслуговування.

Центр планувальної зони 4а сельбищного району Вишгород формується вздовж перспективної магістралі загальноміського значення. З часом цей центр буде доповнюватись функціями загальноміського центру.

Центри житлових районів

Формування центрів житлових районів передбачається в житлових утвореннях існуючих і перспективних. Загальним принципом організації центрів житлових районів визначено їх розміщення на основних житлових вулицях, а також в транспортно-пересадочних вузлах житлових районів.

В житлових районах, що прилеглі до загальноміського центру, і тих, що мають з ним зручне транспортне сполучення, можлива передислокація. В цьому випадку склад центру житлових районів формуватиметься переважно культурно-побутовими закладами повсякденного обслуговування. Склад і місткість закладів обслуговування в центрах периферійних і центральних житлових районах мають бути відмінні.

Спеціалізовані центри

Система загальноміського центру, яка включає мережу центрів і підцентрів різного функціонального призначення, розрахована на обслуговування міського та приміського населення. В її центрах і підцентрах формуються моно- і поліфункціональні комплекси, спеціалізовані центри загальноміського, агломераційного, регіонального та державного значення.

До спеціалізованих центрів належать:

- меморіальні;
- музейні;
- експоцентр України;
- наукові, учбові;
- лікувальні;

- спортивні.

Удосконалення культурно-просвітнього обслуговування населення є однією з провідних задач, що постала перед містом-столицею. В цьому зв'язку виникає необхідність утворення центрів культури нового типу. Київ є унікальним містом щодо культурного потенціалу. Він стає все потужнішим і руйнує межі вузької спеціалізації. Більшість спеціалізованих культурно-просвітніх комплексів перетворюються на культурно-просвітницькі центри. До таких центрів належать видатні ансамблі і комплекси пам'яток:

історико-культурні заповідники

- «Софійський музей» (державний архітектурно-історичний заповідник з філіями - Кирилівським монастирем та Андріївською церквою);
- Києво-Печерський державний історико-культурний заповідник;
- «Китаїв» (в межах колишнього монастиря);
- Київська фортеця та Лисогірський форт;
- «Церковщина» (с. Вільний в межах санаторію МВС);
- «Голосіївська пустинь»;
- «Феофанівська пустинь»;
- Видубицький монастир (в межах монастиря);
- Пирогівське городище (в межах укріплень скіфського часу).

Спортивно-розважальна та спортивно-оздоровча діяльність, як масовий вид дозвілля, потребує розвитку мережі спеціалізованих спортивних центрів і спортивних парків, які формуються на основі великих спортивних комплексів. До існуючих спортивних парків, що потребують реконструкції, віднесено 25 об'єктів.

Генеральним планом передбачено подальший розвиток значних спортивних центрів, а саме: Олімпійський водно-спортивний центр в районі сіл Гнідин і Вишеньки і спортивний парк на острові Галерний.

Спеціалізовані комплекси спортивного, рекреаційно-оздоровчого, лікувального та іншого профілю, які не потребують великих територій, розміщуються приблизно рівномірно з урахуванням їх навантаження в інших центрах планувальних зон міста.

Взаємопов'язано до планувального каркасу міста та центрів формується рекреаційно-оздоровча мережа загальноміського значення. Мережа схилів і долин Дніпра включає парки, гідропарки, лугопарки на берегах і островах. Основні центри рекреаційної активності пропонується розмістити у відповідності з особливостями природних умов, розвитку планувального каркасу з радіусом обслуговування приблизно 4-5 км. Центри цієї мережі охоплюють існуючі парки і ті, що проектується, розміщуються поблизу центрів планувальних зон, транспортно-пересадочних вузлів, станцій метрополітену.

В межах Києва формуються великі території масового відпочинку, які представлені 16 парками культури і відпочинку, 67 парками відпочинку.

Спеціалізовані центри-парки віднесені до складу місць масового відпочинку: три ботанічні сади, зоопарк, НК «Експоцентр України», Музей народної архітектури і побуту, ділянка для гольф-клубу в уроч. Оболонь, зони історико-культурних заповідників, зокрема Феофанія, Пирогово-Китаєво.

Парки і гідропарки долини р. Дніпро є своєрідним водно-зеленим діаметром, який має довжину до 30 км і ширину 1,5-5,0 км. Він включає в себе нагірні парки (Володимирська гірка, Хрещатий, Маріїнський, Міський сад, Аскольдова могила, парк Слави, Печерський, ботанічний сад НАНУ, парк 1500-річчя Києва на Лисій горі) та парки заплави (парк Дружби народів в уроч. Чорторий, парки на Трухановому, Долобецькому, Венеціанському островах, на Горбачисі), перспективний парк Русанівської затоки.

Враховуючи сприятливі умови, розташування в центрі міста, а також зручні зв'язки, які поліпшаються з введенням нових мостових переходів, і лінії метрополітену, паркові та гідропаркові території, набувають важливого значення в організації масового відпочинку. Передбачається ландшафтна реконструкція та розвиток рекреаційної інфраструктури Дніпровських островів, створення водних, наземних прогулянкових маршрутів.

Можливе створення стежин «Флора» і «Фауна» з елементами дендропарків і зоопарків.

Водно-зелений діаметр збільшиться в нових проектних межах за рахунок островів Дикий, Княжий та ін., а також заплавної території в районі Гнідина-Вишеньки.

Парки навколо водоймищ є особливо цінними для відпочинку влітку і переваги до їх спеціалізації надаються водним видам спорту та відпочинку на воді. Організація «Аква-парків» можлива на територіях в районах озер Вербне, Опечень, Вирлиця, Сонячне, Срібнокільське, Тельбин та ін.

До перспективних парково-рекреаційних комплексів, що передбачені до розбудови, відносяться:

- у 6-й планувальній зоні ландшафтний пояс Осокорків. В 2-й планувальній зоні поблизу Корчуватого та урочища Покал може бути сформовано парково-рекреаційний комплекс;

- у 3-й планувальній зоні рекреаційні центри можуть бути розміщені в районі Катеринівки, а також у південній частині планувальної зони - між Петрівським і промрайоном Вишневе;

- у 4-й планувальній зоні - парково-рекреаційний комплекс розміститься в районі зони відпочинку «Сирецький гай».

Аналогічні комплекси будуть сформовані в нових сельбищних утвореннях - Вишгороді, Княжичах і Підгірцях.

Важливим елементом проектної мережі озелених територій мають стати буферні паркові території, це підвищить комфортність проживання в прилеглих районах і сформувати нові зони масового відпочинку.

Перетворення лісопарків у буферні парки передбачено на територіях, що прилягають до житлових масивів.

В умовах Києва активно використовуються для відпочинку території Голосіївського лісу, буферні парки загальнокурортної зони відпочинку курорту «Пуща-Водиця», буферний парк відпочинку «Виноградар», «Святошин», «Біличі», «Теремки», курорту «Конча-Заспа», державного заповідного комплексу «Феофанія» та інші.

Означені парково-рекреаційні комплекси завершать рекреаційну підсистему системи загальноміського центру Києва.

7. ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ОХОРОНА ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

Київ - унікальне історичне місто з багатою культурною спадщиною. Надзвичайно цінною є і його природне середовище. Архітектурна спадщина Києва дістала світового визначення. Комплекси Софії Київської, Києво-Печерської лаври включені до Списку об'єктів всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.

До Реєстру національного культурного надбання включено 380 пам'яток архітектури, 23 пам'ятки археології, 25 пам'яток історії і 9 пам'яток монументального мистецтва. Велика кількість об'єктів охороняється як пам'ятки культури місцевого значення. Чимало цінних об'єктів, виявлених останнім часом, пропонується взяти під охорону.

Всього об'єктів культурної спадщини всіх зазначених категорій за даними Управління охорони пам'яток історії, культури та історичного середовища в Києві на 2000 р. нараховувалось 2148.

Визначення та оцінка спадщини є основним завданням складання історико-архітектурного та історико-містобудівного опорного планів.

Історико-архітектурний опорний план концентрує інформацію про окремі споруди та інші об'єкти культурної спадщини. Історико-містобудівний опорний план надає інформацію про містобудівну спадщину, комплекси і територіальні утворення, зони їх композиційної активності та впливу.

На історико-опорному плані позначено:

- об'єкти архітектурної спадщини
 - пам'ятки архітектури;
 - історична забудова;
 - місця втрачених цінних історичних будинків, споруд, оборонних укріплень;
 - дисгармонійні будівлі та споруди.
- об'єкти містобудівної спадщини
 - пам'ятки містобудування;
 - значні історичні містобудівні об'єкти;
 - пам'ятки історії;
 - пам'ятки монументального мистецтва;
 - пам'ятки садово-паркового мистецтва;
 - пам'ятки природи, цінні природні ландшафти;
 - елементи ландшафту;
 - межі історичних районів та історичних ареалів міста, історико-архітектурних та історико-культурних заповідників.

На історико-містобудівному плані позначено:

- історичне розпланування та його цінні втрачені елементи;

- межі історичних районів, історичного центру та історичних ареалів міста;
- цінні фронти історичної забудови;
- містобудівні комплекси (житлові, громадські, оборонні, культові, промислові);
- значні містобудівні об'єкти;
- історичні архітектурні доміанти;
- основні елементи ландшафту;
- пам'ятки природи, цінні природні ландшафти;
- пам'ятки садово-паркового мистецтва;
- межі історико-архітектурних та історико-культурних заповідників, заповідних територій, зон охорони пам'яток, а також землі історико-культурного призначення (згідно Земельного Кодексу України).

На історико-містобудівному опорному плані позначені всі території, визначені рішенням виконкому Київської міської Ради народних депутатів № 920 від 16.07.1979 р. «Про уточнення меж історико-культурних заповідників і зон охорони пам'яток історії та культури у м. Києві», на які поширюється режим охорони культурної спадщини.

Історико-архітектурний та історико-містобудівний опорні плани є основними обліково-охоронними документами. Вони складають базис архітектурно-планувальних рішень Генерального плану і мають використовуватись при розробці, погодженні та затвердженні інших містобудівних, архітектурних та інженерних проектів.

Висновки історико-архітектурного та історико-містобудівного опорних планів:

- історико-архітектурний та історико-містобудівний план визначають заходи належного рівня обліку культурної спадщини Києва та забезпечують створення необхідних умов щодо її охорони і використання.

- важливе значення має характеристика історико-культурного потенціалу, яка фіксує розташування та роль культурної спадщини, а також орієнтує можливості та спрямованість перетворень з урахуванням містобудівної, архітектурної, археологічної, мистецької, культурної спадщини.

- аналіз та оцінка київського середовища і, зокрема центру Києва, здійснена на підставі історико-культурної, природно-ландшафтної, композиційно-художньої цінності території.

Комплексна цінність території Давньокиївської частини:

найцінніші - це архітектурно-історичний заповідник Софія Київська, Києво-Печерський заповідник, Видубицький, Михайлівський і Фролівський монастирі, Десятинна гірка, Андріївський узвіз, Покровська вулиця, Костьольна вулиця, північний пагорб Видубичів, Аскольдова могила, комплекс Маріїнського палацу і Верховної Ради з парком, Центр мистецтв з готелем «Україна», театр ім. І.Франка з оточенням;

високоцінні території - це територія Центрального ботанічного саду НАНУ, Ландшафтний парк, парк Вічної Слави, парк від Аскольдової могили до Зеленого театру, Маріїнський парк, парк Хрещатий, ботанічний сад ім. Акад. Фоміна, парк Т.Шевченка та Київський національний університет, Госпітальні укріплення, територія вздовж вулиць Інститутської та Банкової, Хрещатик з Майданом Незалежності, Пасажем і вулицею Арх. Городецького, південна частина міста Ярослава, вулиця Антоновича, урочище Гончари-Кожум'яки з горами Дитинка та Замкова, Киянівським провулком і верхньою частиною Вознесенського узвозу, район вулиць Глибочицької та Кудрявської, гора Щекавиця, квартал з бурсою та Ільїнською церквою, Контрактова площа з церквою Пирогощі та комплексом Києво-Могилянської академії;

цінні території - схили правого берега Дніпра, від південної частини Центрального ботанічного саду до Андріївського узвозу, Наводницький парк, пагорб із Звіриньцьким кладовищем, військовий ліцей, Цитадель Київської фортеці, Васильківські укріплення, територія вздовж південного боку вулиці Федорова, комплекс готелю «Русь» зі схилами, Верхнє місто з Обсерваторною частиною, території вздовж вулиць Пушкінська, Червоноармійська, Б. Хмельницького, Прорізна, Толстого, Саксаганського, верхня частина та західні схили Липок, території гір Щекавиці та Юрковиці, ділянки вздовж Вознесенського узвозу та вулиць В. і Н. Вал, присхилові території Подолу, охоплюють значну частину Верхнього міста, Липок, історичне ядро Подолу, Васильківське і Госпітальне укріплення, університетський і Центральний ботанічні сади;

території середньої цінності - садибна забудова в районі вулиць Звіриньцька, Мічуріна, Чорногірська, Наводницька, П.Лумумби, території Госпітального укріплення, спорткомплексу Олімпійський, вздовж вулиць Тверська, Червоноармійська, Шота Руставелі, західні схили Липок, території між бул. Т.Шевченка та вул. Ярославів Вал, вздовж вулиць Артема, Глибочицька, В. і Н. Вал в південній частині Подолу;

Території невеликої цінності - окремі частини Печерська, північна частина Подолу, території вздовж бул. Дружби Народів і ділянки по всіх інших територіях центру. Території невеликої цінності пролягають до залізниці і гавані.

Ступінь можливих перетворень знаходиться в залежності від цінності. Території найвищої цінності підлягають максимальному збереженню. Активні перетворення можливі лише на територіях з невеликим історико-культурним потенціалом і невисокою комплексною цінністю.

Ретельне зонування в загальному вигляді поділяє історичний центр міста на *зони регенерації*, обмежених і активних перетворень.

Умови допустимих перетворень історичних частин Києва:

Феофаніє-Пирогівська частина є найвідповідальнішою в правобережжі. Її найціннішими територіями є ділянки археологічних комплексів Феофанії, Церковщини, Хотівського і Пирогівського городищ, а також територія Національного музею народної архітектури і побуту України.

Режим використання цих територій переважно природоохоронний.

Деміївсько - Китаївська частина має найцінніші території архітектурного і ландшафтного комплексу Китаєва, Лисогірського форту, Голосіївської пустині,

окремі ділянки Національного аграрного університету та центральний ансамбль колишньої Виставки передового досвіду в народному господарстві.

В межах цієї частини знаходяться об'єкти природно-заповідного фонду Києва - Голосіївський парк ім. М.Т. Рильського, Голосіївський ліс.

Солом'янсько - Совська частина прилягає до історичного центру і разом формує значну частину долини р.Либідь. Найцінніші території розташовані вздовж її високого берега. До території певної цінності належать частини Олександрівської слобідки, Деміївки, району Монтажник, селищ Ширма, Совки, Жуляни, Університетського містечка. До зони охоронюваного ландшафту включено територію Байкового кладовища.

Шулявсько - Святошинська частина - її найціннішою територією є частина Київського політехнічного інституту. Відносно цінними визначено території Святошина, Галаганів, Михайлівської Борщагівки.

Лук'янівсько-Сирецька частина розташована між просп. Перемоги і вулицями Артема, Мельникова, Стеценка. Найціннішими територіями є частина Лук'янівки, історико-меморіальний заповідник «Лук'янівський цвинтар» і меморіальний комплекс «Бабин Яр». Цінними є ділянки вздовж вул. Дегтярівської, частини Дегтярів, Святошина, Біличів. В межах Лук'янівсько-Сирецької частини знаходяться такі об'єкти природно-заповідного фонду міста: парк ім. Пушкіна, Зоопарк, парк «Нивки», парк «Сирецький», парк «Дубки».

Куренівсько-Пріорська частина розташована між вулицями Артема, Мельникова, Стеценка, Фрунзе і Вишгородська. Найцінніші території простягаються вздовж високого правого берега від гори Юрковиці до Кирилівських висот. Далі їх продовженням на північ є цінні території в районах Вітряні Гори і парку «Кинь грусть». Об'єктами природно-заповідного фонду є Сирецький лісопарк, парк «Березовий гай». Зона охоронюваного ландшафту охоплює схили високого правого берега і урочищ Реп'яхів Яр і Бабин Яр.

Подільсько-Оболонська частина розташована в долині Дніпра. Вона безпосередньо прилягає до Подолу вздовж вулиць Оленівська, Набережно-Лугова та Набережно-Хрещатицька. Цінні території визначено в районах гавані та вул. Фрунзе. Значну частину території займають оточуючі цей масив із заходу озера вздовж колишньої ріки Почайни. Зі сходу до нього прилягають великі затоки Дніпра. Ці затоки і прилеглі до них вільні від забудови території і ділянки вздовж Дніпра далі на південь до стрілки Рибальського п-ва включені до зони охоронюваного ландшафту.

Вигурівщино-Троєщинська частина розташована на лівобережжі між північною межею міста і просп. Ватутіна. Найціннішою територією тут є ділянка давньоруського городища. Цінною є давня частина села Троєщина. Природно-ландшафтну цінність мають дніпровські острови і прибережні лукові території. Розташовані на островах урочища Муромець, Чорторий, Лопуховате пропонуються до включення до природно-заповідного фонду міста. Всі ці території разом з акваторіями входять до зони охоронюваного ландшафту.

Воскресенсько-Лісова частина розташована в центрі лівобережжя, між просп. Ватутіна і Броварським проспектом. Цінні території охоплюють Труханів острів, Микільську і Передмістну слобідки. Труханів і Долобецький острови

входять до природно-заповідного фонду міста. Острови разом з акваторіями проток і прибережними територіями, вільними від забудови, включені до зони охоронюваного ландшафту.

Стародарницька частина розташована між Броварським проспектом і залізницею. Цінні території пов'язані із Старою Дарницею, сел. ДВРЗ і Соцмістом. До природно-заповідного фонду міста включено Гідропарк, який разом з озеленими прибережними територіями Русанівки і Березняків входить до зони охоронюваного ландшафту.

Новодарницька частина розташована між залізницею і магістраллю вздовж південного краю Харківського житлового масиву. Цінні території пов'язані з селами Осокорки, Позняки і селищем Бортничі. На заході до неї входить ділянка Броварського лісу. Прибережні території включені до зони охоронюваного ландшафту.

Врахування історико-культурної значимості території Києва дає можливість обґрунтовано визначити заходи реконструкції та узгодити процес розвитку міста з вимогами охорони і використання його багатой культурної і природної спадщини.

8. ОЗЕЛЕНЕНІ ТА РЕКРЕАЦІЙНІ ТЕРИТОРІЇ

8.1. Розвиток мережі озелених територій

Генеральним планом передбачається збільшення площі насаджень загального користування на 2318,6 га, з них на нових сельбищних територіях 738,1 га. Розширення мережі озелених територій загального користування відбудеться, в основному, за рахунок:

- захисних насаджень на схилах;
- захисних насаджень навколо водоймищ;
- території в районах нового житлового будівництва;

Площа озелених територій загального користування зростає з 5289,4 га на 2001 р. до 7608,0 га на період до 2020 р., а показник забезпеченості зростає, відповідно, з 20,3 м²/чол. до 28,7 м²/чол. Площа водно-зеленого діаметра збільшиться в нових проектних межах за рахунок островів Дикий, Княжий, Великий та ін., а також заплавної території в районі с. Гнідин-Вишеньки.

Лісопаркові території збільшаться в зв'язку з розширенням проектних меж міста з 34,9 тис. га до 48,9 тис. га на 2020 р. за рахунок приєднання лісів Бориспільського, Вище-Дубечанського, Київського ДЛГ та лісів Старопетрівської ЛДС. Забезпеченість лісопарковими територіями на 2020 р. становитиме 184,5 м²/чол. проти 133,2 м²/чол. на 2001 р. Можливе збільшення території лісопарків на 549,0 га за рахунок лісів, повернутих у користування.

Ландшафтну реконструкцію існуючих насаджень загального користування планується провести до 2020 р. на площі 2517,4 га з виділенням першої черги розвитку (1006,6 га).

Буферні парки створюються на базі лісопарків шляхом упорядження та ландшафтних рубок до 2020 р. на площі 3172,6 га. Створення буферних парків

сприятиме зменшенню рекреаційних навантажень на лісові екосистеми і захищатиме ліс від дигресії.

Проектні рішення щодо розвитку мережі озелених територій наведені в табл. 8.1.1.

Таблиця 8.1.1.

ДИНАМІКА ОЗЕЛЕНИХ ТЕРИТОРІЙ І ОБ’ЄКТІВ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ м. КИЄВА

Назва	Одиниця виміру	2001 р.	2010 р.	Приріст	2020 р.	Приріст
1	2	3	4	5	6	7
Насадження загального користування	га	5289,4	5992,9	703,5	7608,0	1615,1
- з них на нових сельбищних майданчиках	-//-	-	-	-	738,1	738,1
Паркові території, створені на базі лісо-парків (буферні парки)	-//-	-	1243,5	1243,5	3172,6	1929,1
Ландшафтна реконструкція	-//-	-	1006,6	-	2517,4	-
Лісопаркові території	тис. га	34,9	34,9	-	48,9	14,0
Озеленені території загальн. користування на 1 мешканця	м²/чол.	20,3	23,0	-	28,7	-
Лісопаркові території на 1 мешканця	-//-	133,2	133,2	-	184,5	-
Площа об’єктів природно-заповідного фонду	тис. га	10,6	13,1	-	17,1	-

8.2. Проектна трансформація рекреаційної мережі міста

Території курортного лікування. Перспективи трансформації курортних територій визначені виходячи з ролі та значення курортів Києва в загальнодержавній і міжнародній регіональній мережі, розрахунків граничної ємності рекреаційних закладів, рішення загальнокурортних зон відпочинку одночасно як місць масового відпочинку населення Києва у вихідні дні (табл. 8.2.1).

На території Києва *поза межами курортів* зберігаються чи реконструюються (в межах існуючих відводів) ряд комплексів санаторних закладів у складі Святошинської, Пуща-Водицької, Дарницької північної та Дарницької

південної зон спеціалізованого відпочинку та лікування, а також на окремих ділянках зон масового відпочинку (ур. Мушанка по Мінському проспекту, вул. Бударіна, ур. Церковщина, ур. Феофанія, ур. Чорторий), на території селища Козин і села Плюти, уроч. Млинове (Брандівщина) в проектних межах міста.

Таблиця 8.2.1.

КУРОРТИ КИЄВА

Показники	Назва	
	Пуща-Водиця	Конча-Заспа
Загальна площа (га)	2130,0	1587,0 ¹
у т.ч. зона закладів курортного лікування та відпочинку (га)	239,1	380,0
Проектна ємність зони закладів курортного лікування та відпочинку (тис. чол.)	13,3	14,7
у т.ч. на період до 2020 р.	10,0	9,4
Проектна ємність загальнокурортної зони відпочинку (тис. чол.)	50,7	37,6
у т.ч. на період до 2020 р.	34,4	24,6

¹ Крім того, 534,0 га за існуючими межами міста.

Території туризму. Прогноз перспективного туристського попиту (в’їзний туризм) виконаний у двох варіантах: І - відповідно до тенденцій туристської діяльності, що склалися; ІІ - з урахуванням очікуваних змін у структурі рекреаційних потреб і переваг (табл. 8.2.2).

Таблиця 8.2.2.

ПРОГНОЗ ПЕРСПЕКТИВНОГО ТУРИСТСЬКО-ЕКСКАРСІЙНОГО ПОТОКУ

Назва	Існуючий стан	Величина потоку			
		2010 р.		2020 р.	
		Вар. І	Вар. ІІ	Вар. І	Вар. ІІ
Туристський потік (тис.чол.)	385,0	760,0	1450,0	1520,0	2900,0
у т.ч. іноземний	120,0	360,0	680,0	720,0	1360,0
Екскурсійне обслуговування (млн. чол.)	2,6	5,2	5,6	10,4	11,2

Для забезпечення росту туристського потоку, що планується, підвищення якості та розширення асортименту основних і додаткових послуг, збільшення різноманітності видів туристської діяльності для різних контингентів населення передбачається більш повне використання на протязі року (за рахунок реконструкції) існуючих і спорудження нових туристських готельних закладів.

На першу чергу приріст місткості туристських закладів за рахунок реконструкції та модернізації існуючих готелів і будівництва нових туристських

закладів складе 5,5 тис. місць, у т.ч. турготелі - 4,3 тис. місць. Крім того 3,7-4,0 тисяч іноземних туристів мають бути розміщені в приватному секторі та міні-готелях.

На розрахунковий період приріст місткості туристських закладів після реконструкції та модернізації складе 2,2 тис. місць. Передбачено також мінімально необхідне нове будівництво після 2010р. туристських готелів на 4,1 тис. місць і мотелів-кемпінгів на 2,6 тис. місць, розміщення в приватних житловому секторі та міні-готелях 7,5-8,0 тис. осіб інтуристів.

Для організації туристсько-екскурсійної діяльності, ефективності використання історико-культурних і природно-оздоровчих ресурсів, удосконалення мережі торговельно-побутового та рекреаційного обслуговування, забезпечення європейського рівня облаштування, благоустрою та озеленення міських територій передбачено подальше формування, розвиток і планувальне закріплення туристських зон які є елементами планувальної структури як рекреаційної, так і сельбищної мережі. Туристські території в складі рекреаційних зон зберігають свої охоронні регламентації та режим трансформації. Дотримання вимог заповідання та рекреаційної діяльності досягається за рахунок встановлення адекватного функціонального профілю та оптимальної проектної ємності туристських об'єктів і територій.

Виходячи з головної мети трансформації (регенерації, адаптації модернізації) міського середовища Києва в галузі відтворення сфери туризму - поширення специфічних характеристик історичного обличчя на всю територію міста (для підтримки композиційного механізму ідентифікації) передбачено планувальне закріплення та регулювання 21 туристської зони поза меж 4-х великомасштабних рекреаційних зон, а також Вишгородської туристської зони в перспективних межах міста.

Для організації ексклюзивного зеленого та водного туризму передбачено створення «Сафарі-парку» на базі групи островів (о. Дикий, ур. Княже та ін.) у південній частині міста.

Території спеціалізованого та масового відпочинку. В проектних межах Києва значна частка попиту в сфері відпочинку може бути задоволена в зонах спеціалізованого відпочинку та на курортах міста. За результатами аналізу процесів у сфері відпочинку, оцінки ландшафтно-природних умов та інфраструктури визначені масштаби реконструкції та модернізації закладів відпочинку з урахуванням перспектив житлово-цивільного будівництва та поліпшення екологічного та економічного стану.

На розрахунковий період передбачено:

- перебудування тимчасових сезонних баз відпочинку та оздоровчих таборів з території прибережних захисних смуг перспективних парків культури, розваг і відпочинку «Оболонь», «Троєщина», «Дружби народів», на Трухановому острові, прибережних зон Русанівських садів та Осокорків;

- трансформація мережі водно-спортивних баз міста у зв'язку з комплексною реконструкцією та модернізацією паркових (гідропаркових) територій водно-зеленого діаметра; основні водно-спортивні комплекси і яхт-клуби формуються в районі заток Оболоні (Собаче гирло), Вигурівщини

(Чорторий), Троєщини (Десенка), ур. Муромець, озер Лукове, Алмазне, Вирлиця, на островах Галерний і Водників;

- створення Олімпійського водно-спортивного центру з гребним каналом, спортивним парком і гольф-клубом (загальна площа - 1600,0 га) біля с.с. Вишеньки і Гнідин у проектних межах Києва. Природні та планувальні умови даної території дозволяють побудувати багатофункціональні комплекси об'єктів фізкультурно-спортивного та рекреаційного профілю, споруди та об'єкти для проведення систематичних занять водними видами спорту, змагань високого рангу, надання оздоровчих послуг населенню. На цій території передбачається поетапно перенести водно-спортивні бази з території Дніпровських островів, Микільської слобідки та інших місць. На південь від Олімпійського водно-спортивного центру резервується територія для загальноміських центрів парашутного і авіа-технічного спорту та автогоночного спорту (автодрому), які можуть бути доповненням (інфраструктура тренувань і змагань) чи альтернативою існуючому спортивно-технічному комплексу «Чайка»;

- збереження з реконструкцією та оновленням риболовно-спортивних баз на р. Козинка, ставках №№ 10,11,12,16 р. Нивка, на озерах Лукове та Вирлиця, на р. Десенка, в ур. Чорторий, біля с. Вишеньки (загальна місткість біля 1,0 тис. місць);

- будівництво гольф-клубів з великими полями в уроч. Оболонь (127,0 га), біля смт. Козин (100,0 га) і в складі Олімпійського водно-спортивного центру та парку (100,0 га);

- збереження садових і дачних ділянок як місця відпочинку в межах Пуща-Водицької, Конча-Заспівської, північної частини Бориспільської та південної лівобережної частини (Осокорки, Вишеньки) Центральної рекреаційних зон, в ур. Оболонь та Млинове. Резервною територією для можливого розташування садових ділянок, що передбачені для перенесення з районів нового житлового та рекреаційного будівництва, є зона розвитку садових товариств на північ від Процівської дамби.

В цілому проектна ємність територій масового відпочинку в межах Києва складає 885,0 тис. чол., рівень забезпеченості територіями відпочинку щоденного циклу в середньому по місту зросте з 78% до 95%.

Загальна площа паркових територій зросте з 4,03 тис. га в 2001 р. до 6,14 тис. га (без урахування буферних парків у межах лісопаркових територій міста), а також спортивних парків з 0,17 до 0,38 тис. га на розрахунковий строк.

Нові обладнані пляжі передбачаються в комплексі з парковими і гідропарковими територіями на Оболоні, Троєщині, Горбачисі, Венеціанському, Долобецькому і Трухановому островах, на курортах Пуща-Водиця і Конча-Заспа, а також в басейні р. Нивка, на Русанівській набережній та Нижніх садах. Площа пляжів збільшується з 133,5 га до 248,0 га на розрахунковий строк.

З метою створення повноцінних умов відпочинку передбачається реконструкція та облаштування водойм і водотоків міста з посиленням їх рекреаційних функцій у комплексі з формуванням та модернізацією паркових і лісопаркових територій.

Потреба в лісопаркових територіях і рекреаційних лісах задовольняється за рахунок ресурсів як міста, так і приміської зони. Площа лісопаркових насаджень

(«міських лісів») буде скорочуватись у зв'язку з відведенням території для прокладання транспортних та інженерних комунікацій і споруд, що проектується, а також переведенням частини лісопаркових насаджень та упоряджених зон відпочинку в буферні парки на ділянках активного рекреаційного використання поблизу житлових масивів.

Площа лісопарків і рекреаційних лісів (без буферних парків) складе в існуючих межах міста на розрахунковий строк 31,7 тис. га. У проектних межах Києва площа цих територій зросте до 45,7 тис. га за рахунок приєднання земель Вишеньківського лісництва Бориспільського ДЛГ (4,31 тис. га), більшої частини Козинського лісництва Київського ДЛГ (3,38 тис. га) та Старопетрівської ЛДС (6,1 тис. га), частини Старосільського лісництва Вище-Дубечанського ДЛГ (0,20 тис. га).

Площа луків і лугопарків збільшиться на 1,3 тис. га за рахунок Козинського ландшафтного заказника (750,0 га), ур. Кильнище (260,0 га) та резервних територій ботанічного заказника «Лісники» (297 га) і складе на перспективу 3,18 тис. га..

Підставою для розвитку і трансформації мережі **природно-заповідних територій** є вимоги організації рекреаційного середовища, а також приведення класифікації і природоохоронного режиму територій у відповідність до положень Закону України «Про природно-заповідний фонд України».

На базі Конча-Заспівської рекреаційної зони передбачено створення (в 2002р. – I черга) Національного природного парку «Голосіїв» на площі 11066,0 га, (з них існуючі заповідні території в його проектних межах 8075,9га).

Загальна площа території парків і лісопарків, що резервуються для розвитку мережі об'єктів природно-заповідного фонду, складає 6487,5 га.

Зведені показники трансформації рекреаційної мережі та її проектного стану наведені в табл. 8.2.3.

Таблиця 8.2.3.

ПОКАЗНИКИ ПРОЕКТНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ РЕКРЕАЦІЙНОЇ СФЕРИ

Назва	Показники		
	Існуючий стан в проектних межах	2010 р.	2020 р.
1	2	3	4
Заклади курортного лікування (тис. місць)	<u>10,4*</u>	<u>12,9</u>	<u>14,5</u>
у тому числі:	9,9	12,7	14,5
- санаторії для дорослих	<u>3,3</u>	<u>4,5</u>	<u>5,2</u>
	3,3	4,5	5,2
- санаторії для дітей	<u>3,6</u>	<u>4,4</u>	<u>4,8</u>
	3,1	4,2	4,8
- санаторії-профілакторії	<u>3,5</u>	<u>4,0</u>	<u>4,5</u>
	3,5	4,0	4,5

1	2	3	4
Заклади туризму (тис. місць)	<u>10,5</u>	<u>16,0</u>	<u>22,7</u>
у тому числі:	9,9	14,8	20,0
- туристські готелі	<u>9,7</u>	<u>14,0</u>	<u>18,1</u>
	9,7	14,0	18,1
- мотелі-кемпінги	<u>0,8</u>	<u>2,0</u>	<u>4,6</u>
	0,2	0,8	1,9
Заклади відпочинку (тис. місць)	<u>23,0</u>	<u>25,6</u>	<u>30,4</u>
у тому числі:	7,8	11,3	16,8
- бази, будинки і пансіонати відпочинку	<u>13,7</u>	<u>14,6</u>	<u>17,1</u>
	4,0	5,1	8,3
- оздоровчі табори	<u>9,3</u>	<u>11,0</u>	<u>13,3</u>
	3,8	6,2	8,5
з них			
в ур. Млинове та Козинській зоні	<u>9,0</u>	<u>10,9</u>	<u>13,8</u>
	2,3	3,6	6,3
Території масового відпочинку (тис. га)	40,88	45,94	58,85
у тому числі:			
- парки, гідропарки	4,03	4,72	6,14
- лісопарки	34,68	37,48	45,7
- лугопарки і луки	1,87	2,17	3,18
- пляжі	0,13	0,19	0,25
- спортивні парки	0,17	0,18	0,38
з них включені в проектні межі міста	-	3,10	15,64
Території природно-заповідного фонду (тис. га)	10,61	13,07	17,10
Курортні зони (курорти Пуща-Водиця та Конча-Заспа):			
- загальна площа, тис. га	3,72	4,01	4,25
- ємність зони закладів курортного лікування та відпочинку, тис.місць	14,1	17,1	19,4

Примітка: * місткість: у чисельнику - всього; у знаменнику - в т.ч. цілорічна

9. ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА

Сучасний стан природного середовища міста характеризується як помірно небезпечний з оцінки якості повітряного басейну, динаміка забруднення води у Дніпрі та Десні - основних джерел централізованого водопостачання, свідчить про тенденцію втрати річками здатності до самоочищення.

На теперішній час річки за якістю води відносяться до II класу джерел питного водокористування. За прогнозом очікується подальше погіршення якості води, якщо не вжити водоохоронні заходи.

У геологічному середовищі спостерігається розвиток небезпечних геологічних процесів. В цілому оцінка сучасного стану навіколишнього середовища показала, що життєдіяльність міста не відповідає вимогам сталого розвитку територій.

Заходи і пропозиції Генерального плану спрямовані на відтворення природно-ресурсного потенціалу міста, ліквідацію деградаційних зсувів у природному середовищі, реабілітацію порушених територій.

Запропоновані напрямки розвитку та освоєння територій спрямовані на досягнення рівноваги урбанізованої екосистеми міста та приміської зони.

Для забезпечення безпечної для здоров'я населення якості **атмосферного повітря** з урахуванням переважаючих забруднювачів - діоксиду азоту і бенз/а/пірену та основних джерел - теплоенергетичних об'єктів і автотранспорту, розроблені проектні рішення, спрямовані на скорочення викидів.

Завдяки пріоритетному розвитку пасажирського електротранспорту, метрополітен, залізниця, трамвай і тролейбус перевозитимуть близько 80% пасажирів. Довжина мережі електротранспорту зросте до 2010 р. на 23%, до 2020 р. - на 55%.

Реконструкція та оптимізація вулично-шляхової мережі міста, спрямовані на підвищення швидкості та забезпечення безперервного руху, створення системи обхідних і дублюючих магістралей, що сприятиме зменшенню обсягів викиду вихлопних газів і зниження рівнів шуму.

Крім передбачених містобудівних рішень необхідно впровадження також організаційних і технологічних заходів, з яких основні:

- закриття ливарних виробництв, створення Центроліту на базі існуючих ливарних виробництв у приміській зоні для задоволення потреб міста;
- впровадження на автотранспорті міста нейтралізаторів по зменшенню викидів діоксиду азоту та вуглеводнів;
- подальше удосконалення та застосування в енергетиці технологічних заходів по зменшенню викидів діоксиду азоту, систематичний контроль за роботою теплоенергетичного обладнання щодо цих викидів;
- з метою припинення забруднення повітря міста сполуками свинцю доцільно прийняти рішення щодо заборони поставок до Києва етильованого бензину та встановлення контролю за якістю бензину, який відпускається на міських АЗС;

- економічне заохочування і підтримка використання нетрадиційних і відновлювальних джерел і систем енергії (НВДЕ), у т.ч.: сонячні установки гарячого водопостачання; використання низькопотенційних джерел тепла за допомогою теплових насосів, тощо.

Водний басейн. Виходячи з основних забруднювачів поверхневих водних об'єктів (річок Дніпро, Десни, водойм міста) - стічних вод та антисанітарного стану прибережних територій, передбачається:

- очищення поверхневого (дощового) стоку, що скидається з території міської забудови у р.Дніпро та відкриті водойми; всього запроектовано будівництво 71 очисної споруди;
- встановлення зовнішніх меж прибережних захисних смуг з метою створення сприятливого режиму об'єктів водного фонду та запобігання їх забруднення, вичерпання, збереження екологічної рівноваги в умовах забудови міста та у відповідності до вимог Водного кодексу;
- доочистка стічних вод Бортницької станції аерації, виходячи з прогнозу погіршення якості води у Дніпрі та погіршення процесів її самоочищення;
- розробка технології посилення водообміну в Дніпрі в межах м.Києва шляхом регулювання режиму роботи Київської та Канівської ГЕС для посилення водообміну в рукавах і затоках Київської ділянки Дніпра та хвостової частини Канівського водосховища з метою відтворення процесів самоочищення та зниження теплового забруднення.

Захист від фізичних чинників впливу. Для зменшення дії цих чинників пропонується проведення відповідних досліджень, розробка проектної документації та впровадження організаційно-технічних заходів:

- розробка карти електромагнітної ситуації м.Києва з урахуванням сумарного впливу новітніх систем теле-радіокомунікацій і засобів по охороні населення від впливу електромагнітних випромінювань. Зазначені дослідження дозволять вирішити питання:
 - по раціональному розміщенню джерел електромагнітного випромінювання з урахуванням висотної забудови міста;
 - по розміщенню житлової та цивільної забудови з урахуванням існуючого і перспективного електромагнітного стану для створення безпечних для населення умов;
 - проведення радіоекологічного контролю на територіях міста з підвищеним вмістом цезію-137 щільністю від 1 Кі/км²;
 - проведення дезактиваційних заходів за результатами контрольних вимірів;
 - розробка та організація системи контролю (моніторингу) за шумовим впливом на територію на протязі повітряних підходів до аеропорту в межах міста;
 - розробка Карти шумового впливу аеропорту «Київ» за сучасним станом, що обумовлено значним скороченням інтенсивності польотів, а також появою в авіапарках вітчизняних авіаліній літаків з поліпшеними акустичними характеристиками (Ан-72 та Ан-140). Зменшення цієї зони забезпечить розміщення житлового будівництва в південно-західній і центральній частинах міста (653,2 тис.м² загальної площі);

- заміна парку авіаційного транспорту на повітряні судна з покращеними акустичними характеристиками, які відповідають вимогам Конвенції про міжнародну цивільну авіацію (глава 3 міжнародних стандартів по шуму). Це сприятиме зменшенню зон акустичного дискомфорту та поліпшенню умов в районах житлової забудови;

- розробка карти впливу авіаційного шуму та електромагнітного випромінювання радіотехнічних об'єктів аеропорту «Київ» з урахуванням впровадження міжнародних правил щодо прийому літаків, характеристики яких відповідають вимогам міжнародних стандартів.

Ліквідація зон екологічного ризику. Передбачається:

- закриття виробництв найвищих, I-II класів небезпеки, крім підприємств комунального обслуговування;

- перепрофілювання виробництв із зниженням класу їх шкідливості з урахуванням містобудівної ситуації, що склалась;

- для реалізації заходів із закриття та перепрофілювання виробництв необхідна розробка схем реорганізації промислових районів міста: Дніпровського, Телички, Подільсько-Куренівського, Позняки, Центрального;

- перебазування підприємств і окремих цехів, розташованих у житлових зонах та на землях водного фонду. Всього передбачено до перебазування 40 підприємств і окремих цехів, у т.ч. на першу чергу - 32 підприємства. За рахунок перебазування промислових об'єктів у промзони буде вивільнено 83,0 га територій у житлових зонах, у т.ч. на першу чергу - 26,0 га;

- винесення залізничного вантажного руху за межі міської забудови, закриття трьох вантажних дворів в центральній частині міста, поетапне винесення вантажного річкового порту з Рибальського острова в район м. Українка;

- ліквідація (або перепрофілювання) житлового фонду з відселенням населення, розташованого в межах виробничих зон і в межах санітарно-захисних зон - всього 16,8 тис.м² загальної площі житлового фонду.

- перебазування пункту захоронення радіоактивних відходів Київського державного міжобласного спецкомбінату Українського державного об'єднання «Радон» (ПЗРВ КДМСК УкрДО «Радон») з ділянки у Пирогові до існуючого пункту захоронення в сел. Буряківка або до запроєктованого пункту «Вектор», які розташовані на території 30-кілометрової зони відчуження Чорнобильської АЕС;

- пропонується створення мережі геофізичного моніторингу для прогнозування розвитку негативних геологічних процесів з використанням аерокосмічних і комп'ютерних технологій з метою своєчасного виконання запобігаючих заходів;

- розробка системи захисту території міста від підтоплення, пониження рівня ґрунтових вод для запобігання руйнації існуючих споруд;

- створення прогнозних моделей із застосуванням методів математичного моделювання вірогідності розвитку підтоплення території при різних планувальних і конструктивних варіантах забудови території.

Еколого-містобудівний прогноз. Реалізація викладених вище заходів по ліквідації зон екологічного ризику підвищить ефективність використання

територій та екологічну безпеку міського середовища: території санітарно-захисних зон зменшаться на 30%, ареали з постійним понадмірним забрудненням атмосферного повітря на сельбищних територіях будуть ліквідовані.

Чисельність населення, яке мешкає в екологічно небезпечних умовах (в межах санітарно-захисних зон) буде скорочена на 86%, з 57,68 до 7,75 тис. чол. Житлова забудова (садибна) залишається тільки в межах санітарно-захисних зон Бортницької станції аерації (сел. Бортничі) та міського крематорію (район Забайків'я).

- зона акустичного дискомфорту аеропорту «Київ» зменшиться у 6 разів - з 12,0 тис.га до 1,9 тис.га, у т.ч. територія з максимальним рівнем шуму понад 85 дБА, де забороняється нове житлове будівництво, зменшиться у 2 рази - з 965 до 429 га;

- будівництво очисних споруд на випусках дощового стоку дозволить затримувати до 90% (18,360 тис.т) завислих речовин і 92,5% (0,940 тис.т) нафтопродуктів.

- внаслідок реконструкції вулично-шляхової мережі та оптимізації руху транспортних потоків очікується зменшення питомих викидів від автотранспорту в середньому на 7%, з 0.536 до 0.500 т/км; за рахунок конструктивних заходів: оснащення автотранспортних засобів (100% оснащення до 2020 р.) нейтралізаторами діоксиду азоту, оксиду вуглецю та вуглеводних можна досягти зниження валових викидів понад 50%; рівні шуму очікуються в межах існуючих та мають тенденцію до зменшення в житлових районах міста; буде ліквідовано трамвайний рух (один з основних джерел шуму) на протязі 18,5 км вуличної мережі;

- реалізація в теплоенергетиці заходів по зменшенню викидів діоксиду азоту призведе до скорочень річних викидів на 9,0% до 2010 р., на 19% - до 2020 р. (в порівнянні з 2010 р.).

10. ТРАНСПОРТ І ВУЛИЧНО-ШЛЯХОВА МЕРЕЖА

Заходи щодо розвитку вузла зовнішнього транспорту передбачають:

Залізничний транспорт

- спорудження залізничного обходу вузла від Миронівського до Коростенського підходів;
- реконструкція транспортної розв'язки в районі ст.Київ-Московський та будівництво других колій на ділянці ст.Київ-Московський – ст.Підгірці;
- створення головних станцій приміського руху Сирець і Дарниця;
- закриття вантажних станцій Київ-Товарний та Київ-Дніпровський;
- організація міських пасажирських перевезень залізничним транспортом з реконструкцією лінії Київ-Вишгород, обладнанням діляниць і споруд, відкриттям нових зупинних пунктів та міських маршрутів.

Автомобільний транспорт

- будівництво трьох автовокзалів у периферійній зоні міста "Теремки", "Харківський", "Новобіличі";

- закриття центрального автовокзалу на Московській площі та автостанцій "Поділ", "Південна", "Дачна";
- спорудження автостоянок і паркінгів на радіальних автодорожніх підходах до міста поблизу кінцевих станцій метрополітену.

Річковий транспорт

- будівництво нового вантажного річкового порту в районі м.Українки;
- реконструкція Річкового вокзалу;
- закриття вантажних районів порту в гавані на Подолі.

Повітряний транспорт

- реконструкція та будівництво злітно-посадочних смуг і аеровокзалів в аеропортах "Бориспіль" і "Київ";
- будівництво в перспективі ще одного аеропорту "Рославичі".

Розвиток міського транспорту та вулично-шляхової мережі Києва включає:

Метрополітен

Загальна довжина ліній метрополітену збільшиться на 61,1 км і досягне 112,7 км.

Намічено подовжити Святошино-Броварську лінію до просп.Академіка Палладіна, Куренівсько-Червоноармійську – до Теремків з відгалуженням до нового автовокзалу, Сирецько-Печерську – до просп."Радянської України" та до ст."Залізнична".

Передбачається будівництво двох нових ліній: Подільсько-Воскресенської від Солом'янської площі до вул.Братиславської та Лівобережної наземної лінії Троєщина-Осокорки.

Намічено спорудження других виходів на станціях "Дарниця", "Вокзальна", "Університет" і виходів на станціях "Львівська брама" та "Теличка".

Т р а м в а й

Передбачається реконструкція швидкісної лінії площа Перемоги-Борщагівка. Намічено будівництво 9,4 км трамвайних ліній і зняття 18,5 км, у т.ч. з мосту ім.Патона, просп.Возз'єднання, просп.Гагаріна та Набережного шосе.

Тролейбус

Протяжність мережі тролейбусу збільшиться на 156,2 км і становитиме 310,5 км.

Передбачено будівництво нових ліній на житлових масивах Біличі, Троєщина, Позняки, Осокорки, Гатне, по бул.Перова, просп.Возз'єднання, просп.Гагаріна, Червонозоряному просп. тощо.

Автобус

Довжина автобусної мережі збільшиться на 155 км і досягне 640 км.

Передбачено широке використання експресних маршрутів на магістральних напрямках.

Вулиці та дороги

Розвиток мережі вулиць і доріг поєднує вдосконалення вузла зовнішніх автодоріг і магістральної мережі міста з урахуванням напрямків подальшого територіального розвитку м.Києва та міжнародних транспортних коридорів.

Кількість парку автомобільного транспорту міста до кінця розрахункового періоду подвоїться і досягне 889,3 тис.одиниць, у т.ч. легкових автомобілів – 827 тис.одиниць.

Протяжність мережі магістральних вулиць і доріг збільшиться на 356,2 км і становитиме 976,2 км.

Найважливішими об'єктами будівництва та реконструкції є:

- зовнішній автодорожній обхід від автодороги Київ-Харків до автодороги Київ-Ковель з мостовим переходом через р.Дніпро в районі Конча-Заспи;
- Подільський мостовий перехід через р.Дніпро;
- обхідні магістралі центральної частини міста: подовження вул.Чорновола до вул.Фрунзе, вулиці Жилянська, Короленківська, Боженка, Залізничне шосе, нова дорога по території залізничної станції Київ-Товарний;
- міст ім.Патона, просп.Возз'єднання, просп.Гагаріна;
- транспортні розв'язки в різних рівнях в найбільш завантажених вузлах, у т.ч. на Харківській, Поштової, Московській, Ленінградській площах, перетинах вул.Артема з вул.Чорновола, вул.Полярної з вул.Богатирською, просп.Правди з вул.Вишгородською, Наддніпрянського шосе з вул.Лисогірською та просп.Науки, Кільцевої дороги з вул.Крейсера "Аврора", просп. Академіка Палладіна з вул. Стеценка, тощо.

11. ІНЖЕНЕРНЕ ОБЛАДНАННЯ ТА ІНЖЕНЕРНА ПІДГОТОВКА ТЕРИТОРІЇ

Водопостачання. Вдосконалення системи міського водопроводу базується на принципах оптимального використання природних, технічних, енергетичних і фінансових ресурсів.

Головними напрямками розвитку галузі є:

- скорочення *нераціональних витрат питної води* за рахунок розробки та реалізації програми обліку води на всіх етапах її руху: заборі, очищенні та знезаражуванні, подачі в систему міського водопроводу, транспортуванні та подачі споживачам; обліку індивідуального водоспоживання;
- зниження втрат води при транспортуванні;
- раціональне використання води питної якості промисловими підприємствами і об'єктами енергетики за рахунок впровадження сучасних водозберігаючих технологій, зворотнього водопостачання, використання на технологічні потреби води відповідної якості;
- будівництво системи поливального водопроводу з власними джерелами і спорудами водопостачання;
- *підвищення якості питної води* за рахунок: будівництва споруд попередньої очистки води, споруд первинного озонування на Дніпровській і Деснянській водопровідних станціях та ін.;

- збільшення подачі артезіанської води (переважно сеноман-келовейського та байоського водоносних горизонтів) у централізовану систему водопостачання міста з доведенням її обсягів до затверджених експлуатаційних запасів;

- розвиток інфільтраційних водозаборів в районі існуючих споруд Деснянського водозабору та на о. Великому;

- ремонт і відновлення існуючих магістральних, вуличних, внутрішньоквартальних і домових водопровідних мереж з використанням нових матеріалів труб; модернізації, реконструкції, при необхідності - заміни існуючих мереж і споруд водопостачання;

- *енергозбереження* при добуванні, підготовці та подачі води споживачам, скороченні нераціональних втрат питної води; проведення аналізу та коригування існуючої схеми подачі води споживачам з необхідним перерозподілом зон впливу насосних станцій і максимальним використанням рельєфу міста; розробки і створення на сучасному рівні загальноміської системи автоматичного контролю та регулювання якості води, обсягів водоспоживання та гідравлічного режиму водопровідної системи; заміни старого енергоємного обладнання на сучасне, енергозберігаюче.

Загальне водоспоживання з міського водопроводу на господарчо-питні та промислові потреби прогнозується:

на 2010 р. - 1585,8 тис.м³/добу;

на 2020 р. - 1846,0 тис.м³/добу;

при існуючому - 1394,2 тис.м³/добу;

Нарощування продуктивності існуючих водозаборів з поверхневих джерел для забезпечення потреб господарчо-питного водопостачання міста на розрахунковий період не передбачається (існуюча продуктивність 1680 тис.м³/добу).

Передбачається нарощування продуктивності артезіанського водопроводу до рівня затверджених експлуатаційних запасів у межах м.Києва з 287 до 724,4 тис.м³/добу та на ділянках перспективної забудови (33,5 тис.м³/добу).

Каналізування. Головними напрямками розвитку господарчо-побутової каналізації м.Києва є:

- підвищення надійності та економічності роботи системи каналізації;

- повне забезпечення населення централізованою каналізацією.

Потужність існуючих каналізаційних очисних споруд становить 1800 тис.м³/добу.

Розрахунковий середньодобовий скид стічних вод від міста на очисні споруди прогнозується:

на 01.01.2011 р. - 1332,75 тис.м³;

на 01.01.2021 р. - 1542,80 тис.м³;

при існуючому - 1297,50 тис.м³.

Питоме середньодобове водовідведення на 1 мешканця становить:

на 01.01.2011 р. - 504,6 л/добу;

на 01.01.2021 р. - 553,6 л/добу.

Розвиток міської централізованої господарчо-побутової каналізації передбачає:

- спорудження дублюючих самопливних і напірних колекторів; дублюючих насосних станцій міського значення з напірними колекторами;

- реконструкцію існуючих очисних споруд з метою підвищення рівня очистки і скорочення існуючої санітарно-захисної зони;

- подальше будівництво колекторів великого заглиблення з ліквідацією малопотужних каналізаційних насосних станцій;

- каналізування всієї існуючої малоповерхової забудови;

- будівництво систем каналізації у всіх населених пунктах, які передбачається включити в межі міста;

- застосування сучасного енергозберігаючого обладнання і технологій, а також новітніх довговічних матеріалів при реконструкції існуючих та будівництві нових споруд в системі каналізації.

Дощова каналізація та очисні споруди. У Києві функціонує роздільна система каналізації.

Загальна довжина головних і вуличних колекторів дощової каналізації становить більше 776 км, довжина внутрішньоквартальної мережі становить біля 1700 км.

У зв'язку із збільшенням щільності забудови і урбанізації території збільшиться загальний коефіцієнт стоку. Це призведе до збільшення розрахункових витрат поверхневого стоку і, як наслідок, до переповнення колекторів.

До 2020 р. передбачено будівництво вуличних колекторів дощової каналізації довжиною біля 170 км і 70 комплексів очисних споруд дощової води різної продуктивності як на нових випусках дощової води, так і на діючих, на яких очисні споруди не були побудовані за різними причинами.

При будівництві нових, а також реконструкції і капітальному ремонті існуючих колекторів дощової каналізації і комплексів очисних споруд дощової води ставиться задача зберегти водність і максимально підвищити якість води р. Дніпро, малих річок, струмків і водойм.

Передбачається на випусках головних колекторів дощової води у відкриті водойми і р. Дніпро відведення забрудненої частини поверхневого стоку на очистку від завислих речовин і нафтопродуктів. В першу чергу це стосується випусків у р. Дніпро діючих головних колекторів по відведенню поверхневого стоку, в т. ч.: Південно-Дарницького меліоканалу, р. Либідь, системи з'єднаних між собою озер в районі житлового масиву Оболонь, а також з територій житлових масивів Позняки-Західні, Осокорки-Північні, Центральні та Південні та ін.

В районах масової житлової забудови передбачається будівництво системи дощової каналізації і комплексів очисних споруд дощової води і введення їх першої черги в експлуатацію одночасно з введенням житла.

Передбачається також збільшення щільності мережі дощової каналізації в районах забудови 50-60-х років, які підлягають реконструкції та розвиток і будівництво дощової каналізації в районах індивідуальної забудови.

Електропостачання. Електропостачання народногосподарського комплексу та населення міста (з урахуванням технологічних витрат в електричних мережах)

збільшиться з 5885 млн. кВтг у 2000 р. до 7800 млн. кВтг у 2010 р. та 12445 млн. кВтг у 2020 р.

Приріст електроспоживання у 2010 р. порівняно з 2000 р. становить 33%, у 2020 р. порівняно з 2010 р. - 60%. Значне збільшення електроспоживання за період 2011-2020 рр. обумовлено включенням у проектні межі міста населених пунктів приміської зони.

Головне місце в корисному електроспоживанні міста, як і тепер, буде належати комунальному господарству (71% у 2000 р. і 59,5% - у 2020 р.).

Для покриття зростання електричного навантаження міста передбачається збільшення потужності джерел електропостачання:

- встановлення 3-го енергоблоку на ТЕЦ-6 потужністю 250 МВт;
- введення газової турбіни на ДТЕЦ потужністю 140 МВт.

Згідно балансу потужностей покриття максимуму навантажень на 2010 р. забезпечується існуючими ТЕЦ міста з незначним резервом потужності (близько 70 МВт). На 2020 р. визначено незначний дефіцит потужності - близько 120 МВт, що складає близько 5% сумісного максимуму навантажень міста і буде покриватись від системи по ПЛ-330 кВ через опорні підстанції 330 кВ Новокиївську, Західну та Північну.

Заходами по розвитку системи електропостачання на 2001-2020 рр. закладено великий обсяг будівництва та реконструкції мереж і споруд напругою 110 кВ і вище.

Так, передбачено побудувати:

- 2 підстанції 330 кВ з живлячими ПЛ-330 кВ;
- 20 підстанцій 110 кВ з кабельно-повітряними лініями 110 кВ; довжина кабельних ліній 110 кВ збільшиться на 170 км в одноланцюговому обчисленні, у т.ч. 31 км - каблювання існуючих повітряних ліній 110 кВ, що дасть можливість вивільнити біля 130 га території міста, а також поліпшити його екологічний стан і благоустрій.

Теплопостачання. Очікується зростання загальної теплової потреби до 12270 Гка/год. у 2010 р. та до 13050 Гкал/год. у 2020 р. З урахуванням теплової потужності джерел теплопостачання, дефіцит теплоти складе відповідно 1205 Гкал/год. та 1598 Гкал/год.

Проектом пропонується подальше використання джерел енергії на органічному паливі із застосуванням нових паливозберігаючих технологій.

Покриття дефіциту теплоти передбачається за рахунок збільшення теплової потужності ТЕЦ-5, реконструкції і технічного переозброєння станцій теплопостачання № 1 і № 2 (СТ-1 і СТ-2), завершення будівництва районної котельні «Позняки» та збільшення її потужності, технічного переозброєння Дарницької ТЕЦ, а також шляхом поетапного оновлення основного та допоміжного устаткування ТЕЦ-6, ТЕЦ-5, районних котелень та інших джерел теплопостачання.

Газопостачання. Основний напрямок розвитку системи газопостачання передбачає:

- забезпечення збільшення споживання газу до 2237,81 тис.м³/год. в 2010р. і 2569,82 тис.м³/год. у 2020 р.;

- надійне забезпечення газом автономних джерел теплопостачання;
- введення жорсткої системи контролю за споживанням та обліком газу як на підприємствах, так і в будинках і квартирах;
- застосування та впровадження на об'єктах, які споживають газ, сучасних малоенергоємних технологій;
- улаштування других вводів на джерела централізованого теплопостачання (ТЕЦ-4, ТЕЦ-6);
- підвищення безпеки та надійності системи газопостачання шляхом:
 - будівництва нових і реконструкції існуючих мереж;
 - поступового переходу на одноступеневу схему подачі газу (де це виправдано і технічно можливо) із застосуванням поліетиленових труб і комбінованих будинкових регуляторів тиску;
 - своєчасного проведення капітальних і поточних ремонтів, заміни окремих елементів системи без порушення її роботи.

Мережа загальних колекторів. Заходами по розвитку мережі загальних колекторів для сумісної прокладки інженерних комунікацій передбачено збільшення їх протяжності на 3,6 км у період 2001-2020 рр., у т.ч. в центральній частині до 2010 р. передбачено сформувати систему колекторів, яка становитиме біля 2 км.

До системи колекторів увійдуть існуючий Хрещатицький колектор, побудований у 2001 р. колектор вздовж Бессарабського кварталу, колектор від Нового проїзду до вул. Еспланадної із заходами на вул. Шота Руставелі, а також колектор, що буде побудований в районі Європейської площі.

Зв'язок і сигналізація. Інфраструктура зв'язку включає міський телефонний зв'язок, кабельне телебачення та проводове мовлення.

Розвиток *телефонної* мережі передбачає:

- підвищення доступності та надійності шляхом підвищення ємності телефонної мережі більш ніж 1,8 млн. телефонів звичайних, що забезпечить на кожні 100 мешканців міста 80 номерів звичайного телефонного зв'язку та 50 номерів сотового зв'язку і 5 номерів супутникового;
- розширення видів зв'язку: телефон, телефакс, оренда каналів і т.п.;
- радикальне оновлення технічної бази - повний перехід на цифрове обладнання АТС і використання волоконно-оптичних ліній зв'язку.

Для забезпечення житлово-громадського будівництва на період 2020 р. передбачається реконструкція існуючих і будівництво нових станційних і лінійних споруд мережі *проводового* мовлення.

Для подачі програм мовлення на ОПС, команд управління та зворотнього контролю на ОПС і ТП, передбачається поступовий перехід від фізичних з'єднувальних ліній на цифрові канали передач в єдиній транспортній телекомунікаційній мережі м. Києва.

Приріст абонентських пристроїв на 2020 р. складе 30% від існуючих, а щільність буде 90 АП на 100 сімей.

Подальший розвиток *інформаційно-телекомунікаційної* мережі м. Києва передбачає:

- створення в місті єдиної телеінформаційної системи на основі кабельного телебачення;

- збільшення кількості телевізійних програм - більш ніж 40, у т.ч. супутникових;

- забезпечення двоспрямованих потоків інформації для функціонування телефонії, доступу до Інтернет;

- якісне поліпшення приймання зображення та звуку, у т.ч. телебачення високої чіткості, широкого формату зображення, стереозвуку.

Санітарна очистка міста. Загальний обсяг утворення твердих побутових відходів у місті визначений на рівні 800 тис.т на рік. Передбачено впровадження комплексної системи санітарної очистки, яка базується на організації роздільного збирання ТПВ з подальшим їх сортуванням на спеціальних технологічних лініях (сміттесортувальних заводах), компостуванням органічної частини, брикетуванням залишку, що не утилізується, та складуванням його на спеціальному полігоні. Ця система має органічно включатися в існуючу структуру санітарної очистки міста, поступово витісняючи об'єкти і структури, що не відповідають сучасним вимогам.

З метою підвищення відповідальності перед споживачами за виконання послуг із санітарної очистки і поліпшення екологічної ситуації необхідно на протязі 2002р. розробити нормативні документи, у 2002-2003рр. розробити і затвердити структуру управління санітарною очисткою міста.

Для збереження цілісності впроваджуваної системи розроблений графік впровадження основних технологічних процесів і об'єктів санітарної очистки:

- на першому році (2002) - впровадження роздільного збирання відходів;

- на протязі року основна маса ТПВ має вивозитись на полігон № 5 і сміттєспалювальний завод «Енергія». В цьому ж році має розпочатись будівництво першого сміттесортувального заводу, а також проектування другого і третього сміттесортувальних заводів, заводу для виробництва компосту та полігону для складування брикетів з неутилізованого залишку ТПВ;

- на другому році (2003) має стати до ладу перший сміттесортувальний завод, більш широкого розповсюдження набере роздільне збирання відходів. Суттєво зменшиться об'єм ТПВ, що транспортуються на полігон № 5 безпосередньо з місць їх утворення (з 635 до 426 тис.т), споживачі вторинної сировини одержать 83 тис.т цінних компонентів. У той же час на полігон № 5 поступить 131 тис.т відходів у вигляді брикетів високої щільності, що почне зменшувати негативний вплив полігону на довкілля. До кінця року має стати до ладу другий сміттесортувальний завод, розпочато будівництво заводу для виробництва компосту та полігону для складування брикетів з неутилізованого залишку ТПВ;

- на початок третього (2004) року буде діяти два сміттесортувальних заводи, які відправлять на переробні підприємства 138 тис.т вторинної сировини і 262 тис.т брикетів з неутилізованого залишку ТПВ на полігон № 5. Всього ж як вторинну сировину буде використано 168 тис.т ТПВ, а на полігон потрапить лише 210 тис.т відходів у не спресованому вигляді. До кінця року має завершитись будівництво третього сміттесортувального заводу, заводу для виробництва компосту та полігону для складування брикетів з неутилізованого залишку ТПВ;

- на початок четвертого року (2005) мають працювати всі основні об'єкти, передбачені «Схемою...» - три сміттесортувальних заводи, завод для виробництва компосту, полігон для брикетів. Вперше споживачі компосту в 2005р. зможуть одержати 229 тис.т цього продукту. Переробники вторинної сировини одержать загалом 252 тис.т цінних компонентів, які містяться в ТПВ. Полігон для брикетів прийме 263 тис.т спресованих відходів.

Таким чином, у 2005р. практично завершиться впровадження в Києві комплексної системи санітарної очистки міста від твердих побутових відходів, яка базується на організації роздільного збирання ТПВ з подальшим їх сортуванням на предмет вилучення вторинної сировини, компостуванням органічної частини і брикетуванням залишку, що не утилізується.

Зсувні явища на правому березі р. Дніпро мали місце і почали приносити збитки місту та його мешканцям ще в давні часи. По мірі виходу забудови міста на схили та яри боротьба із зсувними явищами потребувала постійної уваги міської адміністрації.

Виконання проектних і будівельних робіт інженерного захисту відбувалося згідно генеральних схем протизсувних заходів. Діюча схема була складена Головкиївпроектм у 1983 р. У 2001 р. виконана карта-схема зсувних процесів в м.Києві з виділенням найбільш небезпечних ділянок.

У зв'язку з розробкою нового Генерального плану міста, яким передбачено залучення до Києва нових територій, де мають розвиток зсувні явища, - виникла необхідність розробки проекту нової Генеральної схеми інженерного захисту від зсувів, якою уточняться перелік і терміни виконання заходів по інженерному захисту території в т. ч. і на період 2001-2020 р.р.

Із загальної території м. Києва 18,9% складають заплавні території, 5% - зсувні і зсувонебезпечні території, 6,2% - території з високим рівнем підземних вод і 6,6% - території з ґрунтами, що осідають.

Крім того, зсувонебезпечні території є на Ходосівському та Вишгородському сельбищних районах, включених у проектні межі Києва.

З біля 3000 га зсувних територій в діючих межах міста - 1600 га використані під забудову різного призначення, у т.ч. Печерський ландшафтний парк, будинок «Український дім», шляхом проведення протизсувних заходів побудовано житловий квартал у Старонаводницькому яру.

З метою підвищення рівня інженерного захисту територій, промислових і житлових об'єктів і споруд, на виконання відповідних директивних документів з цих питань зроблені обстеження та складені переліки підприємств, організацій і установ, розташованих на ділянках територій м. Києва, де є загроза зсувам.

Враховуючи ситуацію, що склалася, розроблена програма будівництва об'єктів інженерного захисту територій м. Києва від зсувів на 2001-2007 рр. У програму увійшло 20 об'єктів, визначена їх вартість і терміни виконання робіт.

Передбачене будівництво об'єктів інженерного захисту територій м. Києва від зсувів на 2001-2007 рр. в значній мірі ліквідує зсувні явища на першочергових ділянках.

Інженерна підготовка території. Генеральним планом розвитку міста на період до 2020р., як і в попередній період, передбачається подальше освоєння під

забудову заплавних територій р.Дніпро для розміщення житлово-цивільного та комунального будівництва.

Житлове будівництво на цих територіях ведеться з урахуванням підпору водосховища Канівської ГЕС і проходження максимальних і аварійних горизонтів води.

Ці території характеризуються ослабленим природним дренажем поверхневих і ґрунтових вод, періодично затоплюються весняною повінню.

Забудова цих територій можлива тільки після проведення цілого ряду заходів від підтоплення та затоплення, основними з яких є:

- захист від затоплення весняною повінню, що повторюється 1 раз у 100 років, з урахуванням нормативних запасів;
- захист від затоплення катастрофічними горизонтами води;
- забезпечення відведення з території забудови талої і дощової води.

Проектом Генерального плану передбачається: налив не освоєних до 2002р. територій житлових масивів Троєщина, Позняки, Осокорки-північні, а також територій нових житлових масивів Осокорки-центральні, Осокорки-південні, територій Воскресенських і Русанівських садів, Ходосівського жилого району.

У розрахунковий період передбачено налити заплавних територій біля 1590 га, для чого необхідно біля 84,2 млн.м³ піску.

Ґрунт для наливу передбачається брати, в основному, з кар'єрів у зоні Канівського водосховища з доставкою його до місця укладки баржами з наступною подачею на територію мікрорайонів земснарядами.

Проектом Генерального плану передбачено розміщення житлової забудови за рахунок ущільнення діючої в районі сіл Троєщина, Бортничі-нижні та жилого масиву «Орхідея» на території Осокорків-центральных.

Захист цих територій передбачається методом їх обвалування, частковою підсипкою занижених ділянок і будівництва дренажних систем.

Передбачені для забудови території в районі селища ДВРЗ і жилого району Теремки-3 з високим рівнем ґрунтової води передбачається до освоєння підсипати на висоту 1,0-1,5 м. Площа цих територій становить біля 180 га, об'єм ґрунту для підсипки - біля 3,5 млн.м³.

Для захисту забудованих жилих територій від підтоплення ґрунтовими водами проектом передбачено влаштування дренажних систем на площі біля 1400 га.

12. ПЕРША ЧЕРГА БУДІВНИЦТВА

Перша черга будівництва розроблена на період 2001-2010рр. і включає пропозиції щодо обсягів та розміщення житлово-цивільного будівництва, заходів по розвитку інженерно-транспортної інфраструктури (загальноміські та ті, що забезпечують освоєння нових районів), зеленого будівництва та охорони навколишнього середовища.

У повному обсязі ці питання відбиті у 18-му томі пояснювальної записки до проекту Генерального плану.

У проектних рішеннях на період до 2010р. враховані пропозиції та зауваження підрозділів КМДА, районних у м.Києві державних адміністрацій, міських організацій щодо зазначених вище питань, після розгляду їх у липні-серпні 2001р.

12.1. Житлове будівництво

Обсяги житлового будівництва на цей період становлять 11 млн.кв.м загальної площі, у т.ч. 2001-2005рр. – 5,1 млн.кв.м, 2006-2010рр. – 5,9 млн.кв.м. Із загального обсягу житлового будівництва 59% розміщується у правобережній частині міста, 41% - у лівобережній. Повний перелік районів розміщення житлового будівництва із зазначенням обсягів введення житла наведений в таблиці 12.1.1.

У цей період завершується забудова основних житлових масивів – Оболонь, Вигурівщина-Троєщина, Позняки-східні, Осокорки-північні, та розпочинається будівництво на нових, основні з яких – Осокорки-центральні, Теремки-III, Кібцентр (2 м/р), вул.Замковецька (1, 2 м/р), проспект "Правди", м/р "Троянда", вул.Метрологічна, вул.Саперно-Слобідська (1 м/р).

Передбачається виведення та багатоповерхова забудова садових товариств "Нивки" та "Воскресенські".

Із загального обсягу житлового будівництва майже 78% (8,5 млн.кв.м) розміщується в мікрорайонах та житлових кварталах, 17% (1,9 млн.кв.м) – на окремих ділянках, 2% (0,2 млн.кв.м) – модернізація існуючих садових товариств під житлову забудову з присадибними ділянками, 3% (0,4 млн.кв.м) – надбудова та добудова існуючих житлових будинків при їх реконструкції.

Із загального обсягу житлового будівництва 41,6% (4,6 млн.кв.м) розміщується на територіях, які потребують інженерної підготовки – гідроналиву, підсипки, обвалування, тощо.

Серед земель, що використовуються для розміщення житлового будівництва, найбільшу питому вагу мають такі категорії (% до загального обсягу):

- житлові мікрорайони та квартали, що завершуються будівництвом (45,0%);
- житлові території, що підлягають реконструкції та ущільненню (24,6%);
- землі, що не використовуються (10,3%);
- землі сільськогосподарського призначення (10,8%);
- території колективних садів (5,4%);
- промислові, комунально-складські та території спеціального призначення (3,9%).

У складі цього розділу розроблена адресна програма житлового будівництва в м.Києві на 2002-2004рр., яка містить повний перелік житлових будинків із зазначенням серії або типу проекту, поверховості, загальної площі квартир та замовника на будівництво; загальний обсяг їх становить 3054 тис.кв.м загальної площі квартир.

Таблиця 12.1.1

РАЙОНИ РОЗМІЩЕННЯ ЖИТЛОВОГО БУДІВНИЦТВА
В м.КИЄВІ У 2001-2010 рр.

/тис.кв.м заг.площі/

№№ за ГП	Найменування	Розміщується за генпланом 2001-2010 роках			у тому числі					
		всього	садибна	інша	2001-2005 рр.			2006-2010 рр.		
					всього	садибна	інша	всього	садибна	інша
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	Планувальна зона 1									
1	Старонаводницька, 2-20 (2 черга)	109,0	0,0	109,0	88,2	0,0	88,2	20,8	0,0	20,8
2	р-он вул. Щорса, 32-36	84,9	0,0	84,9	34,9	0,0	34,9	50,0	0,0	50,0
3	Кіквідзе-Підвисоцького	157,9	0,0	157,9	22,4	0,0	22,4	135,5	0,0	135,5
4	Золотоустівська-Чорновола, всього	159,4	0,0	159,4	88,8	0,0	88,8	70,6	0,0	70,6
	у т.ч. кв. 1	19,6	0,0	19,6	0,0	0,0	0,0	19,6	0,0	19,6
	кв. 1а	55,3	0,0	55,3	27,8	0,0	27,8	27,5	0,0	27,5
	кв. 2	33,1	0,0	33,1	33,1	0,0	33,1	0,0	0,0	0,0
	кв. 5	13,8	0,0	13,8	13,8	0,0	13,8	0,0	0,0	0,0
	кв. 4	34,4	0,0	34,4	14,1	0,0	14,1	20,3	0,0	20,3
	кв. 6	3,2	0,0	3,2	0,0	0,0	0,0	3,2	0,0	3,2
5	Гончари-Кожум"яки	74,7	13,8	60,9	38,2	5,2	33,0	36,5	8,6	27,9
6	р-он вул. Петрівської	16,9	0,0	16,9	0,0	0,0	0,0	16,9	0,0	16,9
7	вул. Панфіловців (ущільнення)	6,0	6,0	0,0	2,8	2,8	0,0	3,2	3,2	0,0
8	вул. Мічуріна (рек. з ущільн.)	6,6	6,6	0,0	3,1	3,1	0,0	3,5	3,5	0,0
9	вул. Звіринецька (рек. з ущ.)	7,7	7,7	0,0	3,6	3,6	0,0	4,1	4,1	0,0
10	Чорна Гора (рек. з ущ.)	11,0	1,0	10,0	0,4	0,4	0,0	10,6	0,6	10,0
	Окремі ділянки	766,4	0,0	766,4	457,0	0,0	457,0	309,4	0,0	309,4
	Надбудова при реконструкції	165,2	0,0	165,2	46,0	0,0	46,0	119,2	0,0	119,2
	Разом по планувальній зоні 1	1565,7	35,1	1530,6	785,4	15,1	770,3	780,3	20,0	760,3
	Планувальна зона 2									
11	Саперно-Слобідська, 1 м/р	147,1	0,0	147,1	56,2	0,0	56,2	90,9	0,0	90,9
13	пров. Моторний	44,5	0,0	44,5	22,9	0,0	22,9	21,6	0,0	21,6
14	Ломоносова, всього	369,0	13,6	355,4	42,9	0,0	42,9	326,1	13,6	312,5
	у т.ч. 1 м/р	127,5	0,0	127,5	42,9	0,0	42,9	84,6	0,0	84,6
	1а м/р	45,0	0,0	45,0	0,0	0,0	0,0	45,0	0,0	45,0
	3 м/р	160,0	0,0	160,0	0,0	0,0	0,0	160,0	0,0	160,0
	4-5 м/р	18,1	13,6	4,5	0,0	0,0	0,0	18,1	13,6	4,5
	8 м/р	18,4	0,0	18,4	0,0	0,0	0,0	18,4	0,0	18,4
15	Кібцентр, 2 м/р	95,5	0,0	95,5	0,0	0,0	0,0	95,5	0,0	95,5
16	Теремки-III	200,0	0,0	200,0	0,0	0,0	0,0	200,0	0,0	200,0
17	Метрологічна	40,0	10,0	30,0	0,0	0,0	0,0	40,0	10,0	30,0
18	Народного ополчення, всього	113,3	0,0	113,3	76,1	0,0	76,1	37,2	0,0	37,2
	у т.ч. 2 черга	66,6	0,0	66,6	29,4	0,0	29,4	37,2	0,0	37,2
	3 черга	46,7	0,0	46,7	46,7	0,0	46,7	0,0	0,0	0,0

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
19	Батієва Гора (рек. з ущільн.)	34,5	4,5	30,0	1,8	1,8	0,0	32,7	2,7	30,0
20	Олександрівська слобідка (рек. з ущільн.)	10,4	10,4	0,0	6,0	6,0	0,0	4,4	4,4	0,0
	у т.ч. 1 (південна)	5,2	5,2	0,0	3,0	3,0	0,0	2,2	2,2	0,0
	2 (північна)	5,2	5,2	0,0	3,0	3,0	0,0	2,2	2,2	0,0
21	Совки (ущільнення)	7,2	7,2	0,0	3,5	3,5	0,0	3,7	3,7	0,0
22	сел. Жуляни (ущільнення)	38,0	38,0	0,0	15,2	15,2	0,0	22,8	22,8	0,0
23	Ширма (рек. з ущільненням)	20,0	10,0	10,0	4,6	4,6	0,0	15,4	5,4	10,0
24	Деміївка (рек. з ущільненням)	8,2	8,2	0,0	3,5	3,5	0,0	4,7	4,7	0,0
25	Мишоловка (рек. з ущільненням)	18,2	8,2	10,0	3,5	3,5	0,0	14,7	4,7	10,0
26	Корчувате (рек. з ущільненням)	4,1	4,1	0,0	1,6	1,6	0,0	2,5	2,5	0,0
27	сел. Пирогів (рек. з ущільн.)	10,5	10,5	0,0	4,7	4,7	0,0	5,8	5,8	0,0
28	сел. Чапаєвка (рек. з ущільн.)	44,2	44,2	0,0	17,4	17,4	0,0	26,8	26,8	0,0
30	СТ "Мічурінець" (модернізація)	18,0	18,0	0,0	18,0	18,0	0,0	0,0	0,0	0,0
31	СТ "Автомобіліст" (модернізація)	1,5	1,5	0,0	1,5	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0
32	СТ по вул. Гаєвій (модернізація)	1,5	1,5	0,0	1,5	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0
	Окремі ділянки	426,3	0,0	426,3	260,1	0,0	260,1	166,2	0,0	166,2
	Надбудова при реконструкції	35,7	0,0	35,7	4,8	0,0	4,8	30,9	0,0	30,9
	Разом по планувальній зоні 2	1687,7	189,9	1497,8	545,8	82,8	463,0	1141,9	107,1	1034,8
	Планувальна зона 3									
34	кварт. Лебедєва-Кумача	116,6	0,0	116,6	66,5	0,0	66,5	50,1	0,0	50,1
35	бульв. Лепсе, 34-42	32,3	0,0	32,3	21,1	0,0	21,1	11,2	0,0	11,2
37	Караваєві дачі (ущільнення)	7,0	7,0	0,0	3,4	3,4	0,0	3,6	3,6	0,0
38	Святошин, всього	162,1	1,6	160,5	120,6	0,4	120,2	41,5	1,2	40,3
	у т. ч. 1 м/р	74,0	0,0	74,0	74,0	0,0	74,0	0,0	0,0	0,0
	2 м/р	78,5	0,0	78,5	38,2	0,0	38,2	40,3	0,0	40,3
	3 м/р (рек. з. ущ.)	9,6	1,6	8,0	8,4	0,4	8,0	1,2	1,2	0,0
39	Біличі, всього	129,8	4,0	125,8	80,2	1,5	78,7	49,6	2,5	47,1
	у т.ч. 8 м/р	14,7	0,0	14,7	14,7	0,0	14,7	0,0	0,0	0,0
	13 м/р	27,1	0,0	27,1	27,1	0,0	27,1	0,0	0,0	0,0
	13а м/р (рек. з ущ.)	28,1	1,1	27,0	0,3	0,3	0,0	27,8	0,8	27,0
	16 м/р (рек. з ущ.)	20,8	0,7	20,1	0,2	0,2	0,0	20,6	0,5	20,1
	17 м/р (рек. з ущ.)	39,1	2,2	36,9	37,9	1,0	36,9	1,2	1,2	0,0
40	Новобіличі (рек. з ущ.)	48,0	5,9	42,1	27,0	2,9	24,1	21,0	3,0	18,0
42	Південна Борщагівка (рек. з ущ.)	35,6	5,0	30,6	33,1	2,5	30,6	2,5	2,5	0,0
44	вул. Ризька (рек. з ущільненням)	0,5	0,5	0,0	0,2	0,2	0,0	0,3	0,3	0,0
45	Нивки (рек. з ущільненням)	8,3	8,3	0,0	3,7	3,7	0,0	4,6	4,6	0,0
46	сел. Катеринівка (рек. з ущільн.)	4,0	4,0	0,0	1,9	1,9	0,0	2,1	2,1	0,0
47	сел. Жовтневе (ущільнення)	2,6	2,6	0,0	1,4	1,4	0,0	1,2	1,2	0,0
48	сел. Перемога (рек. з ущільн.)	43,8	5,1	38,7	41,3	2,6	38,7	2,5	2,5	0,0
49	Житомирське шосе, 15 км	38,1	38,1	0,0	12,9	12,9	0,0	25,2	25,2	0,0
51	СТ Нивки (реконструкція)	75,0	0,0	75,0	0,0	0,0	0,0	75,0	0,0	75,0
52	СТ Берківці-ліві (модернізація)	142,5	142,5	0,0	52,5	52,5	0,0	90,0	90,0	0,0
53	СТ "Связист" (модернізація)	44,8	44,8	0,0	20,0	20,0	0,0	24,8	24,8	0,0
	Окремі ділянки	351,3	0,0	351,3	213,0	0,0	213,0	138,3	0,0	138,3
	Надбудова при реконструкції	75,1	0,0	75,1	14,7	0,0	14,7	60,4	0,0	60,4

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	Разом по планувальній зоні 3	1317,4	269,4	1048,0	713,5	105,9	607,6	603,9	163,5	440,4
	Планувальна зона 4									
54	Оболонь, всього	548,6	6,4	542,2	318,5	6,4	312,1	230,1	0,0	230,1
	у т. ч. За м/р	307,8	6,4	301,4	114,6	6,4	108,2	193,2	0,0	193,2
	Зб м/р	92,9	0,0	92,9	92,9	0,0	92,9	0,0	0,0	0,0
	інші мікрорайони	147,9	0,0	147,9	111,0	0,0	111,0	36,9	0,0	36,9
55	ур. Оболонь	15,1	15,1	0,0	0,0	0,0	0,0	15,1	15,1	0,0
56	Вишгородська-Автозаводська, 2	63,3	0,0	63,3	49,0	0,0	49,0	14,3	0,0	14,3
57	Замковецька, 1 і 2 м/р	200,0	0,0	200,0	0,0	0,0	0,0	200,0	0,0	200,0
58	просп. "Правди", всього	525,0	0,0	525,0	0,0	0,0	0,0	525,0	0,0	525,0
	у т.ч. діл. 4	75,0	0,0	75,0	0,0	0,0	0,0	75,0	0,0	75,0
	діл. 5	100,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	100,0
	діл. 6	50,0	0,0	50,0	0,0	0,0	0,0	50,0	0,0	50,0
	діл. 7	300,0	0,0	300,0	0,0	0,0	0,0	300,0	0,0	300,0
59	Виноградар, всього	69,0	0,0	69,0	69,0	0,0	69,0	0,0	0,0	0,0
	у т.ч. 1 м/р	7,7	0,0	7,7	7,7	0,0	7,7	0,0	0,0	0,0
	2 м/р	41,3	0,0	41,3	41,3	0,0	41,3	0,0	0,0	0,0
	4 м/р	20,0	0,0	20,0	20,0	0,0	20,0	0,0	0,0	0,0
60	м/р "Троянда"	150,0	0,0	150,0	0,0	0,0	0,0	150,0	0,0	150,0
61	сел. Шевченко (рек. з ущ.)	23,7	8,7	15,0	4,2	4,2	0,0	19,5	4,5	15,0
62	вул. Замковецька-Беліцька-Гомельська (рек. з ущільн.)	21,2	11,2	10,0	5,6	5,6	0,0	15,6	5,6	10,0
63	вул. Петропавлівська-О.Теліги (рек. з ущільн.)	17,4	7,4	10,0	3,5	3,5	0,0	13,9	3,9	10,0
64	вул. Ольжича-Котовського (рек. з ущільненням)	17,8	2,8	15,0	1,7	1,7	0,0	16,1	1,1	15,0
65	СТ Нивки (реконструкція)	150,0	0,0	150,0	0,0	0,0	0,0	150,0	0,0	150,0
	Окремі ділянки	92,4	0,0	92,4	55,5	0,0	55,5	36,9	0,0	36,9
	Надбудова при реконструкції	33,6	0,0	33,6	8,1	0,0	8,1	25,5	0,0	25,5
	Разом по планувальній зоні 4	1927,1	51,6	1875,5	515,1	21,4	493,7	1412,0	30,2	1381,8
	Планувальна зона 5									
68	Вигурівщина-Троєщина, всього	779,9	0,0	779,9	651,9	0,0	651,9	128,0	0,0	128,0
	у т.ч. 2 м/р	101,6	0,0	101,6	101,6	0,0	101,6	0,0	0,0	0,0
	11 м/р	19,5	0,0	19,5	19,5	0,0	19,5	0,0	0,0	0,0
	13 м/р	26,2	0,0	26,2	26,2	0,0	26,2	0,0	0,0	0,0
	20 м/р	188,0	0,0	188,0	60,0	0,0	60,0	128,0	0,0	128,0
	21 м/р	67,6	0,0	67,6	67,6	0,0	67,6	0,0	0,0	0,0
	22 м/р	18,2	0,0	18,2	18,2	0,0	18,2	0,0	0,0	0,0
	24 м/р	255,4	0,0	255,4	255,4	0,0	255,4	0,0	0,0	0,0
	26 м/р	43,4	0,0	43,4	43,4	0,0	43,4	0,0	0,0	0,0
	26а м/р	60,0	0,0	60,0	60,0	0,0	60,0	0,0	0,0	0,0
69	сел. Троєщина (ущільнення)	6,0	6,0	0,0	2,4	2,4	0,0	3,6	3,6	0,0
70	Лівобережний центр	78,7	0,0	78,7	78,7	0,0	78,7	0,0	0,0	0,0

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
72	Стара Дарниця, всього	82,2	0,9	81,3	42,7	0,4	42,3	39,5	0,5	39,0
	у т.ч. 1 м/р (рек. з ущ.)	66,7	0,4	66,3	42,5	0,2	42,3	24,2	0,2	24,0
	2 м/р (рек. з ущ.)	15,5	0,5	15,0	0,2	0,2	0,0	15,3	0,3	15,0
73	р-он ДВРЗ (рек. з ущ.)	98,4	3,0	95,4	80,1	1,2	78,9	18,3	1,8	16,5
74	бульв.Верховної Ради, 21	46,2	0,0	46,2	46,2	0,0	46,2	0,0	0,0	0,0
75	Биківня (рек. з ущільн.)	3,7	3,7	0,0	1,5	1,5	0,0	2,2	2,2	0,0
77	Воскресенські СТ (реконструкція)	160,0	0,0	160,0	0,0	0,0	0,0	160,0	0,0	160,0
	Окремі ділянки	212,6	0,0	212,6	125,1	0,0	125,1	87,5	0,0	87,5
	Надбудова при реконструкції	57,7	0,0	57,7	14,4	0,0	14,4	43,3	0,0	43,3
	Разом по планувальній зоні 5	1525,4	13,6	1511,8	1043,0	5,5	1037,5	482,4	8,1	474,3
	Планувальна зона 6									
78	Нова Дарниця, всього	201,2	0,0	201,2	82,7	0,0	82,7	118,5	0,0	118,5
	у т.ч. 1 м/р	75,7	0,0	75,7	75,7	0,0	75,7	0,0	0,0	0,0
	3 м/р	68,7	0,0	68,7	0,0	0,0	0,0	68,7	0,0	68,7
	5 м/р	56,8	0,0	56,8	7,0	0,0	7,0	49,8	0,0	49,8
79	Харківський, 4 м/р (рек. з ущ.)	7,8	7,8	0,0	3,2	3,2	0,0	4,6	4,6	0,0
80	Позняки-західні, всього	776,8	0,0	776,8	489,5	0,0	489,5	287,3	0,0	287,3
	у т.ч. 2 м/р	154,4	0,0	154,4	38,0	0,0	38,0	116,4	0,0	116,4
	3 м/р	65,9	0,0	65,9	0,0	0,0	0,0	65,9	0,0	65,9
	8 м/р	286,0	0,0	286,0	286,0	0,0	286,0	0,0	0,0	0,0
	9 м/р	115,0	0,0	115,0	115,0	0,0	115,0	0,0	0,0	0,0
	10 м/р	105,1	0,0	105,1	50,5	0,0	50,5	54,6	0,0	54,6
	10а, 6 м/р	50,4	0,0	50,4	0,0	0,0	0,0	50,4	0,0	50,4
81	Позняки-східні, всього	536,3	0,0	536,3	461,0	0,0	461,0	75,3	0,0	75,3
	у т.ч. 4 м/р	200,4	0,0	200,4	200,4	0,0	200,4	0,0	0,0	0,0
	5-5а м/р	138,3	0,0	138,3	138,3	0,0	138,3	0,0	0,0	0,0
	6а м/р	82,2	0,0	82,2	39,6	0,0	39,6	42,6	0,0	42,6
	7 м/р	115,4	0,0	115,4	82,7	0,0	82,7	32,7	0,0	32,7
82	Осокорки-північні, всього	1110,1	0,0	1110,1	407,3	0,0	407,3	702,8	0,0	702,8
	у т.ч. 5-8 м/р	405,0	0,0	405,0	0,0	0,0	0,0	405,0	0,0	405,0
	6 м/р	261,9	0,0	261,9	44,1	0,0	44,1	217,8	0,0	217,8
	7а м/р	27,0	0,0	27,0	27,0	0,0	27,0	0,0	0,0	0,0
	9а м/р	27,0	0,0	27,0	27,0	0,0	27,0	0,0	0,0	0,0
	11 м/р	109,2	0,0	109,2	109,2	0,0	109,2	0,0	0,0	0,0
	12 м/р	280,0	0,0	280,0	200,0	0,0	200,0	80,0	0,0	80,0
83	Осокорки-центральні	240,0	70,0	170,0	0,0	0,0	0,0	240,0	70,0	170,0
85	Бортничі-верхні (рек. з ущільн.)	46,7	13,6	33,1	15,2	6,1	9,1	31,5	7,5	24,0
86	Бортничі-нижні (рек. з ущільн.)	4,0	4,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,0	4,0	0,0
	Окремі ділянки	72,3	0,0	72,3	42,3	0,0	42,3	30,0	0,0	30,0
	Надбудова при реконструкції	1,5	0,0	1,5	0,0	0,0	0,0	1,5	0,0	1,5
	Разом по планувальній зоні 6	2996,7	95,4	2901,3	1501,2	9,3	1491,9	1495,5	86,1	1409,4
	В С Ь О Г О за генпланом	11020,0	655,0	10365,0	5104,0	240,0	4864,0	5916,0	415,0	5501,0
	%%	100%	6%	94%	100%	5%	95%	100%	7%	93%

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	у т.ч.									
	житлові райони	8136,6	446,7	7689,9	3769,5	146,5	3623,0	4367,1	300,2	4066,9
	садові товариства	593,3	208,3	385,0	93,5	93,5	0,0	499,8	114,8	385,0
	окремі ділянки	1921,3	0,0	1921,3	1153,0	0,0	1153,0	768,3	0,0	768,3
	надбудова при реконструкції	368,8	0,0	368,8	88,0	0,0	88,0	280,8	0,0	280,8
	у т.ч.									
	5-поверхових будинків індустріального домобудування	152,0	0,0	152,0	30,5	0,0	30,5	121,5	0,0	121,5
	інших будинків, включаючи надбудову мансард	216,8	0,0	216,8	57,5	0,0	57,5	159,3	0,0	159,3

Найбільш потужним замовником на будівництво у цей період є КМДА – 70,4% від загального обсягу; на замовлення інших підприємств і організацій буде здійснено 23,6% обсягу житлового будівництва.

Структура замовлення КМДА визначена з урахуванням місткості закріплених за ними мікрорайонів та окремих ділянок: ХК "Київміськбуд" – 42,6% до загального обсягу, ДГО "Житло-інвест" Головного управління житлового забезпечення – 25,7%, УКБ – 16%, районні в м.Києві державні адміністрації – 12%, інші підрозділи – 3,7%.

12.2. Розвиток інфраструктури соціальної сфери

У період 2001-2010рр. передбачається будівництво об'єктів обслуговування населення в обсягах, які забезпечать комплексність житлової забудови в нових районах, подолання існуючих диспропорцій у забудованих районах та позитивні зрушення у розвитку загальноміської мережі.

Обсяги будівництва об'єктів соціальної сфери визначені на основі розрахунків додаткової потреби в них (згідно Державних будівельних норм), міських програм на 2002-2005рр. та з урахуванням пропозицій відповідних підрозділів КМДА.

У складі цього розділу наведені переліки цих об'єктів по галузях соціальної сфери із зазначенням їх потужності, розміщення, установ та організацій, відповідальних за їх виконання.

Зведені обсяги будівництва основних установ та підприємств обслуговування та рівень забезпеченості ними населення міста у 2010р. наведені в таблиці 12.2.1.

Таблиця 12.2.1

ВВЕДЕННЯ ОСНОВНИХ ОБ'ЄКТІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ У 2001-2010рр.

№ п/п	Установи та підприємства	Одиниця виміру	Введення у 2001-2010рр.	Потужність на 1.01.2011 р.	Рівень забезпеченості (% від нормативного показника)
1	2	3	4	5	6
1.	Дошкільні заклади освіти	місць	8217	71037	100,0
2.	Середні загальноосвітні заклади	-"	32400	281980	100,0
3.	Школи мистецтв	учнів	4358	22127	94,0
4.	Будинки дитячої творчості	місць	-	5135	79,0
5.	Підприємства торгівлі	кв.м торг.пл.	178400	538075	75,0
	у тому числі: - підприємства продовольчої торгівлі	-"	58850	221975	85,0

1	2	3	4	5	6
	- підприємства непродовольчої торгівлі	-"	119550	316100	69,0
6.	Ринкові комплекси	-"	34000	100076	96,0
7.	Підприємства громадського харчування	місць	16615	62515	60,0
8.	Підприємства побутового обслуговування	роб.місць	2200	10000	48,0
9.	Лікарні (міська мережа)	ліжок	2510	21714	60,0
10.	Поліклініки	відвід. за зміну	9400	66420	100,0
11.	Аптеки	кв.м норм.пл.	12000	74230	75,0
12.	Станції швидкої медичної допомоги	автомобілів	35	189	72,0
13.	Театри	місць	1110	7597	58,0
14.	Концертні зали	-"	1635	6804	74,0
15.	Універсальні спортивно-видовищні зали	-"	3000	13000	100,0
16.	Цирки	-"	1000	3000	50,0
17.	Масові бібліотеки	тис.один. збереження	1300	7034	67,0
18.	Приміщення для культурно-масової роботи з населенням, дозвілля і аматорської діяльності (за місцем проживання)	кв.м площі	20000	60686	39,0
19.	Спортивні зали загального користування	кв.м площі	8000	102243	42,0
20.	Басейни криті та відкриті	кв.м дзеркала води	4050	18980	55,0
21.	Приміщення для фізкультурно-оздоровчих занять у житловому кварталі	кв.м заг.площі	50000	56800	36,0
22.	Установи соціального забезпечення	місць	2020	4707	45,0
23.	Відділення та філії ощадного банку	кв.м норм.пл.	5000	38920	60,0
24.	Підприємства зв'язку	кв.м заг.пл.	11000	55390	48,0
25.	Пожежні депо	пожежна автомашина	24	123	94,0
26.	Готелі основних типів місць	місць	8964	20723	40,0
27.	Громадські вбиральні	прилад	456	1648	63,0
28.	Спецкомбінат ПКПО				
	у тому числі: - кладовища традиційного поховання (резерв)	га	161	231,9	90,0
	- крематорій з кладовищем урнових поховань	-"	9,4	21,7	100,0

12.3. Зелене та рекреаційне будівництво

Розвиток та упорядкування мережі зелених насаджень загального користування у цей період передбачає нове будівництво парків і скверів, ландшафтну реконструкцію та створення буферних парків. Нове зелене будівництво передбачено на схилах, в захисних зонах водотоків і водоймищ та нових сельбищних територіях на площі 703,5 га (табл. 12.3.1).

Таблиця 12.3.1

ПЕРЕЛІК ПЕРСПЕКТИВНИХ ОЗЕЛЕНИХ ТЕРИТОРІЙ
ЗАГАЛЬНОГО КОРИСТУВАННЯ НА ПЕРІОД ДО 2010 р.

Назва	Площа, га	Функціональний профіль
1	2	3
Парк «Троєщина» вздовж р. Десенки (1 черга розвитку)	75,0	Парк культури, розваг і відпочинку зонального значення
Біля кінотеатру «Флоренція»	3,5	Парк відпочинку
На ж.м. Позняки-східні	28,0	-//-
Дніпровський ПКіВ (Труханів о-в)	40,0	Розширення парку (Дарницьке ЛПГ, Дніпровське лісництво, кв. 65, 66)
Біля оз. Малинівка вздовж р. Десенка	16,0	Парк відпочинку (можливе розширення за рахунок лозорозсадника до 32,0 га)
Вздовж вул. Ушакова біля ставка № 16	12,8	Парк відпочинку
Біля ставок №№ 7 і 8 на ж.м. Південна Борщагівка	4,0	-//-
По просп. Перемоги, 127-129 (біля ресторану «Верховина»)	5,8	Парк відпочинку (разом з існуючим сквером - 8,0 га)
Розширення парку «Оболонь» (1 черга розвитку)	90,0	Парк культури, розваг і відпочинку зонального значення
Північніше оз. Лукове в урочищі Оболонь-Наталка («Дубовий гай»)	215,4	Парк відпочинку зонального значення з гольф-клубом
Біля оз. Вербне (2 черга)	31,0	Парк відпочинку (разом з існ.- 45,0 га)
Біля Совських ставок	20,4	Сквер
На ж.м. Теремки-2	19,5	-//-
Схили по вул. Саперно-Слобідській	4,4	-//-

1	2	3
Схили Черепанової гори	2,0	-//-
Схили Андріївської гірки	6,0	Історичний парк
Схили по вул. Гончарній	1,8	-//- (частка)
По вул. Фролівській (Замкова гора)	12,1	Історичний парк
Біля оз. Вирлиця	29,7	Парк відпочинку
Схили по Фестивальній алеї	0,9	-//-
Схили по Подільському узвозу	7,5	-//-
Біля оз. Синє, ж.м. Виноградар	21,5	-//-
Вздовж вул. Радунської	15,7	-//-
На вул. Милославській, ж.м. Троєщина, 20 мікрорайон	7,0	Спортивний парк
Парк на оз. Сонячне	33,5	Парк відпочинку
Всього:	703,5	

До складу об'єктів *ландшафтної реконструкції* включена переважна більшість існуючих насаджень загального користування, в яких цей вид роботи давно не проводився – всього 102 об'єкти загальною площею 1006,6 га. Серед них найбільші парки: Дружби Народів, Партизанської слави, Гідропарк, Дніпровський (Труханів острів), "Перемога", ім.Рильського, Аскольдова могила, Володимирська гірка та ін., а також і невеликі сквери в центральній частині міста (1-5 га) та бульвари.

Передбачається створення *буферних парків* загальною площею 1243,5 га на базі лісопаркових насаджень Святошинського (601,5га), Дарницького (430,0га) лісопаркових господарств, Боярської ЛДС (47,0га) та ЛПГ "Конча-Заспа" (165,0га).

Рекреаційне будівництво. Загальна місткість закладів *курортного лікування* на курортах Пуща-Водиця та Конча-Заспа за рахунок реконструкції та нового будівництва збільшиться на 2,5 тис.місць і становитиме у 2010р. 12,9 тис.місць.

Передбачається приріст місткості мережі: *туристських закладів* – туристських готелів та баз на 4,3 тис.місць (у 2010р. – 14,0 тис.місць), мотелів та кемпінгів – на 1,2 тис.місць (у 2010р. – 2,0 тис.місць), *закладів відпочинку* – комплексів баз, будинків і пансіонатів на 0,9 тис.місць (у 2010р. – 14,6 тис.місць), оздоровчих таборів – 1,7 тис.місць (у 2010р. – 11,0 тис.місць).

В цілому території *масового відпочинку* населення збільшиться у цей період на 5,06 тис.га (табл. 12.3.2).

Таблиця 12.3.2

РОЗВИТОК ТЕРИТОРІЙ МАСОВОГО ВІДПОЧИНКУ
НА ПЕРІОД ДО 2010 р.

Вид територій	Площа (тис. га)	
	Існуючий стан	2010 р.
1	2	3
Парки і гідропарки	4,03	4,72
Лісопарки	34,68	37,48
у т.ч. буферні парки	-	1,2
Лугопарки і луки	1,87	2,17
П л я ж і	0,13	0,19
Спортивні парки	0,17	0,18
Разом:	40,88	45,94
у т.ч. приріст (з урахуванням територій, що включені в проектні межі міста)	-	5,06

12.4. Охорона навколишнього природного середовища

На період першої черги будівництва передбачене поетапне здійснення заходів, спрямованих на відтворення природно-ресурсного потенціалу міста, ліквідацію деградаційних зсувів у природному середовищі, реабілітацію порушених територій:

- перепрофілювання виробництв із зниженням класу їх шкідливості – таблиця 12.4.1.;
- перебезування підприємств і окремих цехів, розташованих у житлових зонах та на землях водного фонду – таблиця 12.4.2.; всього передбачено перебезувати 32 підприємства та окремих цехів, внаслідок цього вивільняється 89 га;
- ліквідація або переспеціалізація під нежитлові функції житлового фонду з відселенням населення, розташованого у межах санітарно-захисних зон звалищ будівельного сміття по вул.Червонопрапорній (10,4 тис.кв.м) та побутових відходів "Пирогів" (6,4 тис.кв.м);
- перебезування пункту захоронення радіоактивних відходів Київського державного міжобласного спецкомбінату Українського державного об'єднання "Радон";
- будівництво 17 об'єктів очисних споруд дощової каналізації;
- впровадження заходів, які дозволять зменшити зони акустичного дискомфорту.

12.5. Транспорт і вулично-шляхова мережа

Зовнішній транспорт. Основним принципом розвитку Київського залізничного вузла на цей період є винесення вантажного руху за межі міської забудови, закриття вантажного руху по північному півкільцю та використання його для міського та приміського руху поїздів.

Серед основних об'єктів – будівництво другої колії на дільниці ст.Київ-Московський – ст.Підгірці (17,4 км), будівництво залізничної лінії по трасі зовнішнього обходу від ст.Підгірці до ст.Васильків-1 (20,0 км), реконструкція північного півкільця і лінії Київ-Вишгород для організації міських пасажирських перевезень, будівництво нової приміської станції Сирець.

Передбачається будівництво нових автовокзалів - "Теремки", "Харківський".

Основним заходом у розвитку річкового транспорту є початок будівництва нового річкового порту в районі м.Українка в обсягах, що забезпечують винесення за межі міста 2-го вантажного району порту. Передбачається реконструкція річкового вокзалу.

У Київському авіаційному вузлі передбачається будівництво пасажирського терміналу (600 пас. за годину) в аеропорту "Київ" та реконструкція існуючого аеровокзалу, в аеропорту "Бориспіль" передбачається реконструкція аеровокзального комплексу.

Міський громадський пасажирський транспорт. Передбачено розвиток 3-х існуючих і будівництво двох нових ліній **метрополітену** – Подільсько-Воскресенської (центральної її частини – ст. "Вокзальна", "Площа Перемоги", "Глибочицька") та Троєщина-Осокорки (від ст. "Вулиця Милославська" до ст."Лівобережна").

Подовження існуючих ліній передбачається в таких напрямках: Святошинсько-Броварської – в західному, від ст."Святошин" до ст."Проспект Палладіна" (3,3 км), Куренівсько-Червоноармійської – на південь, від ст."Либідська" до ст."Виставковий центр" (6,1 км), Сирецько-Печерської – в обох напрямках: до Харківської площі на лівому березі і до Виноградаря – на правому (8,1 км).

Передбачається реконструкція діючої швидкісної лінії **трамваю** від пл.Перемоги до Кільцевої дороги та будівництво нової дільниці трамваю між Відрадним і Південною Борщагівкою (4,9 км), а також ліквідація трамвайних ліній (18,5 км), у т.ч. на просп.Ю.Гагаріна, просп.Возз'єднання, мосту ім.Патона, Набережному шосе, Оболоні, вул.Дмитрівській.

Передбачається значний розвиток мережі **тролейбусу** (будівництво 59,9 км) та його виробничої бази: реконструкція двох депо (№1 по вул.Червоноармійській, 139 та №3 по вул.Народного Ополчення, 14) та будівництво нового на 200 маш.-місць – в комунальній зоні ж/м Троєщина.

Таблиця 12.4.1

ПІДПРИЄМСТВА, ЯКІ ПРОПОНУЄТЬСЯ ПЕРЕПРОФІЛЮВАТИ

№№ п/п	Найменування підприємства	Адреса	Обґрунтування заходу	Житловий фонд, розташований у межах санітарно-захисної зони, тис. м ² загальної площі
1	2	3	4	5
1	ВО “Радикал”	Деснянський р-н, вул.Червоноткацька, 61	До складу підприємства входять виробництва I-II класу небезпечності.	19,8
2	БАТ “Хімволокно”	Деснянський р-н, вул.Магнітогорська, 1	До складу підприємства входять виробництва I-II класу небезпечності.	17,6
3	БАТ “Домобудівельний комбінат №3” Завод ЗБВ-1	Шевченківський р-н, просп.Відрадненський, 103	У санітарно-захисній зоні знаходиться житлова забудова. Пропонується технічне переозброєння з метою зменшення санітарно-захисної зони.	13,8
4	Подільський завод БМіК	Подільський р-н, вул.Фрунзе, 3б	У санітарно-захисній зоні знаходиться житлова забудова. Пропонується перепрофілювання виробництва з метою зменшення санітарно-захисної зони.	4,0
5	БАТ “Корчуватській комбінат БміК” Заводи №№7, 9, 11	Голосіївський р-н, вул.Червонопрапорна	Розвиток житлової зони на суміжних територіях, реконструкція та будівництво транспортних магістралей. Пропонується поліфункціональне використання території підприємств без збереження існуючої функції.	-
6	Цементний завод	Голосіївський р-н, вул.Червонопрапорна, 26	Виробництво II класу небезпечності, у санітарно- захисній зоні знаходиться житлова забудова. Пропонується поліфункціональне використання території підприємства без збереження існуючої функції.	1,65
7	Акціонерна фірма "Фармак"*	Оболонський р-н, вул.Чорноморська, 4	До складу підприємства входять виробництва I класу небезпечності.	-
8	БАТ “Київський завод "РіАП"”*	Оболонський район, вул.Корабельна, 5 просп.Червоних Козаків, 16	До складу підприємства входять виробництва II класу небезпечності.	-
	Всього:			56,85
Примітка. * - термін виконання заходів після 2010 року.				

Таблиця 12.4.2

ПІДПРИЄМСТВА ТА ОКРЕМІ ЦЕХИ, ЯКІ ПРОПОНУЄТЬСЯ ПЕРЕБАЗУВАТИ ЗА МЕЖІ ЖИТЛОВОЇ ЗОНИ, АБО ЛІКВІДУВАТИ

№№ п/п	Найменування підприємства	Адреса	Обґрунтування заходу	Площа, яка вивільнюється, га	(тис.кв.м заг.площі) Житловий фонд, інші об’єкти розташовані у межах санітарно- захисної зони
					6
1	2	3	4	5	6
1	АТ “Київський м’ясокомбінат”, ліквідація цеху забою тварин	Дарницький р-н, вул. Зрошувальна, 5	Виробництво II класу небезпечності.	-	17,0
2	Асфальтобетонний цех СП “Київмістбудіндустрія”	Дніпровський р-н, вул. Березнева,12	У санітарно-захисній зоні знаходиться житлова забудова	-	11,3
3	Цех №1 ДОСААФ	Дніпровський р-н, вул Лобачевського, 23 А	У зв’язку з розташуванням у житловій забудові	0,3	6,68

1	2	3	4	5	6
4	Київський завод зварювального обладнання	Солом'янський р-н, вул. Польова, 24	У зв'язку з розташуванням у житловій забудові	2,5	11,0
5	Булочно-кондитерський комбінат, цех №8	Голосіївський р-н, вул. Л.Толстого, 57	У зв'язку з розташуванням у житловій забудові	0,42	0,95
6	ВАТ "Голосіївський завод БМіК"	Голосіївський р-н, вул. Голосіївська, 13	У зв'язку з розташуванням у житловій забудові	9,6	7,82
7	Ват "Київський завод художнього скла", ліквідація виробництва кришталю	Голосіївський р-н, просп.Червонозоряний, 119	У сан.-захисній зоні виробниц. кришталю знаходиться житлова забудова.	-	18,0
8	Київський завод "Імпульс"	Голосіївський р-н, вул. Деміївська, 5 А	У зв'язку з розташуванням у житловій забудові	0,72	середній загальноосвітній заклад
9	ВАТ "Київський механічний завод іграшок ім.Ватутіна"	Голосіївський р-н, вул.Володимиро-Либідська,19	У зв'язку з розташуванням у житловій забудові	0,6	-
10	Київський завод вуглекислоти	Голосіївський р-н, вул.Володимиро-Либідська,17	У зв'язку з розташуванням у житловій забудові	0,5	-
11	ВАТ "Київський механічний завод іграшок ім.Ватутіна"	Голосіївський р-н, вул. Боженка, 87	У зв'язку з розташуванням у житловій забудові	0,42	-
12	ВАТ "Харчомаш"	Голосіївський р-н, просп. 40-річчя Жовтня, 60	У зв'язку з розташуванням у житловій забудові	3,6	9,32
13	ВО "Завод "Арсенал", ліквідація ливарного виробництва	Печерський р-н, вул.Московська, 8	У зв'язку з розташуванням у житловій забудові	-	215
14	НВО "Більшовик", ліквідація ливарного виробництва*	Солом'янський р-н, просп.Перемоги, 57/2	У сан.-захисній зоні ливарного виробництва знаходиться житлова забудова.	-	29,2
15	Завод ім.Петровського, ліквідація ливарного виробництва*	Шевченківський р-н, вул.Старокіївська, 10	У сан.-захисній зоні ливарного виробництва знаходиться житлова забудова.	-	52,0
16	АТ "Астарт-центр"	Подільський р-н, вул. Щекавицька, 30/39	У зв'язку з розташуванням у житловій забудові	2,0	25,6
17	ДОК -3, ділянка по вул. Ярославській	Подільський р-н, вул. Ярославська, 55	У зв'язку з розташуванням у житловій забудові	1,26	29
18	ЗАТ "Промарматура" - ділянка - ділянка - ділянка	Подільський р-н, вул. Сковороди, 1 вул. Хорива, 55 вул. Оленівська, 3	У зв'язку з розташуванням у житловій забудові	0,25 0,91 0,44	7,8 10,5 7,0
19	ЗАТ "Київ млин", Мельзавод №2	Подільський р-н, вул. Набережно-Хрещатицька, 21	У зв'язку з розташуванням у житловій забудові	0,48	15,1
20	Завод газового обладнання і приладів концерн "Укркомунмаш"	Шевченківський р-н, вул. Шолуденка, 30	У зв'язку з розташуванням у житловій забудові	1,3	78,2
21	Завод "Ленінська Кузня", машинобудівельна ділянка	Шевченківський р-н, вул. Жиланська, 87	У зв'язку з розвитком сельбищної території	8,75	1,9
22	Автобаза № 513 КВО	Шевченківський р-н, просп. Перемоги, 90/1	У зв'язку з розташуванням у житловій забудові	1,68	19,03
23	ВАТ "Аналітприлад", оптичний цех	Шевченківський р-н, просп. Перемоги, 26	У зв'язку з розташуванням у житловій забудові	0,64	0,4
24	Київський м'ясопереробний завод, ковбасний цех №2	Шевченківський р-н, вул. Павлівська, 26	У зв'язку з розташуванням у житловій забудові	0,3	13,16
25	Київський завод "Укркабель", ділянка по вул. Багговутівській	Шевченківський р-н, вул. Багговутівська, 17-22	У зв'язку з розташуванням у житловій забудові	5,25	8,5
26	ВАТ "Київський дріжджовий завод"	Шевченківський р-н, вул. Глибочицька, 26	У зв'язку з розвитком сельбищної території	0,6	посольство Азербайджану
27	ВАТ "Київський дріжджовий завод"	Шевченківський р-н, вул. Глибочицька, 15	У зв'язку з розташуванням у житловій забудові	1,75	4,51
28	Трамвайне депо	Шевченківський р-н, вул. Дегтярівська, 7	У зв'язку з розташуванням у житловій забудові	4,0	середній загальноосвітній заклад

1	2	3	4	5	6
29	Трамвайне депо	Голосіївський р-н, вул. Горького, 54	У зв'язку з розвитком сельбищної території	5,61	-
30	БАТ "Редукторний завод"*	Солом'янський р-н, вул.Борщагівська, 154	У санітарно-захисній зоні знаходиться житлова забудова	4,38	18,7
31	Завод "Орлан-Трейд"*	Солом'янський р-н, вул.Затонського, 29	У зв'язку з розташуванням у житловій забудові	3,75	2 ДДЗ
32	Київський дослідно-експериментальний завод нестандартного обладнання*	Голосіївський р-н, вул.Василя Яна, 3/5	У санітарно-захисній зоні знаходиться житлова забудова	2,4	10,8
33	Київський експериментальний завод "Стенд"*	Голосіївський р-н, вул.Васильківська, 14	У санітарно-захисній зоні знаходиться житлова забудова	1,8	ДДЗ
34	БАТ "Меблева фабрика ім.Боженка"*	Голосіївський р-н, вул.Боженка, 86/107	У санітарно-захисній зоні знаходиться житлова забудова	6,9	ДДЗ
35	Взуттєве виробниче об'єднання "Київ"*	Печерський р-н, вул.Січневого повстання, 34	У зв'язку з розвитком сельбищної території	7,0	-
36	БАТ "УХЛ-МАШ"*	Голосіївський р-н, вул.Боженка, 66/24	У зв'язку з розташуванням у житловій забудові	0,54	-
37	БАТ КЗМВ "Завод металевих виробів"*	Голосіївський р-н, вул.Горького, 50	У зв'язку з розвитком сельбищної території	2,5	-
38	Судноремонтний-суднобудівельний завод	Голосіївський р-н, о.Водників	У зв'язку з розташуванням на землях водного фонду	6,6	-
39	БАТ "Асфальтобетонний завод" ХК "Київміськбуд"	Голосіївський р-н, хутір Острів	У зв'язку з розташуванням на землях водного фонду	5,0	-
40	БАТ "Дарницький завод БмК"	Дніпровський р-н, вул.Сагайдака, 101	У зв'язку з розташуванням на землях водного фонду	24,0	-
	Всього :			118,45	671,85
Примітка. * - термін виконання заходів після 2010р.					

Розширення **автобусної** мережі передбачається в основному в районах нової забудови.

Заходи щодо розвитку **вулично-шляхової мережі** передбачають будівництво та реконструкцію 190,2 км магістралей, 19 транспортних розв'язок в різних рівнях та 11 шляхопроводів, у тому числі:

- початок спорудження зовнішнього автодорожнього обходу;
- реконструкція автодороги Київ-Ковель;
- будівництво Подільського мостового переходу через р.Дніпро;
- реконструкція мосту ім. Патона, просп.Возз'єднання, просп.Гагаріна;
- реконструкція вулиць Стеценка-Щусєва-Мельникова;
- реконструкція вулиць Фрунзе-Вишгородська-Мінське шосе;
- подовження просп.Ватутіна до автодороги Київ-Чернігів;
- будівництво транспортних розв'язок в різних рівнях на Харківській, Поштовій, Ленінградській, Московській площах, на перетинах вулиць Артема і Чорновола, Богатирської і Полярної, Вишгородської і просп."Правди";
- будівництво шляхопроводів на перетині Великої Окружної дороги із залізничними коліями Київ-Вишгород, Київ-Коростень, Київ-Фастів.

12.6. Інженерне обладнання та інженерна підготовка території

Водопостачання. Виконаний розрахунок перспективних навантажень по водоспоживанню показує, що на 2010 р., і в подальшому збільшення потужності існуючих водозаборів поверхневих джерел господарсько-питного водопостачання міста не потребується; передбачено нарощування продуктивності артезіанського водозабору, як максимально захищеного джерела водопостачання.

Головними напрямками розвитку галузі є:

- скорочення нераціональних витрат питної води;
- підвищення якості питної води за рахунок: будівництва споруд попередньої очистки води поверхневих джерел водопостачання, будівництва споруд первинного озонування на Дніпровській та Деснянській В.С., будівництва насосної станції подачі води з р. Десна на Дніпровську водопровідну станцію, водоводів, необхідних споруд та мереж для подачі води, з р. Дніпро на Деснянську водопровідну станцію; збільшення подачі артезіанської води у централізовану систему водопостачання міста.;

- енергозбереження при добуванні, підготовці та подачі води споживачам.

На період 2001-2010 рр. (I черга будівництва) передбачається здійснення ряду заходів, що дадуть змогу зменшити загальне господарсько-питне водоспоживання, а саме: ремонт та реконструкцію домових та вуличних мереж; переобладнання житлового фонду засобами групового та індивідуального обліку води; застосування водозберігаючого санітарно-технічного обладнання, тощо.

Передбачаються як загальноміські заходи по розвитку системи водопостачання в цілому, так і заходи по окремих районах нового будівництва.

Для забезпечення надійного водопостачання районів будівництва 2001-2010рр. необхідно виконання таких загальноміських заходів:

- закінчення будівництва комплексів артоводопостачання “Осокорки-I”, “Троєщина-2” (покращення водопостачання лівобережної частини міста);
- будівництво резервуарів чистої води на НС “Крутогірна”, “Виноградар-III”, водоводу від вул. Волинської до вул. Смілянської (забезпечення водопостачання кварталу по бул.Лепсе, р-н вул.Ломоносова, Кібцентр, Теремки-III, поліпшення водопостачання існуючої та перспективної забудови південно-західної частини міста);
- будівництво водопровідної магістралі по вул. Маршала Гречка, Щербакова, Бабушкіна, Чистяківській до Великої Кільцевої дороги (поліпшення водопостачання районів західної та південно-західної частин міста);
- будівництво нових та реконструкція існуючих артезіанських комплексів на правобережній частині міста;
- заходи по удосконаленню існуючих головних споруд водопостачання – Дніпровської та Деснянської ВС., тощо.

Каналізування. Передбачаються заходи, спрямовані на підвищення надійності роботи існуючої каналізації та забезпечення каналізаційною мережею районів нового житлового будівництва (з урахуванням затвердженої програми "Ремонт, реконструкція та розвиток каналізаційного господарства м.Києва на період 2000-2005рр.).

Каналізування існуючої садибної житлової забудови передбачено відповідно до розпорядження КМДА від 20.06.2000 №940 та проекту програми з цього питання на 2001-2010рр.

У 2001-2010рр. передбачено будівництво 19-ти нових колекторів та реконструкція 16-ти існуючих, експлуатаційних баз каналізаційних мереж та центральної лабораторії.

До найкрупніших належать: Південно-західний колектор, друга нитка Головного міського колектору, колектор від Мостицького до Головного міського, Лівобережний колектор Бортницької станції аерації та ін.

З об'єктів реконструкції найкрупнішим є перша черга Бортницької станції аерації, завершення реконструкції якої згідно розпорядження КМДА передбачається у 2005р.

Дощова каналізація та очисні споруди. Для забезпечення надійності роботи існуючої системи дощової каналізації передбачається:

- реконструкція основних колекторів із збільшенням їх пропускної спроможності і, в першу чергу русла р.Либідь;
- ремонт аварійних трубопроводів;
- заміна конструкцій колекторів, строк експлуатації яких закінчився;
- розвиток мережі дощової каналізації в районах реконструкції існуючої та малоповерхової забудови.

В районах нової забудови передбачається улаштування локальних мереж дощової каналізації з включенням їх до основних систем водовідведення міста.

Для захисту водних об'єктів від забруднення передбачається улаштування районних очисних споруд майже на всіх існуючих випусках колекторів дощової каналізації.

При освоєнні нових територій під забудову одночасно з будівництвом трубопроводів дощової каналізації мають будуватися і очисні споруди.

Санітарна очистка міста. Згідно з проектом "Схеми санітарної очистки м.Києва" передбачається в 2002-2005рр. впровадження комплексної системи санітарної очистки, яка базується на організації роздільного збереження ТПВ з подальшим їх сортуванням на спеціальних технологічних лініях (сміттесортувальних заводах), компостуванням органічної глибини, брикетуванням залишку, що не утилізується та складання його на спеціальному полігоні.

Ця система має органічно включатися в існуючу структуру санітарної очистки міста, поступово витісняючи об'єкти і структури, що не відповідають сучасним вимогам.

Необхідне будівництво:

- 3-х сміттесортувальних заводів (по вул.Червонопрапорній, просп."Правди" та на території заводу "Енергія");
- сміттепереробного комплексу (1 та 2 черги в районі ТЕЦ-6);
- сміттепереробний завод по виробництву компосту в с.Чапаєвка;
- полігону для захоронення брикетів біля с.Музичі;
- 3-ї черги полігону будівельних відходів по вул.Червонопрапорній.

Крім того, необхідно:

- створення комплексу по переробці будівельних відходів на полігоні будівельних відходів по вул.Червонопрапорній;
- проведення заходів по охороні навколишнього середовища та нормалізації побутових умов працюючих;
- будівництво очисних споруд фільтрату на полігоні в с.Великі Дмитровичі та в с.Пирогів.

Електропостачання. Будівництво житлових, цивільних та комунальних об'єктів, що планується здійснити до 2010р., потребує подальшого розвитку електричної мережі міста напругою 110 кВ як базової мережі електропостачання, підстанції якої розміщується безпосередньо на території міста.

Тенденції по розвитку мережі 110 кВ базуються на таких принципових положеннях, що регламентовані діючими нормативами:

- необхідність створення нових опорних пунктів 330 кВ для розподільних мереж 110 кВ;
- забезпечення надійного електропостачання – застосування в мережах 110 кВ дволанцюгових ЛЕП із двостороннім живленням від різних джерел;
- підвищення пропускної спроможності мереж;
- забезпечення електропостачання нових районів житлової забудови;
- застосування у районах житлової забудови закритих підстанцій;
- будівництво підземних ПС-110 кВ в щільній існуючій забудові;
- розвиток кабельної мережі 110 кВ з максимально можливим демонтажем існуючих ПЛ-110 кВ, що проходять по сельбищних територіях міста;
- поступова ліквідація мереж та споруд напругою 35 кВ.

Для електропостачання нових районів розміщення житлового будівництва, підвищення надійності функціонування мережі в районах існуючої забудови та

ефективності використання території міста передбачається: будівництво десяти нових підстанцій 110 кВ, реконструкція 12-ти існуючих підстанцій 110 кВ, будівництво нових ліній 110 кВ (повітряних – 8 об'єктів, 14,2 км, кабельних – 9 об'єктів, 22 км), а також каблювання дільниць існуючих повітряних ліній 110 кВ (7 об'єктів, 12,2 км).

Крім того, на кінець періоду 2001-2010рр. в приміській зоні в районі сел.Білогородка намічено спорудження ПС-330/110 кВ "Західна" потужністю 2х200 кВА – нового опорного пункту для мереж 110 кВ.

Підстанція 330/110 кВ "Західна" включається в розріз ПЛ-330 кВ "Новокиївська-Північна". Необхідність її спорудження обумовлена підвищенням надійності електропостачання споживачів західної частини міста та приміської зони.

Теплопостачання. Реалізація програми розміщення житлово-цивільного будівництва в м.Києві до 2010 року обумовить зростання витрат теплоти житлово-цивільного та комунального секторів міських споживачів. Для покриття цього зростання та підвищення надійності централізованого теплопостачання передбачається реконструкція із збільшенням теплової потужності джерел теплопостачання, будівництво та реконструкція магістральних та розподільчих теплопроводів та будівництво споруд для покращення гідравлічного режиму теплопроводів.

Серед основних заходів: будівництво районної котельної "Позняки", реконструкція та технічне переозброєння станції теплопостачання №1, збільшення теплової потужності ТЕЦ-5, технічне переозброєння Дарницької ТЕЦ, будівництво теплових магістралей №3 ТЕЦ-6, №7 СТ-1, №2 РК "Позняки" та інші.

Газопостачання. Основним напрямком першочергових заходів по розвитку системи газопостачання міста передбачається будівництво споруд та мереж газопроводів високого, середнього та низького тиску в районах розміщення житлового будівництва.

Передбачається будівництво мереж високого та середнього тиску в райони Позняки, Осокорки, окремі райони Оболоні, будівництво мережі середнього тиску в районах малоповерхової забудови: Гончари-Кожум'яки, Жуляни, Михайлівська та Братська Борщагівка, Чапаєвка.

Для надійності газопостачання РК "Молодь", РК "Микільська Борщагівка", СТ-1, ТЕЦ-6 передбачається будівництво газопроводів середнього та високого тиску, для РК "Позняки" - будівництво ГРС та газопроводів високого тиску, для реконструкції ТЕЦ-4 - будівництво магістральних газопроводів.

Крім того, відповідно до затвердженої "Програми реконструкції сталевих газопроводів низького тиску методом протяжки поліетиленових труб для переходу на середній тиск", передбачається реконструкція газопроводів в центральній частині м.Києва.

Кабельне телебачення. До 2010 року передбачається підключення до мережі кабельного телебачення всіх абонентів нових районів житлового будівництва в м.Києві, а також абонентів багатоквартирного фонду, що не були охоплені кабельним телебаченням на початок 2001р. (всього 200,8 тисяч).

Передбачені також великі обсяги по реконструкції існуючої мережі

кабельного телебачення з використанням обладнання зі смугою до 860 Гц.

На першому етапі в період до 2010р., зважаючи на наяву у більшості абонентів телевізорів, облаштованих системою SECAM, розподільча система телевізійного мовлення повинна будуватись шляхом:

- підтримки діючої мережі аналогового телевізійного мовлення в системі SECAM, яка використовується сьогодні, та покращанням її характеристик;
- поступового переходу від системи аналогового кодування кольорового зображення SECAM до цифрового стандарту MPEG-2 і його більш розвинених модифікацій шляхом побудови нових цифрових каналів і систем розповсюдження програм цифрового телевізійного мовлення;
- будівництва широкосмугових коаксіально-кабельних і волоконно-оптичних мереж для розповсюдження кабельного телебачення.

Проводове мовлення. Передбачається реконструкція існуючих і будівництво нових станційних і лінійних споруд міської радіотрансляційної мережі, аби забезпечити розрахунковий приріст основних абонентських пристроїв в обсязі 119 тисяч.

У районах масової житлової забудови розподільчу мережу передбачається будувати у кабельному варіанті – всього 125 км кабельних розподільчих фідерних ліній.

Для подачі програм мовлення на ОПС, команд управління та зворотнього контролю на ОПС та ТП передбачається поступовий перехід від фізичних з'єднувальних ліній на цифрові канали передач в єдиній транспортній телекомунікаційній мережі м.Києва.

Міський телефонний зв'язок. В основу планування розвитку телефонної мережі м.Києва покладені принципи Концепції побудови цифрових внутрішньозонових та міських телефонних мереж зв'язку України. Вони знайшли своє відображення в розробленій та затвердженій “Генеральній схемі побудови і розвитку цифрової міської телефонної мережі м.Києва на період до 2005 року”.

Цифрову телефонну мережу м.Києва планується будувати з використанням чотирьох ТС (транзитних станцій).

З'єднання комутаційних центрів виконує транспортна мережа на базі однопозових оптоволоконних ліній і систем передачі ієрархії SDH та ATM.

Наявність аналогового обладнання на ТМЗК м.Києва, яке фізично та морально застаріло, суттєво знижує якісні показники роботи мережі та впровадження нових послуг.

Враховуючи це, аналоговий фрагмент мережі міста ємність якого на кінець 2000р. становила порядку 700 тис. номерів, до 2010 року повинен бути ліквідований із заміною на сучасне обладнання.

При цьому приріст абонентської ємності становитиме 660-700 тис. номерів.

Зважаючи на те, що традиційна телефонія практично досягла вершини свого розвитку, найбільш популярним напрямком розвитку телефонії стає IP-телефонія, а Internet перетворюється на масову технологію.

Відбуватиметься повномасштабне злиття технологій передавання даних та традиційних телефонних технологій.

Телефонні станції розглядатимуться лише в контексті АТМ-технологій.

Фактично це будуть мережі даних, які нестимуть також і телефонні сигнали.

Для розміщення нового комутаційного обладнання передбачається використати існуючі площі діючих АТС. Для телефонізації окремих мікрорайонів з допомогою віддалених модулів, необхідно будівництво або пристосування невеликих приміщень площею 25-50 кв.м.

Мережа загальних колекторів. Для підвищення ефективності використання та раціональної організації підземного простору в центральній частині міста передбачається будівництво загальних колекторів для сумісного прокладання інженерних мереж: на ділянках по вул.Басейній, Жилянській, Антоновича, бульв.Шевченка, на Європейській, Львівській та Московській площах.

Необхідність будівництва загальних колекторів в житлових кварталах та мікрорайонах вирішується при розробці проектів на їх забудову.

Інженерна підготовка території. Відповідно до розміщення житлово-цивільного будівництва на територіях, які потребують інженерної підготовки, передбачається:

- завершення гідронамиву території ж/м Позняки та, частково, Осокорки-північні (з кар'єру №7);
- гідронамив 5-8 мікрорайонів ж/м Осокорки-північні, ж/м Осокорки-центральні, території СТ "Воскресенські", мікрорайон садибної забудови в ур.Оболонь, квартал садибної забудови в р-ні с.Троещина.

Всього передбачається намити біля 382 га території; необхідний загальний обсяг піску становить 20,3 млн.куб.м.

Захист територій існуючої садибної забудови, які періодично затоплюються повеневидами, передбачається шляхом обвалування їх та будівництва напірних захисних дамб, відкачкою води із затоплених територій в період паводків; це території с.Троещина, Бортничі-нижні, м/р "Орхідея".

Для захисту територій нового будівництва в сел.ДВРЗ та ж/м Теремки-III від підтоплення ґрунтовими водами передбачається їх підсипка привізним ґрунтом на висоту 1,0-1,5м.

Інженерний захист територій від зсувів та інших небезпечних геологічних процесів. Захист від зсувів передбачається на таких територіях:

- на схилах Сирецького (Бабиного), Реп'яхового, Смородинського, Юрківського, Петрівського, Кожум'яцького, Гончарного, Протасового Ярів;
- на схилах Старонаводницької, Глибочицької (правому) та Совської балок;
- на схилах Батієвої та Лисої гір;
- на правобережних схилах Дніпра від стадіону "Динамо" до Аскольдової могили;
- сходинах біля знаку "Магдебурзького права";
- на схилах Дніпра вздовж парку Вічної слави, Печерської Лаври, музею ВВВ та від Маріїнського палацу до музичної естради;
- по вул.Андріївський узвіз, біля Андріївської церкви;
- житловий масив по вул.Деміївській;
- Національний Ботанічний сад ім.М.М.Гришка НАН України.

Захист від підтоплення передбачається на територіях: долина р.Либідь (165 га), басейн р.Нивка (455 га), Поділ (125 га), Сирецька балка (88 га).

Благоустрій території передбачається в зонах масового відпочинку, водойм, малих річок та озер:

- благоустрій та очищення озер Оболонського житлового масиву;
- благоустрій та очищення ставків і водойм р.Нивки;
- благоустрій дренажного каналу уздовж просп.Бажана в Дарницькому районі;
- благоустрій та очищення Совських ставків;
- благоустрій зони відпочинку на затоці Верблюд;
- благоустрій острова Венеціанський;
- благоустрій острова Долобецький;
- благоустрій та очищення зони відпочинку "Парк партизанської слави" в Дарницькому районі;
- благоустрій та облаштування зони відпочинку на р.Десенка в Деснянському та Дніпровському районах;
- благоустрій та облаштування зони відпочинку на оз.Берізка в Дніпровському районі;
- благоустрій та облаштування зони відпочинку на оз.Синє в Подільському районі;
- благоустрій та облаштування зони відпочинку на оз.Вербне в Оболонському районі;
- благоустрій зони відпочинку на Трухановому острові;
- благоустрій та облаштування оз.Редькін в Оболонському районі;
- благоустрій та очистка оз.Райдуга в Дніпровському районі;
- благоустрій оз.Вирлиця в Дарницькому районі;
- благоустрій та облаштування затоки Наталка та островів на р.Дніпро в Оболонському районі;
- розчистка та благоустрій Русанівського каналу, створення зони відпочинку.

13. ОСНОВНІ РІШЕННЯ ПРОЕКТУ ПЛАНУВАННЯ ПРИМІСЬКОЇ ЗОНИ м.КИЄВА

Приміська зона м.Києва – це територія, в межах якої склалися і надалі мають розвиватися активні системоформуючі зв'язки, що охоплюють всі види економічної діяльності, відбувається спільне використання земель, а також водних, рекреаційних та інших ресурсів.

Межі приміської зони Києва визначені виходячи з рівня інтенсивності зазначених зв'язків, які переважно зосереджуються в зоні годинної транспортної доступності до Києва (60-80 км).

Площа приміської зони становить 1334,4 тис.га (біля 48% території Київської області); до її складу входять шість міст обласного значення – Березань,

Бориспіль (міськрада), Бровари, Васильків, Ірпінь (міськрада), Фастів – та 11 адміністративних районів: Баришівський, Бориспільський, Бородянський, Броварський, Васильківський, Вишгородський, Іванківський (частково; без земель, що входили до складу Чорнобильського району, а тепер мають статус зони відчуження), Києво-Святошинський, Макарівський, Обухівський, Фастівський.

Всього в межах приміської зони розташовані 12 міст, 24 селища міського типу та 575 сільських населених пунктів.

Чисельність населення приміської зони на 01.01.2001р. становить 1045,8 тисяч, у т.ч. міське – 614,0 тисяч, сільське – 431,8 тисяч (відповідно 58,7% та 41,3%). Частка населення приміської зони у загальній кількості населення Київської області складає 57,8%, у міському населенні – 57,6%, у сільському – 58,0%.

Київ та приміська зона розглядаються як єдиний територіальний соціально-економічний комплекс, розвиток якого має відбуватися на принципах узгодженості окремих складових (функціональних та територіальних) та комплементарності (взаємодоповнюваності).

Дотепер основною проблемою взаємоузгодженого розвитку їх є відсутність єдиних програм розвитку та адміністративного механізму управління їх реалізацією.

Прогноз розвитку економіки приміської зони ґрунтується на очікуваних показниках економічного розвитку м.Києва та Київської області, розроблених Радою по вивченню продуктивних сил України НАН України.

Передбачається створення конкурентної регіональної економіки, забезпечення збалансованого розвитку основних її галузей і соціальної інфраструктури при максимальному урахуванні місцевих умов і особливостей з метою поступового наближення рівня життя населення до середньоєвропейських стандартів. Одним з найважливіших напрямків розвитку економіки приміської зони є структурна перебудова її господарського комплексу інноваційного змісту, технологічне оновлення всіх галузей економіки з визначенням галузевих пріоритетів. Пріоритетами розвитку визначені конкурентоспроможні галузі з виробництва товарів та послуг на внутрішньому і зовнішньому ринках.

Передбачається зростання виробництва валової доданої вартості до 2021р. у 3,2 рази, у тому числі галузей, які виробляють товари – у 2,9 рази, надають послуги – у 3,5 рази.

В структурі галузей, які виробляють товари при зростанні виробництва ВДВ у всіх галузях, зменшиться питома вага промисловості та сільського господарства, зросте – у будівництві. В структурі галузей, що надають послуги, зростатиме питома вага транспорту та зв'язку, науки та наукового обслуговування. Відповідно до цього, кількість зайнятих у матеріальному виробництві зменшиться з 219,3 тисяч у 2000 році до 200,0 тисяч у 2020 р.; у невиробничій сфері зросте відповідно з 101,4 тисяч до 135,0 тисяч.

Тенденція скорочення кількості **населення** приміської зони зберігається на період до 2020р., проте темпи його уповільнюються. Кількість населення зменшиться на 61 тисячу (сільського – зменшиться на 80 тисяч; міського – збільшиться на 19 тисяч), і становитиме на кінець 2020р. 985 тисяч.

Передбачається деякий зріст кількості населення в містах обласного підпорядкування.

Прогноз кількості населення приміської зони Києва по етапах розрахункового періоду в розрізі міст обласного підпорядкування та адміністративних районів наведений в таблиці 13.1.

Таблица 13.1

ПРОГНОЗ КІЛЬКОСТІ НАСЕЛЕННЯ ПРИМІСЬКОЇ ЗОНИ м.КИЄВА

Адміністративні одиниці	Кількість населення на 1.01./тисяч/					
	2001р.		2011р.		2021р.	
	Всього	у т.ч.*)	Всього	у т.ч.*)	Всього	у т.ч.*)
1	2	3	4	5	6	7
Приміська зона – всього	1045,8	132,2	1004,0	134,3	985,0	136,8
у т.ч.:						
міське	614,0	71,5	623,0	73,7	633,2	77,9
сільське	431,8	60,7	381,0	60,6	351,8	58,9
Міста обласного значення – всього	342,2	10,3	356,4	10,3	372,2	10,0
у т.ч.:						
міське	341,5	10,3	355,9	10,3	371,7	10,0
сільське	0,7	-	0,5	-	0,5	-
<i>м.Березань</i>	16,0	-	16,6	-	17,2	-
<i>м.Бориспіль (міськрада)</i>	54,5	-	60,7	-	63,5	-
у т.ч.:						
міське	53,8	-	60,2	-	63,0	-
сільське	0,7	-	0,5	-	0,5	-
<i>м.Бровари</i>	89,5	-	96,0	-	100,0	-
<i>м.Васильків</i>	38,5	-	36,8	-	40,5	-
<i>м.Ірпінь (міськрада)</i>	91,1	10,3	93,2	10,3	96,9	10,0
у т.ч.:						
м.Ірпінь	36,9	-	38,4	-	40,4	-
смт.Буча	24,6	-	24,5	-	25,0	-
смт.Ворзель	8,6	-	8,8	-	9,3	-
смт.Гостомель	10,8	-	11,2	-	12,2	-
смт.Коцюбинське	10,2	10,3	10,3	10,3	10,0	10,0
<i>м.Фастів</i>	52,6	-	53,1	-	54,1	-
Адміністративні райони – всього	703,6	-	647,6	-	612,8	-
<i>1. Бариськівський – всього</i>	40,4	-	35,6	-	33,4	-
у т.ч.:						
міські поселення	11,2	-	11,6	-	11,4	-
сільська місцевість	29,2	-	24,0	-	22,0	-
<i>2. Бориспільський – всього</i>	51,3	7,0	46,9	7,0	44,0	6,7
у т.ч.:						
міські поселення	-	-	-	-	-	-
сільська місцевість	51,3	7,0	46,9	7,0	44,0	6,7
<i>3. Бородянський – всього</i>	55,3	-	51,4	-	48,5	-
у т.ч.:						

1	2	3	4	5	6	7
міські поселення	33,5	-	32,6	-	31,5	-
сільська місцевість	21,8	-	18,8	-	17,0	-
<i>4. Броварський – всього</i>	71,7	4,1	67,3	4,1	64,1	3,9
у т.ч.:						
міські поселення	14,4	-	14,2	-	14,0	-
сільська місцевість	57,3	4,1	53,1	4,1	50,1	3,9
<i>5. Васильківський – всього</i>	67,0	-	63,1	-	60,4	-
у т.ч.:						
міські поселення	24,5	-	23,5	-	23,0	-
сільська місцевість	42,5	-	39,6	-	37,4	-
<i>6. Вишгородський – всього</i>	72,0	32,9	66,9	33,4	63,8	33,7
у т.ч.:						
міські поселення	28,2	22,0	28,0	22,5	27,3	23,0
сільська місцевість	43,8	10,9	38,9	10,9	36,5	10,7
<i>7. Іванківський – всього</i>	37,0	-	33,9	-	33,2	-
у т.ч.:						
міські поселення	11,3	-	11,3	-	11,4	-
сільська місцевість	25,7	-	22,6	-	21,8	-
<i>8. Києво-Святошинський – всього</i>	151,8	73,3	136,0	74,2	128,6	75,4
у т.ч.:						
міські поселення	72,7	35,4	69,2	36,4	67,6	38,5
сільська місцевість	79,1	37,9	66,8	37,8	61,0	36,9
<i>9. Макарівецький – всього</i>	46,8	-	42,8	-	39,7	-
у т.ч.:						
міські поселення	13,7	-	13,7	-	13,5	-
сільська місцевість	33,1	-	29,1	-	26,2	-
<i>10. Обухівський – всього</i>	74,9	4,7	71,0	5,3	66,6	7,1
у т.ч.:						
міські поселення	53,1	3,8	53,5	4,5	52,5	6,4
сільська місцевість	21,8	0,9	17,5	0,8	14,1	0,7
<i>11. Фастівський – всього</i>	35,4	-	32,7	-	30,5	-
у т.ч.:						
міські поселення	9,9	-	9,5	-	9,3	-
сільська місцевість	25,5	-	23,2	-	21,2	-

*) - у т.ч. в населених пунктах, включених у проектні межі м.Києва

Планувальна організація території. Передбачені зрушення в економічному комплексі, соціальній сфері, інженерно-транспортній інфраструктурі, а також розширення та поглиблення столичних функцій Київської агломерації обумовлюють відповідну трансформацію планувальної організації території як Києва так і його приміської зони.

Архітектурно-планувальним рішенням проекту Генерального плану м.Києва передбачений компактний розвиток міста – утворення сельбищних, виробничих та ландшафтно-рекреаційних районів з включенням у проектні межі міста територій загальною площею близько 60 тис.га, у тому числі по районах: Вишгородському –

16,2; Києво-Святошинському – 13,5; Обухівському – 13,4; Бориспільському – 12,9; Броварському – 3,8.

Розміщення основних обсягів будівництва, пов'язаних з потребами столиці (транспортного, комунального, високотехнічного виробничого, рекреаційного), передбачається на території ближнього поясу приміської зони. В її радіально-кільцевому планувальному каркасі значно посилюється містобудівельний потенціал магістральних напрямків – Житомирського, Одеського, Вінницького, Харківського, Чернігівського.

Передбачене будівництво південного транспортного обходу м.Києва, який об'єднує ці напрямки і перерозподіляє зростаючі транспортні потоки на відстані 10-20 км від існуючих меж столиці. Внаслідок цього створюються додаткові фокуси містобудівного тяжіння, в яких формуються привабливі умови для розміщення транспортно-складських комплексів, закладів автосервісу, торгівлі тощо.

В зоні безпосереднього впливу наміченої комунікаційної мережі розміщуються спеціалізовані спортивні і розважальні центри, рекреаційні заклади.

Подальша урбанізація ближнього поясу приміської зони обумовлена також планувальним розвитком міст Бровари, Бориспіль, Вишгород, Вишневе, Боярка, Глеваха, Ірпінської міської ради як центрів ближніх районних систем розселення і рекреації та складових елементів Київської промислової агломерації.

Головним завданням планувальної організації території приміської зони є збереження її екологічної стабільності шляхом:

- додержання режимів комплексної зеленої зони м.Києва і, насамперед, лісопаркового поясу;
- збереження і подальше формування системи відкритих і озелених просторів, як елементів національної екологічної мережі загальнодержавного, регіонального і місцевого рівнів, на принципах безперервності і рівномірності;
- підвищення стійкості природно-ландшафтних елементів території до зростаючих містобудівних і рекреаційних навантажень шляхом всебічного благоустрою локальних сільських систем розселення, територій колективних садів і котеджних містечок, лісопаркових і лугопаркових масивів рекреаційних місцевостей, місць щільного розташування закладів відпочинку;
- впровадження природно-заповідного режиму для елементів національної екомережі загальнодержавного рівня: Голосіївський ліс, Дніпровські острови, Дніпровсько-Деснянське межиріччя;
- вдосконалення механізмів управління територією приміської зони шляхом включення її території до складу адміністративно-територіальної одиниці – столичного округу, розробки і впровадження місцевих правил забудови.

Розвиток **рекреаційної сфери** передбачається на основі ефективного використання територій, придатних для проведення лікування та відпочинку населення Києва та приміської зони. На основі комплексної оцінки території

приміської зони виявлено 25 курортно-рекреаційні місцевості загальною площею 190 тис.га.

Місткість курортно-рекреаційних установ на кінець розрахункового періоду становитиме 134 тис. місць, у тому числі: санаторного лікування – 5,0 тисяч, тривалого відпочинку дорослих та сімей з дітьми – 35,0 тисяч, оздоровчих таборів – 90,0 тисяч, курортних та туристських готелів – 4,0 тисяч.

Кількість короткочасно відпочиваючих визначена виходячи з розміру територій курортно-рекреаційних місцевостей та допустимих навантажень на ландшафт, становитиме близько 680 тисяч осіб.

Площа колективних садів залишається на існуючому рівні – 14,2 тис.га.

Житлове будівництво в населених пунктах приміської зони визначено в обсягах, що забезпечують зріст житлової забезпеченості в середньому з 25,3 кв.м на 1 людину у 2000р. до 30 кв.м – у 2010р. та 35 кв.м – у 2020р.

Основним напрямком у розвитку житлового будівництва визначено малоповерхове садибне та котеджне, питома вага якого в загальному обсязі на першому етапі (до 2010р.) складатиме 70%, на другому (2011-2020рр.) – 80%.

Потреба територій для розміщення житлового будівництва визначена у розмірі 3,6 тис.га на 2001-2010рр. та 4,5 тис.га – на 2011-2020рр. з урахуванням наявних резервів у межах населених пунктів (2,1 тис.га), додаткова потреба територій по етапах розрахункового періоду становитиме відповідно 1,5 тис.га та 2,4 тис.га.

Стратегія розвитку **транспортної інфраструктури** приміської зони м.Києва спрямована на забезпечення надійних та комфортабельних транспортних зв'язків населених пунктів і об'єктів приміської зони м.Києва враховуючи при цьому взаємодію та взаємодоповнення індивідуального та громадського транспорту, приміських та зовнішніх транспортних систем.

Модернізація та розвиток транспортної інфраструктури приміської зони передбачає реалізацію таких основних заходів:

Автодороги та транспорт

- реконструкція існуючих транспортних коридорів у межах приміської зони (коридори №3, №9, Європа-Азія), будівництво нового транспортного коридору №3 (ділянка Київ-Вінниця);
- будівництво зовнішнього автодорожнього обходу м.Києва з будівництвом двох мостових переходів через р.Дніпро;
- будівництво нової автомагістралі в обхід м.Бориспіль та обходів міст Макарів, Ірпінь;
- будівництво автомобільних дублерів існуючих автомагістралей (напрямки Житомирський та Чернігівський);
- удосконалення системи автобусних зв'язків, розвиток мережі спеціалізованих комплексів дорожнього сервісу;
- будівництво автобусних станцій у населених пунктах: Обухів, Бровари, Бориспіль, Бородянка, Ірпінь, Фастів, Вишгород, Бишів.

Довжина доріг загального користування до 2020р. зросте з 4245 км до 4560 км, а щільність доріг з твердим покриттям збільшиться з 274 км/тис.км² до 294 км/тис.км².

Обсяги пасажирських перевезень до 2020 року збільшаться в 1,8 рази в одному напрямку, рухомість населення у приміському сполученні на всіх видах транспорту зросте в 1,9 рази – з 60 до 112 поїздок за рік на мешканця.

Чисельність парку автомобільного транспорту приміської зони на розрахунковий період збільшиться в 1,2 рази. В основному це станеться за рахунок легкових автомобілів, кількість яких збільшиться з 127 тис. до 169 тис. одиниць, а рівень автомобілізації – з 122 до 200 легкових автомобілів на тисячу мешканців.

Залізничний транспорт

- модернізація ділянки лінії Київ-Жмеринка-Львів (коридори №3 та №9);
- будівництво південного обходу від лінії Київ-Коростень до лінії Київ-Москва (з мостовим переходом через р.Дніпро);
- будівництво залізничної лінії Київ-Житомир (ділянка нового транспортного коридору №3) європейською колією;
- розміщення у перспективі нових сортувальних станцій Київ-Західний, Київ-Східний, розвиток станції Трипілля-Дніпровське у зв'язку з розташуванням Київського вантажного порту.

До 2020р. довжина залізничних ліній зросте з 354 км до 444 км, щільність досягне 28,6 км/тис.км².

Авіатранспорт

- подальший розвиток міжнародного аеропорту Бориспіль;
- завершення робіт по модернізації аеропорту Київ з відновленням будівництва та реконструкції об'єктів, які забезпечують обслуговування близьких міжнародних і місцевих авіаперевезень, з поступовим перетворенням його в аеропорт ділової авіації та базу сервісу приватних літаків;
- будівництво в перспективі аеропорту “Рославичі” у районі с.Бугаївка.

Річковий транспорт

- будівництво нового вантажного річкового порту у районі м.Українка-гирло р.Стугна;
- організація нових пасажирських ліній до районів нового житлового будівництва, колективних садових товариств, місць рекреації, розвиток екскурсійних і прогулянкових перевезень.

Планується організація мережі транспортно-складських комплексів (ТСК) на основних транспортних комунікаціях (5 об'єктів).

Передбачається удосконалення та розвиток *інженерного обладнання та інженерної підготовки* територій населених пунктів приміської зони.

Розвиток систем *водопостачання і каналізації* включає такі основні заходи:

- екологізація водогосподарського комплексу із запровадженням водозберігаючих технологій, скороченням питомих витрат води на одиницю продукції, модернізацією діючих та будівництвом нових систем оборотного і повторного водопостачання, використанням відповідно очищених стічних вод на виробничі потреби, удосконаленням систем лімітування і моніторингу витрат і якості води;

- модернізація та розвиток систем водопостачання і каналізації міських і сільських поселень – нарощування продуктивності систем відповідно до потреб (об'єму стічних вод), розрахованих за раціональними нормами;
- підвищення рівня водопідготовки та очищення стічних вод, впровадження сучасних технологій очищення (збагачення) та знезаражування;
- удосконалення систем подачі та розподілу води, а також систем водовідведення будівництвом нових і перекладкою амортизованих водоводів, колекторів, мережі, реконструкцією насосних станцій, резервуарів та інших споруд, прокладкою глибоких колекторів з ліквідацією частин насосних станцій, зонуванням систем водопостачання;
- розвиток систем технічного водопостачання, ліквідація втрат і повторного забруднення води, впровадження сучасних систем місцевої каналізації у районах садибної забудови з дотриманням відповідних санітарних планувальних і екологічних норм;
- організація надійного централізованого водопостачання і каналізації, у першу чергу, для поселень в зоні впливу ЧАЕС;
- забезпечення усього житлового фонду системами водопостачання і каналізації.

В зоні впливу міських систем м.Києва передбачається:

- стабілізація та поступове зменшення подачі води питної якості об'єктам приміської зони за рахунок будівництва місцевих підземних водозаборів;
- будівництво підземних водозаборів м.Києва з урахуванням розташування та перспективної продуктивності водозаборів приміської зони з метою недопущення утворення регіональної депресивної воронки;
- будівництво технічних водопроводів м.Києва з урахуванням потреб поселень приміської зони, які не мають власних джерел технічного водопостачання;
- стабілізація подачі промислових стічних вод з приміської зони у систему каналізації м.Києва до закінчення реконструкції основних елементів перспективної схеми каналізації міста. Після реконструкції, окрім поселень, які вже підключені до каналізації м.Києва, за екологічними та економічними умовами може бути доцільним підключення ще Боярки, Немішаєвого, та інших поселень приміської зони.

Основні напрямки розвитку системи *теплопостачання* передбачають подальший розвиток централізованого теплопостачання у багатоповерховій забудові для систем опалення, гарячого водопостачання, вентиляції, а також підвищення надійності і ефективності систем теплопостачання шляхом їх децентралізації та будівництва локальних теплових установок в індивідуальному секторі. Крім того, підвищення ефективності використання енергії та енергозбереження є важливим напрямком у вирішенні енергетичної проблеми в населених пунктах приміської зони.

Основними напрямками у подальшому розвитку *газифікації* приміської зони є газопостачання населених пунктів з низьким рівнем газифікації природним

газом з підключенням їх до магістральних мереж і будівництвом нових газорозподільчих станцій і газорегулюючих пунктів.

Електропостачання приміської зони здійснюється від Трипільської ТЕС, Київської та Канівської ГЕС та Київських ТЕЦ №5 та №6. Крім того, постачання здійснюється від інших електростанцій, що знаходяться за межами приміської зони, по лініях електропередачі напругою 750 кВ та 330 кВ. У зв'язку з закриттям Чорнобильської АЕС дефіцит потужності буде покриватись за рахунок збільшення перетоку енергії з інших енергосистем.

Для електропостачання приміської зони передбачено будівництво двох підстанцій 330/110 кВ "Західної" та "Південно-Східної".

Мережі зв'язку. Передбачається:

- збільшення ємності телефонної мережі для забезпечення у повному обсязі потреб населення, об'єктів виробничого та громадського призначення;
- оновлення технічної бази телефонного зв'язку;
- розширення мережі проводового мовлення;
- будівництво локальних мереж кабельного телебачення на основі цифрової системи;
- розширення доступу до Internet та інших послуг.

Комплекс заходів з **інженерної підготовки і захисту території** приміської зони включає:

- протизсувні заходи на площі 75 тис.га (67 ділянок);
- меліоративні заходи, що пов'язані з осушенням – 154 тис.га та зрошенням – 87 тис.га площі;
- протиерозійні заходи на площі – 2,4 тис.га;
- заходи по зменшенню рівня ґрунтових вод на площі – 121 тис.га;
- протиповеневий захист на річках приміської зони з влаштуванням захисних дамб на окремих ділянках загальною протяжністю – 122 км;
- регулювання русел рік (розчистка) загальною протяжністю – 570 км;
- берегоукріплення на окремих ділянках річок з влаштуванням набережних (біля 28 км);
- на ділянках забудови – обов'язкове виконання вертикального планування та організації поверхневого стоку.

14. ПРОЕКТНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАХОДИ ПО РЕАЛІЗАЦІЇ ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ

Реалізація Генерального плану – це безперервний процес актуалізації та проектування, який можливий за умов здійснення його моніторингу.

Проектні заходи по реалізації Генерального плану передбачають розроблення проекту міської межі, схем планування окремих територій, схем окремих галузей системи соціальної та інженерної інфраструктури, проектів детального планування території, проектів забудови кварталів, тощо.

Поряд з традиційними стадіями розробки містобудівної документації, на сучасному етапі, виникло ряд нових проектних, програмних, інвестиційних і інших розробок, пов'язаних з містобудівною діяльністю. В цих умовах чинними законодавчими та державними документами встановлена необхідність розробки

організаційних, нормативно-правових і економічних механізмів регулювання безперервним процесом проектування та забудови міста.

Нормативно-правовий акт, яким встановлюється порядок планування, забудови та іншого використання територій – **є правила забудови**. Правила забудови мають на меті розробку заходів регулювання використання територій, встановлення відповідних рішень про дотримання містобудівної документації, а також підвищення ефективності використання міських земель шляхом створення сприятливих умов для залучення інвестицій у будівництво та облаштування територій.

Місцеві правила мають забезпечити правові гарантії використання і забудови міських земельних ділянок відповідно до визначених Генеральним планом принципів зонування. Складовими частинами Правил є план зонування, схема планувальних обмежень, перелік переважних і допустимих видів забудови та іншого використання, а також процедури реалізації.

Нормативно-правові заходи щодо реалізації рішень Генерального плану включають:

- закріплення відповідним рішенням Київради нормативного статусу Генерального плану та порядку його коригування;
- розробку на основі Генерального плану та затвердження Місцевих правил забудови;
- закріплення відповідним рішенням Київради нормативних основ містобудівного регулювання.

Система **містобудівного кадастру та моніторингу** є складова загальноміської інформаційної системи.

Ця система здійснює забезпечення Київради, міської державної адміністрації, суб'єктів містобудівної та інвестиційної діяльності актуальною, комплексною, достовірною, нормативно визначеною інформацією про діючі на території м.Києва містобудівні регламенти, про містобудівну цінність територій, їх фактичний стан та перспективи використання, а також про зміни об'єктів нерухомості в процесі містобудівної і інвестиційної діяльності.

Інформаційні ресурси містобудівного кадастру м.Києва є відкритими та загальнодоступними (за виключенням матеріалів, що складають державну та іншу таємницю згідно з діючим законодавством).

Організаційне забезпечення реалізації Генерального плану має здійснювати спеціально уповноважений орган міської виконавчої влади, до відання якого віднесено контроль процесу містобудівного розвитку.

Основною функцією органу має бути організація комплексу робіт з виконання рішень Генерального плану. Для координації діяльності місцевих органів виконавчої влади та місцевого самоврядування утворюється дорадчий орган – Окружна координаційна рада, на яку покладаються функції щодо обговорення проблемних питань розвитку міста, розроблення окремих пропозицій по стратегії, розроблення заходів щодо фінансового та організаційного забезпечення реалізації Генерального плану.

З метою інформаційного забезпечення реалізації рішень Генерального плану передбачається створення та ведення автоматизованої інформаційної системи

містобудівного кадастру, основними функціями якої мають стати:

- ведення електронної бази даних Генерального плану;
- підготовка та актуалізація вихідних даних для проектування;
- організація системи інформування суб'єктів містобудівної діяльності;
- програмно-інформаційне забезпечення інвестиційних проектів, що мають пріоритетне значення для стратегічних напрямків розвитку міста.

Інформаційне забезпечення заходів контролю та координації рішень Генерального плану включають:

- закріплення відповідними рішеннями Київради нормативного статусу та порядку функціонування системи контролю реалізації Генерального плану;
- створення ефективно функціонуючої, автоматизованої системи контролю реалізації Генерального плану та містобудівного моніторингу;
- ведення чергового плану затверджених містобудівних рішень;
- використання даних містобудівного кадастру та моніторингу при обґрунтуванні накладення санкцій за порушення встановлених містобудівних регламентів.

Перелічені заходи мають реалізовуватись в комплексі із загальноміськими процесами інформатизації. Зокрема, ключовим питанням є створення міської (муніципальної, комунальної) геоінформаційної системи, що поєднує відомчі та галузеві інформаційні системи міста. Створення міської геоінформаційної системи можливе при умові реалізації правової, організаційної, телекомунікаційної та програмно-технологічної інфраструктури її функціонування.

Основу інфраструктури мають складати базові інформаційні ресурси, найбільш важливими серед яких є:

- адресний реєстр та адресний план міста;
- Єдина державна картографічна основа;
- загальноміські класифікатори та реєстри.

Авторський колектив з розробки Генерального плану:

Гордєєв І.П.	- голова правління АТ «Київпроект»
Чекмарьов В.Г.	- керівник комплексу з розробки Генерального плану м.Києва, головний архітектор проекту генплану
Желтовський В.В.	- заступник головного архітектора проекту генплану
Лисюк Г.Г.	- головний інженер проекту генплану з транспорту
Овдій О.Л.	- головний інженер проекту генплану
Романенко Б.С.	- головний інженер інституту «Київгенплан»
Ткач Т.Ф.	- головний інженер-економіст проекту генплану
Холоша А.С.	- начальник АПМ-7
Курило О.І.	- автор архітектурно-планувального розділу
Педоренко С.І.	- автор розділу «Інформаційне забезпечення містобудування»
Левітан Я.Б.	- начальник відділу транспорту

Авторський колектив з розробки архітектурно-планувального розділу:

Белянін О.А.
 Блінова Л.А.
 Гапченко І.Л.
 Бойко Г.М.
 Дюжев С.А.
 Жук М.Й.
 Ібрагімов Г.Х.
 Пархоменко Т.П.
 Симонова М.В.
 Холоша Н.М.

Авторський колектив з розробки техніко-економічного розділу:

Вишневський Б.Є.
 Дудар В.В.
 Паскевич Г.А.
 Терещенко О.П.
 Трофімова Т.Є.

Авторський колектив з розробки розділу транспорту:

Марков Ю.Б.
 Щепетова О.О.

Авторський колектив з розробки розділів інженерного забезпечення та інженерної підготовки території, охорони навколишнього природного середовища:

Байбаков І.М.
 Белошицька Л.В.
 Божко М.П.
 Буланій Б.Я.
 Дудник С.П.
 Кацуріна Л.Є.
 Марченко М.С.
 Мутилін С.В.
 Михайленко В.М.
 Ніколишин В.П.
 Попова О.С.
 Рябічев Л.О.
 Спіцина І.Г.